LAIHIAN SEURAKUNTA

TOIMINTAKERTOMUS

VUODELTA 2018

SISÄLLYSLUETTELO

1. Yleiskatsaus ... 3
1.1 Yleistä ... 3
1.2 Katsaus Suomen taloustilanteeseen ... 3
1.3 Laihian seurakunnan talouden kehitys ... 4
1.3.1 Pidemmän aikavälin vertailua ... 4
1.3.2 Talousarviovertailua ... 6
1.3.3 Kiinteistökulujen vertailua ... 6
1.3.4 Lopuksi ... 7
1.4 Kokonaiskirkon tilanne Suomessa ... 8
1.5 Olennaiset tapahtumat Laihian seurakunnassa vuonna 2018 ... 9
2. HALLINTO ... 10
2.1 Vaalilautakunta ... 10
2.2 Kirkkovaltuusto ... 10
2.3 Tilintarkastus ... 11
2.4 Kirkkoneuvosto ... 11
2.5 Jumalanpalvelustyön johtokunta ... 12
2.6 Diakoniatyön johtokunta ... 12
2.7 Lähetystyön johtokunta ... 13
2.8 Lapsityön johtokunta ... 15
2.9 Nuorisotyön johtokunta ... 15
2.10 Toimikunnat ... 16
2.11 Aloitteet ... 16
3. HENKILÖSTÖ ... 17
3.1 Vakituiset virka- ja työsuhteet ... 17
3.2 Tilapäiset työsuhteet ... 17
3.3 Vapaaehtoiset seurakunnassa ... 18
3.4 Koulutus ... 19
4. SEURAKUNNAN JÄSENET ... 20
4.1 Väestön muutokset ... 20
4.2 Avioliitot ... 20
5. TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILUT ... 21
5.1 Hyväksyttyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi ... 21
5.2 Käyttötalouden toteutumisvertailu ... 63
5.3 Tuloslaskelman toteutumisvertailu ... 63
5.4 Investointiosan toteutumisvertailu ... 63
5.5 Rahoitusosan toteutumisvertailu ... 64

6. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNANRAHOITUS 65

6.1 Tuloslaskelma ja tunnusluvut 65

6.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 66

6.3 Tase ja sen tunnusluvut 68

6.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 69

7. KIRKKONEUVOSTON ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ 71

1. YLEISKATSAUS

1.1 Yleistä

Seurakunnan kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä noudatetaan kirkkolakia ja -järjestystä, talous-sääntöä sekä soveltuvin osin kirjanpitolakia. Kirkkohallitus antaa ohjeet kirjanpitolain säännösten soveltamisesta. Kirkkohallituksen antamat ohjeet ovat osana kirjanpitolain edellyttämää hyvää kirjanpitotapaa seurakunnan kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä. Seurakunta siirtyi Kirkon palvelukeskuksen (KIPA) asiakkaaksi vuoden 2017 alusta alkaen. Toimintakertomuksessa esitellään seurakunnan tavoitteita, toimintaa ja taloudellista tilannetta lyhyesti. Siinä verrataan myös toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kyseiselle vuodelle tehtyyn toiminta- ja taloussuunnitelmaan.

Kirkkoneuvoston on tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä ja talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi, mikäli tulos on alijäämäinen. Myös tulevia mahdollisuuksia ja uhkia voidaan käsitellä kertomuksessa.

Toimintasuunnitelmissa vuodelle 2018 johtokunnat esittivät eri työmuodoille toiminnalliset tavoitteet sekä tilikohtaisen toimintatuotto- ja toimintakuluarvion. Kirkkovaltuusto on ne käsitellyt ja hyväksynyt pääosin sellaisenaan. Toimintakertomuksessa arvioidaan miten tavoitteet ovat toteutuneet.

1.2 Katsaus Suomen taloustilanteeseen

Suomen talouden tuotanto lisääntyi vuonna 2018 laaja-alaisesti, mutta edellisvuotta hitaammin. Maailmankauppa hidastuu kaupan esteiden lisääntyessä, mikä hidastaa viennin kasvua ja näkyy myös investointien odotuksissa. Investointien kasvun ennustetaan hidastuvan selvästi vuonna 2019, mikä johtuu erityisesti rakennusinvestointien kääntymisestä laskuun. Keskipitkällä aikavälillä kasvu jää alle 1 prosenttiin.

Hyvä suhdannetilanne ja menojen kasvua hillitsevät toimet vahvistavat julkisen talouden tasapainon tuntumaan. Myös julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen laskee lähivuosina. Julkinen talous alkaa kuitenkin vähitellen heikentyä 2020-luvun alkuvuosina, kun talouskasvu hidastuu ja sopeutustoimet päättyvät. Julkista taloutta heikentää väestön ikääntyminen, joka kasvattaa eläke-, terveys- ja hoivamenoja.

Maailmantalouden nopeimman kasvun vaihe on tältä erää ohi ja kasvu hidastuu lähivuosina. Tavanomaisen suhdannekierron ohella syynä on myös keskeisten talouksien välisten kauppakonfliktien osittainen toteutuminen. Maailmankaupan kasvu hidastuu kaupan esteiden seurauksena nopeasti 3,5 prosenttiin ennustejakson lopulla. Euro-alueen näkymät ovat heikentyneet kuluvan vuoden aikana. Erityisesti teollisuuden luottamus talouskehitykseen on laskenut. Yhdysvaltojen talous on vahvassa vireessä, mutta talouskasvu hidastuu ennusteperiodilla lähemmäksi potentiaalista kasvua.

Suomen BKT kasvoi VM:n ennusteen mukaan 2,5 % vuonna 2018, joten vuodesta 2017 näyttää muodostuvan tämän suhdannenousun nopein kasvuvaihe. Teollisuusyritysten tuotanto-odotukset ovat jo maltillistuneet ja kasvun esteet yleistyneet, työvoiman saatavuusongelmat ovat lisääntyneet rakennustoiminnassa sekä palvelualoilla ja myönnettyjen rakennuslupien

määrä on kääntynyt laskuun. Vuonna 2019 Suomen BKT:n kasvu hidastuu 1,5 prosenttiin. Talouskasvu hidastuu edelleen 1,3 prosenttiin v. 2020.

Kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kehitys jatkuu nopeana ansiotason nousun kiihtyessä. Inflaation kiihtymisestä huolimatta reaalitulot kasvavat selvästi ja kotitalouksien kulutuksen kasvu nopeutuu vuonna 2019 edellisvuoteen verrattuna.

Vahva talouskasvu ja voimistunut työvoiman kysyntä nostivat vuonna 2018 työllisten määrän 2,7 % edellisvuotta korkeammaksi työllisyysasteen noustessa 71,7 prosenttiin. Työttömyysaste laski vuonna 2018 yli prosenttiyksikön 7,4 prosenttiin. Vaikka talouskasvu hidastuu vuosina 2019–2020, työllisyyden paraneminen jatkuu. Työttömien ja piilotyöttömien melko suuresta määrästä sekä työvoiman tarjontaa lisäävistä toimenpiteistä johtuen työvoiman tarjonta ei koko talouden tasolla vielä merkittävästi rajoita työllisyyden ja talouden kasvua. Työllisyysasteen ennustetaan nousevan 72,4 prosenttiin vuonna 2019 ja edelleen 73 prosenttiin vuonna 2020. Työttömyysaste laskee 6,7 prosenttiin vuonna 2020.

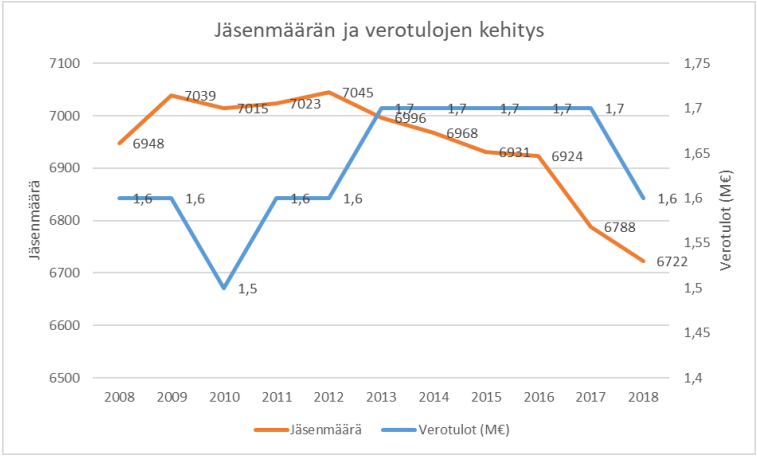
VM:n kansantalousosaston ennusteessa nimellisten ansioiden ennustetaan kasvaneen 1,8 % vuoden 2018 ansiotasoindeksillä mitattuna. Ansioiden nousun odotetaan nopeutuvan 2,7 prosenttiin vuonna 2019 ja 3,0 prosenttiin vuonna 2020, mikä lähestyy 2000-luvun keskimääräistä ansioiden kasvuvauhtia. Koko talouden palkkasumman ennustetaan kasvavan 3,5 % vuonna 2019 ja 3,6 % vuonna 2020.

Vuonna 2018 inflaatio nopeutui 1,1 prosenttiin, erityisesti energian hintojen nousun vuoksi. Vuosina 2019 ja 2020 kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitatun inflaation odotetaan kiihtyvän 1,4 ja 1,6 prosenttiin. Palveluiden hintojen nousun odotetaan vähitellen nopeutuvan ansiotason noustessa. Hinnat nousevat tulevina vuosina laajasti eri hyödykeryhmissä.

1.3 Laihian seurakunnan talouden kehitys

1.3.1 Pidemmän aikavälin vertailua

Laihian seurakunnan talouden tulokehitys pysyi vuonna 2018 suhteellisen vakaana. Kirkollisverotulot laskivat edellisvuodesta 4,4 % ja kirkollisverotuottoja kertyi näin ollen 66 875 euroa vähemmän kuin vuonna 2017. Vuoden 2016 alusta seurakuntien yhteisövero-osuus on korvautunut valtionrahoitusosuudella. Valtionrahoitusosuus toteutui talousarviosta 100,2 % ollen 158 245,68 €. Yhteensä verotulot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna 3,9 %.

Laihian seurakunnan talous oli ylijäämäinen vuonna 2018. Toimintatuottoja kertyi runsaasti johtuen runsaista metsätalouden tuotoista. Toimintakuluja kertyi enemmän kuin vuonna 2017 ja toimintakulut ylittivät budjetin henkilöstökulujen ja annettujen avustusten osalta. Seurakuntatalon käytöstä aiheutuvat kustannusten lisääntymiset olivat ennustettavissa, mutta runsaat sairauspoissaolot loppuvuonna 2018 eivät olleet. Seurakunnan läsnäoleva väestö väheni 66 hen-

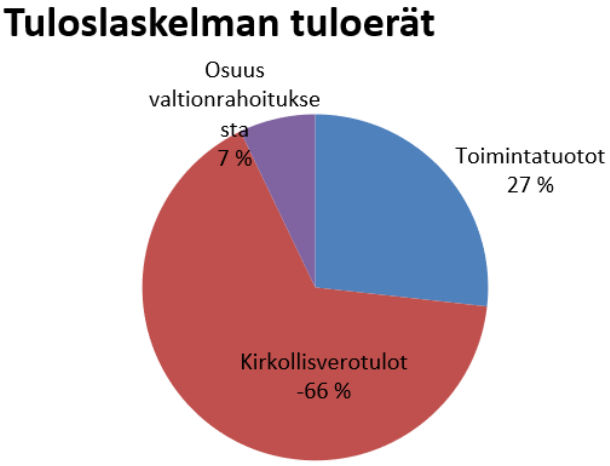
gellä vuodesta 2017. Veroprosentti oli edelleen 1,5%. Yllä oleva kaavio kuvaa jäsenmäärän ja verotulojen kehitystä vuosina 2008 – 2018.

Seurakunnan jäsenmäärä on vaihdellut 7 000 jäsenen molemmin puolin viimeisen kymmenen vuoden aikana, pysyen koko ajan kuitenkin melko tasaisena. 2010-luvun alun jälkeen on kuitenkin havaittavissa tasaisesti laskeva jäsenmäärän kehitys.

Vuoden 2002 lopussa kirkkoon kuului 92,2 % laihialaisista, kun taas vuoden 2018 lopussa vastaava luku on 83,34 (84,31) %. Kehitys on huolestuttavaa, mutta koko kirkon lukuihin verrattuna 69,70 (70,7) % ollaan kohtuullisella tasolla. Jäsenmäärän kehitykseen olisi kuitenkin syytä kiinnittää huomiota seurakunnan resurssipainotuksia päätettäessä.

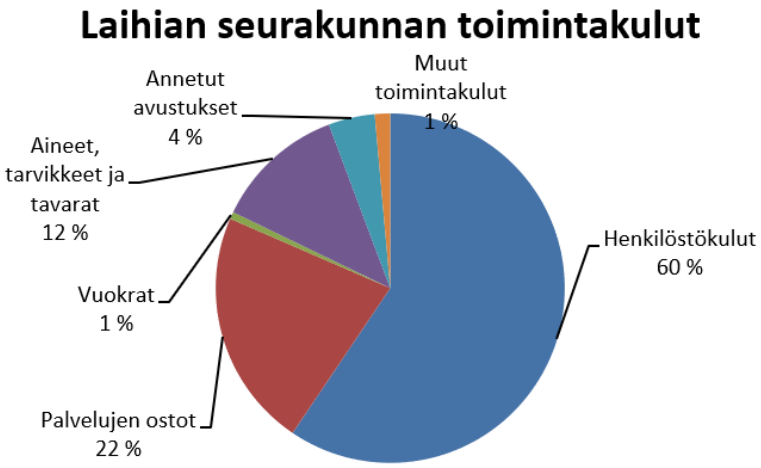
1.3.2 Talousarviovertailua

Talousarvioon verrattuna seurakunnan verotulot yhteensä alittuivat yhteensä 7,8 %:a. Kirkollisverotuloja kertyi 8,6 % budjetoitua vähemmän ja valtionosuuksia 0,2 % enemmän.

Seurakunnan toimintatuotot jäsentä kohden olivat 89 € (vuonna 2017 24 €) Toimintatuotot vaihtelevat vuosittain runsaasti, koska metsätuloissa on suurta vaihtelua. Toimintatuotot ylittyivät vuonna 2018 80 % budjetoidusta. Tähän vaikutti eniten se, että aiempina vuosina tehtyjä puukauppoja toteutui kertomusvuoden aikana. Hinnasto- ja päivitettäessä on pyritty kiinnittämään huomiota kasvaneisiin kustannuksiin.

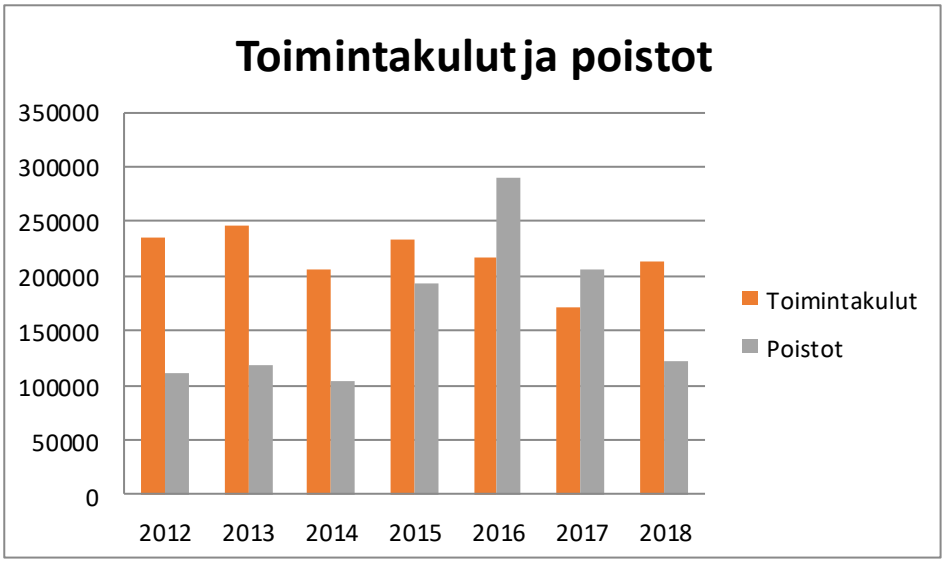
Seurakunnan toimintakulut ylittivät talousarvion 5655 eurolla. Sekä henkilöstökulut, palvelujen ostot sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankintakulut jäivät budjetoitua alhaisemmiksi. Rahoituskulut ylittivät budjetoidun lainanhoitokuluista johtuen. Kustannustietoisuus henkilökunnan keskuudessa on kasvanut ja etenkin keittiöhenkilökunnan työskentely on tehostunut aiemmista vuosista. Toisaalta kaikki suunnitellut tapahtumat ja tilaisuudet eivät aina toteudu osallistujamäärän vähyyden vuoksi mistä johtuu myös toimintakulujen vähenemistä. Laihian seurakunnassa henkilöstökuluihin kului vuoden 2018 aikana 60 % toimintakuluista, vuonna 2017 lukema oli 62 %. Vuonna 2018 olivat Laihian seurakunnan toimintakulut yhteensä 1 658 565 (1 486 698) euroa, eli seurakunnan jäsentä kohden laskettuna 247 (219) €. Vuosikate oli yhteensä 377 828 € positiivinen, seurakunnan jäsentä kohden laskettuna 56,21 (28,92) €. Tilikauden tulos muodostui 252 286,88 euroa positiiviseksi, mikä oli huomattavasti parempi tulos kuin talousarviossa oli arvioitu.

1.3.3 Kiinteistökulujen vertailua

Alla olevasta pylväsdiagrammista käy ilmi kiinteistöjen toimintakulujen ja poistojen kehitys viimeisen seitsemän vuoden aikana. Kiinteistöjen toimintakulut vuonna 2018 palasivat samal-

le tasolle vertailujakson alkuvuosien kanssa. Vuoden 2018 helmikuun lopusta alkaen uuden, kun uusi seurakuntatalo luovutettiin seurakunnalle ovat seurakuntatalon kustannukset kuuluneet seurakunnalle. Kiinteistötoimen menoja pienentäisi Meijerin myynti. Pääosin seurakunnan kiinteistöt ovat hyvässä kunnossa, ja uudehkoja rakennuksia. On kuitenkin tärkeää ylläpitää vuosittaisia kunnostus- ja huoltotoimenpiteitä, jotta mahdollisiin ongelmiin voidaan puuttua ajoissa. Poistot kasvoivat suuriksi vuosina 2016 ja 2017, kun vanhan virastotalon rakennuksista ja seurakuntatalosta tehtiin jäännösarvopoistoja. Vuodesta 2018 poistot tulevat kasvamaan, koska kertomusvuonna seurakuntatalosta ei vielä tehty joka kuukausi poistoja. Kiinteistökuluihin voidaan olennaisesti vaikuttaa tehtävillä investoinneilla. Olennainen muutostarve koskee kirkon lämmitysjärjestelmää, jonka muutostyö on jo käynnistynyt lämmitysvaihtoehtojen selvittelyn osalta. Energiatehokkaammalla lämmitysvaihtoehdolla säästettäisiin, joskin investoinnin takaisinmaksuaika tulee investoinnin suuruudesta riippuen olemaan useita vuosia. Kiinteistöjen toimintakuluista on vähennetty henkilöstökulut, jolloin näin saadut toimintakulut pitävät sisällään ainoastaan kiinteistöjen ylläpidosta ja käytöstä aiheutuvat kulut. Vuokratuotot eivät ole mukana laskelmissa.

Rakennusten poistot olivat yhteensä 92 588 euroa ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden poistot 17 424 euroa.

Kiinteistöjen toimintakulut olivat vuonna 2018 12,9 % kaikista toimintakuluista. Vuoden 2018 tilinpäätös oli ylijäämäinen 252 287 euroa. Koko kirkossa kiinteistötoimen menot muodostivat vuonna 2013 20 % kaikista toimintakuluista. Luvut eivät kuitenkaan ole ihan vertailukelpoisia keskenään koska eri seurakunnissa kirjataan erilainen määrä työntekijöiden palkkoja kiinteistötoimen menoiksi.

1.3.4 Lopuksi

Vuonna 2018 seurakunnan taloudellinen tila osoittaa 252 286,66 euroa ylijäämää. Tilikauden tulos olisi alijäämäinen, mikäli metsätalouden tuottoja ei olisi kertynyt budjetoitua enemmän. Metsätalouden tuottoja kertyi runsaasti, koska solmittuja puukauppoja laitettiin täytäntöön vuoden 2018 aikana. Metsäyhtiöillä on 3 vuotta aikaa sopimuksen laadinnasta suorittaa hakkuu.

Tilikauden tulos muodostui kuitenkin arvioitua paremmaksi. Toisaalta henkilöstökulut ja annetut avustukset ylittivät talousarvion. Henkilöstökulujen ylittymistä selittää pitkälti runsaat sairauspoissaolot. Sijaistarpeita oli kertomusvuoden aikana paljon. Työntekijöiden työhyvinvointiin on syytä kiinnittää huomiota. Runsaat poissaolot kuormittavat koko työyhteisöä, ja tuovat mukanaan myös taloudellisia vaikutuksia. Uuden seurakuntatalon osalta talousarvio on ollut toimintasuunnitelmaa laadittaessa arvio. Tulevina vuosina tuottoja ja kuluja pystytään arviomaan entistä paremmin.

Taloudellisen tilan vakaana pitämiseen ja kohentamiseen on kiinnitettävä jatkuvasti huomiota. Seurakuntataloa varten jouduttiin ottamaan lainaa. Toisaalta seurakunnalla on myynnissä Meijeri-rakennus ja vanhan virastotalon alueen kerrostalotontti, jotka realisoituessaan tuovat tuloja, joilla voitaisiin kerralla lyhentää lainaa enemmänkin. Toimenpiteitä taloudellisen tilanteen vakaana pitämiseen haetaan myös hintojen tarkistamisesta, sekä tarkemmasta kustannustietoisuuden ymmärtämisestä työntekijöiden keskuudessa. Uuden seurakuntatalon myötä seurakunnan rakennuskanta on suhteellisen uusi ja hyvässä kunnossa oleva. Niitä tiloja, joissa on vuokrausmahdollisuus, pyritään markkinoimaan mahdollisimman paljon ulkopuolisille vuokraajille. Tavoitetilana on, että seurakunnan toiminnot pystytään keskittämään seurakunnan rakennuskokonaisuuteen sekä toiminnallisesti laadukkaasti että kustannustehokkaasti.

Seurakunnan taloudellinen kehitys on pitkään ollut vakaa, mutta uuden rakennuksen investointi sen tarvitseman lainanmaksun myötä tulee asettamaan erityisiä vaatimuksia taloudellisen tilan tarkkailulle ja suunnittelulle. Toisaalta seurakunnan näkymät ovat positiiviset; Laihia kuntana on pystynyt säilyttämään asukasluvun kohtuullisella tasolla ja väestörakenteen kehitys on suotuisa. Seurakunnan toiminta on monipuolista ja tavoittaa seurakuntalaisia laajasti eri ikäluokista. Kuitenkin koko maassa seurakunnat kohtaavat yhä enemmän taloudellisia vaikeuksia jäsenmäärien laskiessa ja erilaisten pakollisten maksujen lisääntyessä. Laihian seurakunnalla on kuitenkin hyvät edellytykset selvitä tulevien vuosien taloudellista rasitteista. Nykyisten kiinteistöjen huoltoon on kiinnitettävä huomiota, jotta rakennuksissa vältytään suuremmilta korjaustarpeilta tulevaisuudessa. Tavoitteena on pitää talous vakaana ja tilikausien toiminta ainakin vuosikatteen tasolla positiivisena.

1.4 Kokonaiskirkon tilanne Suomessa

Suomen evankelisluterilaiseen kirkkoon kuului vuoden lopussa 3 848 191 jäsentä. Jäsenmäärä pieneni edellisestä vuodesta 56 102 henkilöllä (-1,4%) eli noin 69,7% koko maan väestöstä. Kirkosta erosi 58 338 ihmistä. Kirkkoon liittyneitä oli vuonna 2018 16 680 henkilöä.

Kastettujen määrä koko kirkossa oli 30 892. Kastettujen määrä on laskenut tasaisesti. Evankelis-luterilaisia kirkollisia vihkimisiä oli vuonna 2018 yhteensä 9802. Siviilivihkimisiä oli 7644 eli yhteensä 17 446. Ja avioeroja oli 9295.

Laihialla kirkon jäseniä oli 6722 eli 83,34%(-0,97%) vähemmän kuin aikaisempana vuonna. Kokonaiskirkon jäsenmäärään nähden Laihian seurakuntaan kuului suuri osa väestöstä ja toiminta tavoitti hyvin kunnan asukkaat.

Arkkipiispan ja parin muun piispan vaihtuminen puhutti seurakuntia. Arkkipiispaksi valittiin Tapio Luoma, Oulun piispaksi valittiin Jukka Keskitalo ja Espoon hiippakunnan piispaksi Kaisamari Hintikka.

Tietosuojaan liittyvistä kysymyksistä puhuttiin paljon. Aiheesta järjestettiin koulutuksia henkilökunnalle. Seurakunnissa laadittiin tietosuojaselosteita ja mietittiin tietosuojapolitiikkaa. Samaan aikaan seurakunnat pohtivat kirkon keskusrekisterihankkeen etenemistä ja sen merkitystä seurakunnan toimintaan ja asiakaspalveluun.

Syksyllä kirkko tiedotti aktiivisesti marraskuussa edessä olevista kirkkovaltuutettujen vaalista. Mainonnalla pyrittiin nostamaan äänestysaktiivisuutta ja rekrytoimaan uusia ehdokkaita seurakuntien luottamushenkilöiksi.

1.5 Olennaiset tapahtumat Laihian seurakunnassa vuonna 2018

Uuden seurakuntatalon valmistuminen oli historiallinen tapahtuma Laihialla. Käyttöönottojuhlaa vietettiin palmusunnuntaina 25.3.2018 piispa Simo Peuran johdolla. Uudessa seurakuntatalossa on sali, kahvila, ruuanvalmistuskeittiö, kokoushuone, kerhotiloja ja toimistoja. Kevään ja syksyn aikana seurakuntatalossa järjestettiin paljon tilaisuuksia ja sen käyttöaste on hyvä. Seurakuntatalo on valoisa ja muunneltava ja se on osoittautunut toimivaksi.

Mahdollisuus Muutokseen- missio toteutettiin Laihian seurakunnassa 8.3 -21.4. välisenä aikana. Mission aikana oli monenlaisia tilaisuuksia ja kahvilatoimintaa. Kahvilatoiminnalle toivottiin jatkoa tulevaisuudessa. Mission kautta pyrittiin saavuttamaan mahdollisimman laajasti eri-ikäistä väestöä.

Jumalanpalvelusryhmät jatkoivat toimintaansa. Jumalanpalvelusryhmien toiminta rikastutti jumalanpalveluksia musiikin, rukousten, tekstinluvun ja ovella ja kirkkokahvilla tapahtuvien kohtaamisten kautta. Jumalanpalvelusryhmien kautta kirkosta voi tulla paikka jossa ihminen voi kohdata Jumalan ja ystävällisen lähimmäisen. Vuoden 2018 aikana myös rippikoululaiset olivat mukana jumalanpalveluksissa ja jokaiselle rippikoululaiselle annettiin oma palvelutehtävä.

Kirkkovaltuuston vaalit järjestettiin marraskuussa. Ennakkoäänestys oli 6.11-10.11. välisenä aikana. Varsinainen vaalipäivä oli 18.11.2018. Kirkkovaltuustoon valittujen joukossa oli muutamia uusia luottamushenkilöitä.

2. HALLINTO

2.1 Vaalilautakunta

Kirkon vaalijärjestyksen 2 luvun 1 §:n mukaan vaalit toimittaa vaalilautakunta, jonka kirkkovaltuusto valitsee viimeistään toukokuussa sinä vuonna, jona seurakuntavaalit toimitetaan. Vaalilautakuntaan kuuluu kirkkoherra virkansa puolesta sekä vähintään neljä muuta jäsentä ja neljä varajäsentä. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan. Kirkkovaltuusto nimeää puheenjohtajan. Vaalilautakunnan jäsenen, vaalitoimitsijan ja –avustajan kelpoisuussäännökset muuttuivat vuoden 2018 alusta, joten seurakuntavaaleissa ehdokkaana oleva ja hänen läheisensä eivät enää voi toimia vaalilautakunnassa, vaalitoimitsijana eikä -avustajana. Kirkkoherraa koskevat samat esteellisyyssäännökset ja tämän vuoksi hän ei enää välttämättä ole vaalilautakunnan jäsen. Kirkkovaltuusto valitsi vaalilautakuntaan vuodelle 2018 seuraavat jäsenet:

Erno Rätti, puheenjohtaja
Liisa Nurminen
Erkki Aro
Eira Hattula
Eija Kosonen
Marja-Liisa Mäki

Varajäsenet:
Hannu Nurminen
Virpi Torkko
Tapio Pohjanniemi
Sari Laitala-Takala
Sirkka Keko

2.2 Kirkkovaltuusto

Kirkkovaltuusto valittiin marraskuussa 2014 suoritetussa seurakuntavaalissa ja uusi kirkkovaltuusto aloitti toimikautensa vuoden 2015 alusta. Kirkkojärjestyksen 8 luvun 1§:n mukaan kirkkovaltuustoon valitaan 19 jäsentä, jos seurakunnan väkiluku on 4001 – 7000 jäsentä. Laihian seurakunnan väkiluku eli jäsenmäärä oli vuoden 2014 alussa 6996, joten valtuutettujen lukumäärä laski 23:sta 19:een.

Vuonna 2018 ovat kirkkovaltuustoon kuuluneet:

Alasaari Antti	Pohjola Miika
Heikkilä Juha-Matti	Riippi Paula
Hietanen Helena	Tekoniemi Vilho
Jokipii Annukka	Tuomela Sauli
Koski Anne	Tuori Anita
Koskinen Pekka	Viianen Hannele
Korvola-Mäkinen Kirsi	Visuri Kaija

Laakso Pasi	Yli-Huita Harri
Mäkinen Heikki	

Kirkkovaltuuston puheenjohtajana on toiminut Lea Ranne ja varapuheenjohtajana Tuula Kankaanpää.

2.3 Tilintarkastus

Seurakuntien tilintarkastajan valintaa koskevat säädökset muuttuivat 1.1.2016 lukien. Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten joko vähintään yhden varsinaisen ja yhden varatilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön. Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan tulee olla JHT-tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on määrättävä päävastuulliseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja.

Seurakunnan kirkkovaltuusto valitsi tehtävään päävastuulliseksi tilintarkastajaksi Esko Säilän, JHT, HT KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:stä.

Kiinteän ja irtaimen omaisuuden tarkastajiksi Kirkkoneuvosto valitsi vuosille 2017–2018 Markku Uiton ja Masa Hiipakan ja varalle Keijo Niemelän ja Matti Kalliomäen. Toimikunta tarkastaa kiinteistöjen kunnon vuosittain osana sisäistä valvontaa.

Rahavarojen tarkastusta varten kirkkoneuvosto valitsi vuosille 2017 – 2018 tarkastajiksi Annukka Jokipiin ja Miika Pohjolan.

2.4 Kirkkoneuvosto

Kirkkoneuvoston puheenjohtajana on viran puolesta toiminut kirkkoherra Marja-Liisa Mäki.

Jäseniksi ja varajäseniksi kirkkovaltuusto valitsi vuosille 2017 – 2018:

varsinainen jäsen	*varajäsen*
Jokipii Annukka	Kuusisto Taneli
Koski Anne	Korvola-Mäkinen Kirsi
Laakso Pasi	Halvars Raimo
Mäkinen Heikki (vpj.)	Salminen Antti
Pohjola Miika	Yli-Härsilä Pauli
Riippi Paula	Laakso Elina
Viianen Hannele	Tuppi Sirpa
Visuri Kaija	Tuori Anita
Koskinen Pekka	Yli-Huita Harri

2.5 Jumalanpalvelustyön johtokunta

Johtokunnan alaisuuteen kuuluu jumalanpalvelus- ja musiikkityö sekä yleinen seurakuntatyö.

Johtokunta aloitti toimintansa vuoden 1999 alusta lähtien. Sen voimassa oleva johtosääntö hyväksyttiin 14.9.2005. Johtokuntaan kuuluu virkansa puolesta kirkkoherra ja kanttori. Seurakunnan työntekijät tekevät ehdotuksen keskuudestaan kolmesta edustajasta.

Puheenjohtajana Jumalanpalvelustyön johtokunnassa toimii kirkkoherra. Johtokuntaan valittiin vuosiksi 2017 – 2018 seuraavat jäsenet:

Mäki Marja-Liisa, pj.
Ristolainen Johanna
Leppiniemi Pauli
Myllymäki Mikko
Nurminen Liisa
Ranne Lea
Salo-Somppi Säde
Visuri Kaija
Yli-Huita Harri

Työntekijäjäsenet:
Kuismanen Päivi
Nykänen Markku
Visser-Keltto Anne

Varajäsenet:
Puska Päivi
Riippi Heikki
Siljander Petri
Jaskari Anita

Varajäsenet toimivat mainitussa järjestyksessä. Kirkkoneuvoston edustajan on valinnut kirkkoneuvosto keskuudestaan. Kirkkoneuvoston edustajalla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Kirkkoneuvoston edustajana vuosina 2017 – 2018 toimii Paula Riippi.

2.6 Diakoniatyön johtokunta

Diakoniatyön johtokunnassa on työmuodosta vastaavalla teologilla ja diakoniaviranhaltijalla läsnäolo ja puheoikeus.

Kirkkovaltuusto valitsi johtokuntaan vuosille 2017 – 2018 seuraavat jäsenet:

Tuula Tuomisto, puheenjohtaja
Hattula Eira
Kalliomäki Matti
Koivuniemi Arvo

Koskela Markku
Koskinen Pekka
Kosonen Eija
Latvala Katri
Salminen Antti
Salovaara Salme
Sarvela Martti
Puska Päivi
Viianen Sirpa-Liisa (Auranen Maire)

Varajäsenet:
Laakso Pasi
Alasaari Miia
Heikkilä Juha-Matti
Kestikevari Tuula

Varajäsenet toimivat mainitussa järjestyksessä. Kirkkoneuvoston edustajan on valinnut kirkkoneuvosto keskuudestaan. Kirkkoneuvoston edustajalla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Kirkkoneuvoston edustajana vuosina 2017 – 2018 toimii Pekka Koskinen.

2.7 Lähetystyön johtokunta

Lähetystyöstä vastaavalla teologilla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Samaa oikeutta sovelletaan lähetyssihteeriin. Kirkkovaltuusto valitsi johtokuntaan vuosiksi 2017 – 2018 seuraavat jäsenet:

Riippi Paula, puheenjohtaja
Allila Leena
Eteläaho Antti
Harri Marja-Liisa
Kallio Suvi
Koivisto Asko
Laiteenmäki Eira
Lehto Pertti T.
Raivio Hilkka
Saarela Mikko
Salo Pirkko
Visuri Erkki

Varajäsenet:
Tuppi Sirpa
Ala-Rantala Helli
Mutala Sakari
Alasaari Antti

Varajäsenet toimivat mainitussa järjestyksessä. Kirkkoneuvoston edustajan on valinnut kirkkoneuvosto keskuudestaan. Kirkkoneuvoston edustajalla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Kirkkoneuvoston edustajana vuosina 2017 – 2018 toimii Hannele Viianen.

2.8 Lapsityön johtokunta

Lapsityön teologilla ja päiväkerhon toiminnanohjaajalla on kokouksissa puhe- ja läsnäolo-oikeus. Kirkkovaltuuston valitsemina ovat johtokuntaan kuuluneet:

Jaskari Kati, puheenjohtaja
Annila Vesa
Hakala Sara
Hakkarainen Tomi
Korvola-Mäkinen Kirsi
Rahnasto Kimmo
Tuori Anita

Varajäsenet:
Maijala Olli
Koskinen Pauliina
Riiki Piia
Pikkusaari Marko

Varajäsenet toimivat mainitussa järjestyksessä. Kirkkoneuvoston edustajan on valinnut kirkkoneuvosto keskuudestaan. Kirkkoneuvoston edustajalla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Kirkkoneuvoston edustajana vuosina 2017 – 2018 toimii Anne Koski.

2.9 Nuorisotyön johtokunta

Nuorisotyön teologilla ja nuorisotyönohjaajilla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Kirkkovaltuuston valitsemina ovat johtokuntaan kuuluneet:

Wilamo Hanna, puheenjohtaja
Klemetti Pia
Koskinen Pekka
Lehtimäki Juha
Pohjola Miika
Riiki Piia
Tuppi Sirpa

Varajäsenet:
Sirpa Kannelmaa
Antti Alasaari
Marika Kasi-Kangasmaa
Tapani Syrjälä

Varajäsenet toimivat mainitussa järjestyksessä. Kirkkoneuvoston edustajan on valinnut kirkkoneuvosto keskuudestaan. Kirkkoneuvoston edustajalla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Kirkkoneuvoston edustajana vuosina 2017 – 2018 toimii Heikki Mäkinen.

2.10 Toimikunnat

Kirkkometsän hoitokuntaan valitsee seurakunta kaksi ja kunta kaksi edustajaa. Seurakunnan edustajat vuonna 2018 olivat Juha-Matti Heikkilä ja Esa Similä.

Rovastikuntaneuvostoon kirkkovaltuusto valitsi vuoden 2015 alussa varsinaiseksi edustajaksi Mikko Myllymäen ja varajäseneksi Lea Rannen. Heidän toimikautensa kestää vuodet 2015 – 2018.

Rovastikunnan maallikkotyöryhmän jäsenenä on toiminut Harri Yli-Huita ja varajäsenenä Taneli Kuusisto. Heidän toimikautensa kestää vuodet 2015 – 2018.

Vaasan alueen sairaalasielunhoidon yhteisjohtokuntaan kuului vuonna 2018 varsinaisena jäsenenä Heikki Mäkinen.

Vuoden 2016 alussa perustettiin **rakennustoimikunta** jatkamaan kirkkovaltuuston päätöksen mukaisesti uuden seurakuntatalon suunnittelun ja rakentamisen eteenpäinvientiä. Rakennustoimikunta kokoontui lähinnä kevätkaudella. Rakennustoimikuntaan ovat kuuluneet kirkkoherran ja talouspäällikön lisäksi Sauli Tuomela, varapuheenjohtajana Kaija Visuri, Lea Ranne, Markku Uitto, Vilho Tekoniemi ja puheenjohtajana Taneli Kuusisto.

2.11 Aloitteet

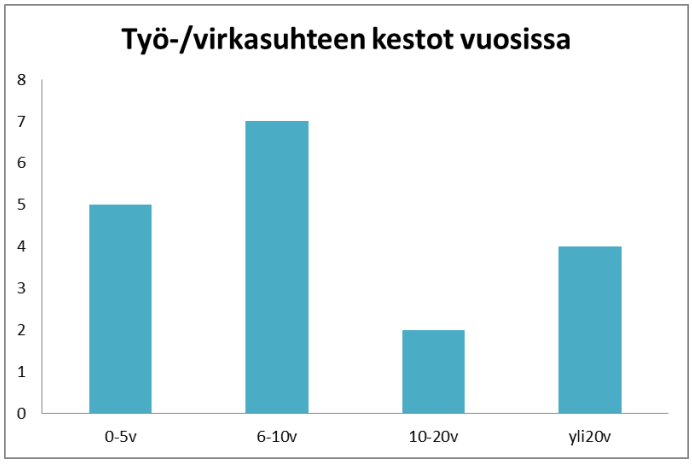
Kirkkojärjestyksen 15:6 mukaan toimintakertomuksessa on annettava luettelo seurakunnan jäsenten ja luottamushenkilöiden tekemistä aloitteista ja toimenpiteistä niiden johdosta.

Vuonna 2018 jätettiin valtuustoaloite metsätoimikunnan perustamisesta kirkkoneuvoston alaisuuteen antamaan asiantuntemustaan seurakunnan metsien hoitoon liittyvissä asioissa. Kirkkoneuvoston käsiteltyä aloitteen metsätoimikunta perustettiin ja uusi kirkkoneuvosto valitsi metsätoimikuntaan neljä jäsentä toimikaudeksi 2019 – 2022.

3. HENKILÖSTÖ

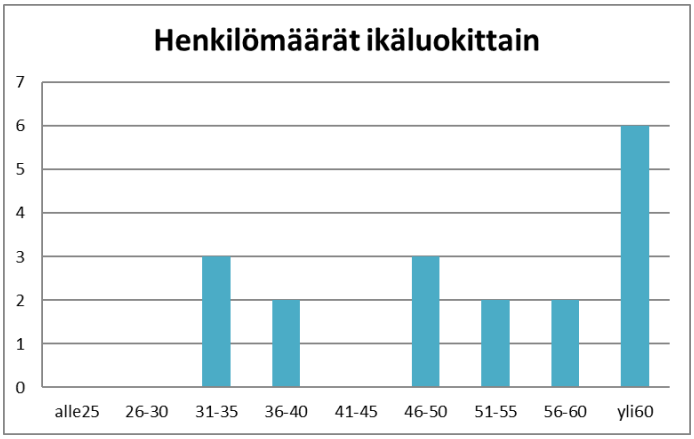
3.1 Vakituiset virka- ja työsuhteet

Seurakunnassamme on 14 päätoimista virkaa, joista yhtä lukuun ottamatta kaikki olivat täytettyinä kertomusvuonna.

Nuorisotyönohjaaja Paula Atila palasi perhevapaalta elokuussa 2018 ja hänen sijaisuuttaan hoitaneen Kukka Trofastin työsuhde seurakuntaan näin ollen päättyi. Nuorisotyönohjaaja Hannamari Kumpusalo jäi loppuvuodesta 2017 opintovapaalle oltuaan loppuvuodesta 2014 saakka äitiys- ja hoitovapailla. Keväällä 2018 Kumpusalo irtisanoutui tehtävästään Laihian seurakunnassa. Sijaisena toimineen Henriikka Leppämäen alkuperäinen sijaisuus päättyi marraskuun 2018 lopussa. Kirkkoneuvosto päätti, että Leppämäki palkataan virkaatekeväksi nuorisotyönohjaajaksi maaliskuun 2019 loppuun saakka. Virkaa ei laitettu auki, koska tehtävän johtosääntö on uudistustyön alla.

Ympärivuotisia työsuhteita vuonna 2018 oli yhteensä 4. Päätoimisten työntekijöiden keski-ikä oli vuoden lopussa n. 50,2 vuotta. Pylväsdiagrammista nähdään, että seurakunnassa on paljon yli 60-vuotiaita työntekijöitä. Tulevien vuosien aikana moni seurakunnan työntekijä saavuttaa eläkeiän. Vakituisista työntekijöistä miehiä on 2 (11 %) ja naisia 16 (89 %).

Työpäivinä olleita sairaspoissaoloja ympärivuotisten työntekijöiden kohdalla oli vuoden 2018 aikana keskimäärin 15,1 pv/hlö (vuonna 2017 6,4 pv/hlö).

Kaksitoista työntekijää on työskennellyt seurakunnan palveluksessa 0 – 10 vuotta. Vaihtuvuutta on henkilöstössä runsaasti tapahtunut menneiden vuosien aikana.

3.2 Tilapäiset työsuhteet

Kesäaikana tilapäisiä työsuhteita on runsaasti. Hautausmailla työskentelee vuosittain hautausmaanhoitajan lisäksi 3-4 kausityöntekijää. Nuoria, 16 – 19 -vuotiaita koululaisia työskentelee hautausmaalla 3-4 henkeä aina 2 viikkoa kerrallaan koulujen kesäloma-aikana. Laihian

seurakunta haluaa tällä tavoin olla mahdollistamassa työkokemuksen karttumisen mahdollisimman monelle nuorelle.

Leirikeskuksen henkilökunta valitaan vuosittain 1-2 kuukaudeksi. Vuonna 2018 leirikeskuksessa toimi kesäleirien aikana yksi ulkopuolinen henkilö seurakunnan keittiöhenkilökunnan apuna sekä kesäisäntä. Seurakuntaan palkataan yleensä myös joko kesäteologi tai nuorisotyönohjaajaharjoittelija kesä-heinäkuuksi. Kesällä 2018 tehtävässä toimi teologian ylioppilas Tuukka Kiukkonen. Kirkkoon palkataan kesän ajaksi kirkon opas, mikäli tehtävää ei pystytä järjestelemään muutoin tai vapaaehtoistoimin. Kesällä 2018 tiekirkon päivittäistä aukioloaikaa pidettiin supistettuna ja ylimääräistä työntekijää ei palkattu. Tavanomaisesti taloustoimistossa/kirkkoherranvirastossa on kesäisin toimistoapulainen helpottamassa vuosilomasta aiheutuvaa kesäkuukausien aikaista henkilökuntavajetta. Kesällä 2018 vuosilomat ja tehtävät järjesteltiin niin, että henkilökuntaa ei lisätty. Sen sijaan kirkkoherranvirastossa työskenteli kevätkuukausina Paula Pakkanen, joka suoritti digitoitujen kirkonkirjojen tarkistamistyön. Tulevaisuudessa seurakunta monien muiden toimijoiden tavoin harkitsee entistä tarkemmin, voidaanko tehtävät järjestellä muutoin vai palkataanko työntekijä tilapäisesti.

3.3 Vapaaehtoiset seurakunnassa

Kertomusvuonna suuri joukko vapaaehtoisia antoi omaa aikaansa ja työpanostaan kotiseurakunnan hyväksi. Vapaaehtoisia oli noin 300. Vapaaehtoisten joukkoon luettiin myös kerhotoiminnan ohjaajina ja isosina rippikoululeireillä työskennelleet, vaikka heille maksettiinkin sitä palkkio.

Vapaaehtoisina toimivat partion johtajat, pyhäkouluopettajat, kuorolaiset, lasten- ja nuorten vanhemmat tapahtumissa, kylätoimikuntien jäsenet, lähetystyön ystävät, -kutojat, -leipojat, lähimmäispalvelijat, jumalanpalvelusryhmien jäsenet, diakonia – ja lähetyspiirien toiminnassa mukana olevat, kirkonoppaat kirkossa kesäisin opastuksessa ja valvojina, aikuistyön toimikunnissa mukana olevat, rukous- ja raamattupiirien vetäjät, Alfa-kurssin ryhmänvetäjät, sekä osin myös yleisen seurakuntatyön toimintaan liittyvien tapahtumien suunnittelijat ja toteuttajat jne.

Viime vuoden eritystapahtuma Mahdollisuus Muutokseen –mediakampanja ei olisi toteutunut ilman vapaaehtoisia. Kampanjassa seurakunnastamme oli mukana n 30-40 vapaaehtoista. He toimivat eri tehtävissä ja työryhmissä, kuten kahvilan pitäjinä, tavaroiden kantajina, esirukoilijoina, puhujina ja muutoskertomusten esittäjinä. Heille järjestettiin toukokuussa kiitosjuhla.

Vapaaehtoiset olivat siis mukana laajasti seurakunnan toiminnassa kaikilla osa-alueilla ja työalueilla. Vapaaehtoistyö oli hyvin tärkeä voimavara Laihian seurakunnalle ja on sitä myös jatkossa.

3.4 Koulutus

Uusi Kirkon henkilöstön kehittämissopimus tuli voimaan 1.12.2010. Suurimpana erona kirkon aikaisempaan koulutussuunnitteluohjeistukseen on se, että uudella sopimuksella tähdätään pidemmän aikavälin suunnitteluun. Lisäksi sopimuksesta on jätetty pois suositus koulutusmenojen osuudesta kaikista palkkakuluista (aikaisemmin 0,5-1,3 % palkkamenoista). Tämä johtuu siitä, että henkilöstön koulutustarpeet voivat vuosittain vaihdella paljonkin, eikä siksi voida määritellä tarkkoina prosentteina koulutukseen tarvittavaa rahasummaa, vaan se päätetään joka seurakunnassa omien tarpeiden mukaan. Myös Laihian seurakunnassa otettiin syksyllä 2011 käyttöön henkilöstön kehittämisen 3-vuotissuunnitelma, joka esitetään aina toiminta- ja taloussuunnitelman yhteydessä. Koulutussuunnitelma päivitettiin loppuvuodesta 2018 kattamaan tulevat vuodet 2019 – 2021.

Henkilöstön koulutusmaksuihin käytettiin rahaa vuonna 2018 7459,88 (7737,05) €. Koulutusmaksuihin muille kului 656 (445) €. Tähän ryhmään kuuluvat luottamushenkilöt ja vapaaehtoiset. Näiden lisäksi kouluttamiseen kului rahaa matkakorvausten, majoitus- ja ravitsemuspalveluiden sekä päivärahojen muodossa.

4. SEURAKUNNAN JÄSENET

4.1 Väestön muutokset

	vuosi 2017	*vuosi 2018*
kastettu	69	58
kuolleita	77	62
seurakuntaan muuttanut	218	215
seurakunnasta muuttanut	308	224
seurakuntaan liittyneitä	33	19
seurakunnasta eronneita	66	74
poissaolevasta väestöstä tulleita	ei tietoa	ei tietoa
poissaolevaan väestöön siirtyneitä	ei tietoa	ei tietoa
järjestelmään siirtym. joht. korjaukset	ei tietoa	ei tietoa
läsnäoleva väestö 31.12.	**6788**	**6722**
poissaoleva väestö	ei tietoa	ei tietoa
kielellinen vähemmistö	ei tietoa	ei tietoa
ulkomaiden kansalaisia	ei tietoa	ei tietoa
läsnäoleva ja poissaoleva yhteensä	ei tietoa	ei tietoa

4.2 Avioliitot

	vuosi 2017	*vuosi 2018*
kirkollisia vihkimisiä	12	17
siviilivihkimisiä	8	7
avioeroja	20	13
avioliittojen kirkollisia siunauksia	0	3

*Järjestelmän muuttumisesta johtuen osaa tiedoista ei ole enää saatavilla vuoden 2018 osalta.

5. TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILUT

5.1 Hyväksyttyjen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi

1011010101 Vaalit

Vaalilautakunta valitaan kirkkovaltuuston toimikaudeksi. Sen tehtävänä on huolehtia seurakuntavaalien suorittamisesta ja kirkkoherran vaalista, mikäli virka tulee täytettäväksi.

18.11.2018 järjestettiin seurakuntavaalit, joissa valittiin Laihian seurakuntaan 19 kirkkovaltuutettua nelivuotiskaudelle vuosille 2019 – 2022. Ehdokkaaksi asettui 52 seurakuntalaista. Kirkkovaltuutettujen lukumäärä on 19, mikäli seurakunnan jäsenmäärä on 4001 – 7000 (Kirkkolain 8 luku, § 1). Vaalilautakunta valittiin kertomusvuoden aikana, koska vaalilautakunnan kokoonpanoa koskevat säädökset tiukentuivat aiempaan verrattuna vuoden 2018 alusta lähtien. Muutoksen myötä ehdokkaana oleva ja hänen läheisensä eivät enää voi toimia vaalilautakunnan jäsenenä, vaalitoimitsijana tai –avustajana.

Vaalien ennakkoäänestysprosentti oli 25,2, laskua edellisiin seurakuntavaaleihin 0,4 %.
Äänestäjistä 58,2 % äänesti ennakkoäänestysviikolla 6 – 10.11.2018. Ennakkoäänestysviikko oli ensimmäistä kertaa tiistaista lauantaihin. Ennakkoäänestyspisteitä oli poikkeuksellisen paljon; kirjastossa, K-Market Pirkassa, S-Marketissa, Laihian lukiolla, terveyskeskuksessa, Mikintuvalla ja Toiskassa. Lisäksi koko viikon oli mahdollista äänestää ennakkoon kirkkoherranvirastolla ja myös kotiäänestykseen sai ilmoittautua. Vaaleissa oli käytössä ilmoituskortti ja vaalikone, johon ehdokkaat saivat vastata.

Toiminnalliset tavoitteet täyttyivät. Seurakunnan jäsentä kohden vaalien kokonaiskustannus oli 1,24 €. Annettua ääntä kohden vaalien kokonaiskustannus oli 6,31 €.

Tulosyksikkö			TA kuluva 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
1011010101	Vaalit	Toimintatuotot (ulkoiset)				
1011010101	Vaalit	Toimintakulut (ulkoiset)	9 600	8 313,56	1 286,44	86,6
1011010101	Vaalit	Toimintakate 1 (ulkoinen)	9 600	8 313,56	1 286,44	86,6
1011010101	Vaalit					
1011010101	Vaalit	Toimintatuotot (sisäiset)				
1011010101	Vaalit	Toimintakulut (sisäiset)				
1011010101	Vaalit	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	9 600	8 313,56	1 286,44	86,6
1011010101	Vaalit					
1011010101	Vaalit	Poistot ja arvonalentumiset				
1011010101	Vaalit	Laskennalliset erät				
1011010101	Vaalit	Sisäiset korkokulut				
1011010101	Vaalit	Sisäiset vyörytyserät	-9 600	-8 313,56	-1 286,44	86,6
1011010101	Vaalit	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	0,00	0,00	0,0

1011010102 Kirkkovaltuusto

Kirkkolain 9. luvussa ja kirkkojärjestyksen 8. luvussa on määräykset kirkkovaltuustosta, sen toimivallasta, jäsenmäärästä ja kokoontumisesta ym. Kirkkovaltuusto käyttää seurakunnan päätösvaltaa, jollei toisin ole säädetty tai määrätty.

Vuonna 2018 kirkkovaltuuston tavoitteena oli jatkaa aktiivista osallistumista kokouksissa ja seurakunnan vapaaehtoistoiminnassa sekä ylläpitää hyvää yhteistyötä seurakunnan työntekijöiden kanssa.

Tavoitteena oli vuonna 2018 pitää 4-5 kokousta, joissa päätetään vuoden 2017 tilinpäätöksestä, vuoden 2018 tuloveroprosentista sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta tuleville vuosille.

Kirkkovaltuusto kokoontui kertomusvuonna neljä kertaa. Kokouksissa on päätetty rivitalotontin myymisestä, valittu vaalilautakunta, tehty talousarviomuutos vuodelle 2018 koskien seurakuntatalon parkkipaikan kunnostamista, hyväksytty vuoden 2017 toimintakertomus ja tilinpäätös, päätetty veroprosentista vuodelle 2019, sekä hyväksytty seurakunnan ja hautainhoitorahaston toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2019 – 2021.

Vuodelle 2018 asetetut toiminnalliset tavoitteet kirkkovaltuuston osalta täyttyivät. Toimintakulut alittivat talousarvion. Seurakunnan jäsentä kohden kirkkovaltuuston hallintokustannus on 0,60 (0,75) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1011010102	Kirkkovaltuusto	Toimintatuotot (ulkoiset)		-15,00	15,00	0,0
1011010102	Kirkkovaltuusto	Toimintakulut (ulkoiset)	7 180	4 023,24	3 156,76	56,0
1011010102	Kirkkovaltuusto	Toimintakate 1 (ulkoinen)	7 180	4 008,24	3 171,76	55,8
1011010102	Kirkkovaltuusto					
1011010102	Kirkkovaltuusto	Toimintatuotot (sisäiset)				
1011010102	Kirkkovaltuusto	Toimintakulut (sisäiset)				
1011010102	Kirkkovaltuusto	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	7 180	4 008,24	3 171,76	55,8
1011010102	Kirkkovaltuusto					
1011010102	Kirkkovaltuusto	Poistot ja arvonalentumiset				
1011010102	Kirkkovaltuusto	Laskennalliset erät				
1011010102	Kirkkovaltuusto	Sisäiset korkokulut				
1011010102	Kirkkovaltuusto	Sisäiset vyörytyserät	-7 180	-4 008,24	-3 171,76	55,8
1011010102	Kirkkovaltuusto	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	0,00	0,00	0,0

1011050103 Tilintarkastus

Tilintarkastus on järjestettävä seurakunnan toimivasta johdosta riippumattomaksi. Tarkastuksesta laaditaan kertomus toukokuun loppuun mennessä ja se on toimitettava kirkkovaltuuston käsiteltäväksi viimeistään kesäkuun aikana. Vuoden 2018 tilit ja tilinpäätöksen tarkastaa KPMG Oy Ab ja sieltä vastuullisena tilintarkastajana toimii Esko Säilä, JHT, HT. Vuoden 2018 tilinpäätösasiakirjoihin liitetään tarkastuskertomus suoritetusta tarkastuksesta.

Vuoden 2018 tilintarkastus aloitettiin marraskuussa 2018 yhden päivän mittaisella ennakkokäynnillä, jonka yhteydessä käytiin läpi hallinnon pöytäkirjoja ja vuoden mittaan esille tulleita kysymyksiä. Tilintarkastus jatkuu keväällä 2019.

Tilintarkastukselle asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin vuonna 2018. Seurakunnan jäsentä kohden tilintarkastuksen kustannus oli 0,43 (0,42) €.

Tulosyksikkö			Talousarvio kuluva 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
1011050103	Tilintarkastus	Toimintatuotot (sisäiset)				
1011050103	Tilintarkastus	Toimintakulut (sisäiset)				
1011050103	Tilintarkastus	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	3 090	2 905,55	184,45	94,0
1011050103	Tilintarkastus					
1011050103	Tilintarkastus	Poistot ja arvonalentumiset				
1011050103	Tilintarkastus	Laskennalliset erät				
1011050103	Tilintarkastus	Sisäiset korkokulut				
1011050103	Tilintarkastus	Sisäiset vyörytyserät	-3 090	-2 905,55	-184,45	94,0
1011050103	Tilintarkastus	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	0,00	0,00	0,0

1011010104 Kirkkoneuvosto

Kirkkoneuvoston tehtävänä on yleisesti johtaa seurakunnan toimintaa, edistää sen hengellistä elämää ja toimia seurakunnan tehtävän toteuttamiseksi. Se johtaa seurakunnan hallintoa ja talouden sekä omaisuuden hoitoa.

Kirkkoneuvosto on vuonna 2018 tehnyt ohjesäännön mukaisia tehtäviä, niihin liittyviä päätöksiä ja valmistellut asioita kirkkovaltuustolle. Kirkkoneuvosto kokoontui 11 kertaa vuonna 2017. Kokouksissa päätettiin henkilövalinnoista, kokous- ja vuosiloma-aikatauluista, kolehdeista, leirien turvallisuusvastaavista, laitettiin Meijeri-rakennus ja vanhan virastotalon alue kiinteistönvälittäjille myyntiin, päätettiin mikä asetetaan Meijeri-rakennukselle pyyntihinnaksi, tehtiin sopimus sairaalasielunhoidon järjestämisestä, päätettiin kalustetilauksesta seurakuntatalolle, keskusteltiin nuorisotyönohjaajien virkojen johtosäännöistä. Lisäksi suoritettiin hautausmaiden katselmus ja hyväksyttiin henkilöstön koulutussuunnitelma. Neuvostossa valmisteltiin myös kirkkovaltuuston päätettäväksi menevät asiat kuten hallintoelinten kokoonpanoon liittyviä päätöksiä, tilinpäätös, veroprosentti ja toiminta- ja taloussuunnitelma sekä kiinteistöihin liittyviä päätöksiä.

Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Muodostunut hallintokustannus kirkkoneuvostosta on seurakunnan jäsentä kohden 2,80 (1,10) €.

Tulosyksikkö			Talousarvio kuluva 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
1011010104	Kirkkoneuvosto	Toimintatuotot (ulkoiset)				
1011010104	Kirkkoneuvosto	Toimintakulut (ulkoiset)	11 810	18 668,34	-6 858,34	158,1
1011010104	Kirkkoneuvosto	Toimintakate 1 (ulkoinen)	11 810	18 668,34	-6 858,34	158,1

1011010104	Kirkkoneuvosto					
1011010104	Kirkkoneuvosto	Toimintatuotot (sisäiset)				
1011010104	Kirkkoneuvosto	Toimintakulut (sisäiset)				
1011010104	Kirkkoneuvosto	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	11 810	18 668,34	-6 858,34	158,1
1011010104	Kirkkoneuvosto					
1011010104	Kirkkoneuvosto	Poistot ja arvonalentumiset				
1011010104	Kirkkoneuvosto	Laskennalliset erät				
1011010104	Kirkkoneuvosto	Sisäiset korkokulut				
1011010104	Kirkkoneuvosto	Sisäiset vyörytyserät	-11 810	-18 668,34	6 858,34	158,1
1011010104	Kirkkoneuvosto	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	0,00	0,00	0,0

1011050000 Taloushallinto

Taloustoimistossa on hoidettu KL:n 15 ja 17 luvuissa määritellyt talouteen ja hautaustoimeen liittyvät tehtävät. Näihin kuuluu kirjanpidon, palkanlaskennan ja maksuliikenteen hoitaminen. Talouspäällikölle kuuluvat johtosäännön mukaiset tehtävät ja ratkaisut, esittelijän tehtävät kirkkoneuvostossa ja sihteerinä toimiminen kirkkoneuvostossa ja – valtuustossa. Lisäksi talouspäällikkö toimii kiinteistöjen isännöitsijänä, palkka-asiamiehenä ja työsuojelupäällikkönä sekä esimiehenä. Toimistonhoitajan tehtävistä lasketaan 70 % kuuluvan taloustoimiston kustannuksiin.

Vuosi 2018 oli seurakunnan toinen vuosi Kirkon palvelukeskuksen asiakkaana. Kaikki Suomen ev.lut. seurakunnat ovat liittyneet viimeistään 1.1.2017 Kirkon palvelukeskuksen asiakkaaksi. Työnjako Kipan kanssa alkaa olla selkeää, joskin seurakunnalle aiheutuu ylimääräistä työtä tietojen moninkertaisesta tarkistamisesta esimerkiksi palkanlaskennan yhteydessä.

Seurakuntatalo valmistui kertomusvuoden keväällä ja sen rakennusvaiheet sekä käyttöönottoon liittyvät tehtävät työllistivät runsaasti talouspäällikköä, jonka tehtäviin kuuluvat myös kiinteistöpäällikön tehtävät. Seurakuntatalon ja keittiötoiminnan käytännön asioiden läpikäynti ja suunnittelu työllistivät taloushallinnon työntekijöitä. Taloushallinnossa käytiin läpi tietosuojaan liittyviä asioita tietosuojauudistuksen myötä kevään aikana. Hautausmaahan liittyvät asiat; hautojen haltijatietojen päivitys, hautojen hallintaoikeuksien jatkaminen ja kuulutusmenettelyä edeltävät toimenpiteet työllistivät taloushallinnon henkilökuntaa ja työllistävät edelleen tulevina vuosina. Paljon talouspäällikön työajasta kuluu myös kiinteistöihin liittyviin asioihin ja tulevien investointien suunnitteluun ja taloudellisten resurssien suunnitteluun takaamisen suunnitteluun.

Kertomusvuoden aikana tiedotettiin henkilöstölle ja luottamushenkilöille määrärahojen käytöstä ja tulevista suunnitelmista sekä huolehdittiin työsuojelupäällikön tehtävien mukaisista asioiden käsittelemisestä työympäristötoimikunnassa ja työpaikkakokouksessa. Palkat, laskut ja muut toiminnot suoritettiin oikea-aikaisesti.

Vuoden 2018 talousarvion kustannukset alittuivat taloushallinnon osalta jonkin verran. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Seurakunnan jäsentä kohden taloushallinnon kustannukset olivat nettona 17,75 (16,92) €.

Tulosyksikkö		**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**

1011050000	Taloushallinto	Toimintatuotot (ulkoiset)		-3 730,99	3 730,99	0,0
1011050000	Taloushallinto	Toimintakulut (ulkoiset)	121 100	123 073,11	-1 973,11	101,6
1011050000	Taloushallinto	Toimintakate 1 (ulkoinen)	121 100	119 342,12	1 757,88	98,5
1011050000	Taloushallinto					
1011050000	Taloushallinto	Toimintatuotot (sisäiset)				
1011050000	Taloushallinto	Toimintakulut (sisäiset)	11 680	11 189,00	491,00	95,8
1011050000	Taloushallinto	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	132 780	130 531,12	2 248,88	98,3
1011050000	Taloushallinto					
1011050000	Taloushallinto	Poistot ja arvonalentumiset	160	159,81	0,19	99,9
1011050000	Taloushallinto	Laskennalliset erät				
1011050000	Taloushallinto	Sisäiset korkokulut				
1011050000	Taloushallinto	Sisäiset vyörytyserät	-132 940	-130 690,93	-2 249,07	98,3
1011050000	Taloushallinto	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	0,00	0,00	0,0

1011070107 Kirkonkirjojenpito

Seurakunnan päätehtäviksi katsotaan seurakunnallinen toiminta ja hautaustoimi sekä kirkonkirjojen pito. Varsinainen väestökirjanpito kuuluu Väestörekisterikeskukselle ja Maistraatti antaa ohjeita menettelytavoista. Seurakunta käyttää rekisterin tietoja suorasiirtona ja antaa todistuksia sekä sukuselvityksiä jäsenistään kirkollisen väestörekisterin perusteella. Toimistosihteerillä ja toimistonhoitajalla on tuomiokapitulin antama oikeus allekirjoittaa annettuja todistuksia. Aiheutuvia kustannuksia ei lueta hallinnon menoihin, joten ne jäävät sisäisessä laskennassa jakamattomana yleishallinnon menoksi. Toimistosihteerin palkasta puolet kirjataan tälle kustannuspaikalle.

Vuodelle 2018 kirjatut tavoitteita ei saavutettu. Alun perin vuoden 2019 alusta aloittavaksi määritellyn Kirkon keskusrekisterin käyttöönotto siirtyi vuoden 2020 alkuun. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin muilta osin; digitoitujen kirkonkirjojen tarkistamistyö saatiin päätökseen. Kirjattiin omassa seurakunnassa tapahtuvat toimitukset rekisteritietoihin. Hyödynnettiin järjestelmän osoite- ja ikäluokkatiedostoja eri työmuodoissa ja hallinnossa. Tehtiin sukuselvityksiä vanhoista kirkonkirjatiedoista ja opastettiin sukututkijoita sikäli kuin muilta tehtäviltä on jäänyt aikaa.

Seurakunnan jäsentä kohden kirkonkirjojen pidon kustannukset olivat nettona 4,58 (3,12) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1011070107	Kirkonkirjojenpito	Toimintatuotot (ulkoiset)	-4 000	-5 053,13	1 053,13	126,3
1011070107	Kirkonkirjojenpito	Toimintakulut (ulkoiset)	23 200	35 845,05	-12 645,05	154,5
1011070107	Kirkonkirjojenpito	Toimintakate 1 (ulkoinen)	19 200	30 791,92	-11 591,92	160,4
1011070107	Kirkonkirjojenpito					
1011070107	Kirkonkirjojenpito	Toimintatuotot (sisäiset)				
1011070107	Kirkonkirjojenpito	Toimintakulut (sisäiset)	11 680	11 189,00	491,00	95,8
1011070107	Kirkonkirjojenpito	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	30 880	41 980,92	-11 100,92	135,9
1011070107	Kirkonkirjojenpito					

1011070107	Kirkonkirjojenpito	Poistot ja arvonalentumiset				
1011070107	Kirkonkirjojenpito	Laskennalliset erät				
1011070107	Kirkonkirjojenpito	Sisäiset korkokulut				
1011070107	Kirkonkirjojenpito	Sisäiset vyörytyserät		2 306,65	-2 306,65	0,0
1011070107	Kirkonkirjojenpito	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	30 880	44 287,57	-13 407,57	143,4

1011080108 Kirkkoherranvirasto, yleishallinto

Kirkkolain 16 luvussa ja kirkkojärjestyksessä on kirkkoherranvirastoa ja arkistoa koskevat määräykset. Kanslistin palkkauksesta kirjataan puolet tälle kustannuspaikalle, toinen puoli kirjataan Kirkonkirjojen pito -kustannuspaikalle. Toimistonhoitajan työtehtävistä arvioidaan 30 % kuuluvan tälle kustannuspaikalle, koska hän toimii kanslistin sijaisena lomien ja muiden poissaolojen aikana.

Virastossa hoidetaan hautauksiin ja haudanhoitoon liittyviä asioita sekä kootaan kirkolliset ilmoitukset ja palvellaan seurakuntalaisia yleisesti asiakaskäynneillä ja puhelimitse. Yksityiset sukututkijat käyvät usein hankkimassa tietoa esi-isistään.

Vuodelle 2018 asetettiin tavoitteeksi palvella asiakkaita mahdollisimman hyvin ja tiedottaa työntekijöille mahdollisista virastossa esiin nousevista asioista. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin.

Toteutuneet nettokustannukset olivat seurakunnan jäsentä kohden 8,68 (7,37) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1011080108	Khranvirasto, yleish	Toimintatuotot (ulkoiset)	-150	-48,70	-101,30	32,5
1011080108	Khranvirasto, yleish	Toimintakulut (ulkoiset)	56 400	58 383,73	-1 983,73	103,5
1011080108	Khranvirasto, yleish	Toimintakate 1 (ulkoinen)	56 250	58 335,03	-2 085,03	103,7
1011080108	Khranvirasto, yleish					
1011080108	Khranvirasto, yleish	Toimintatuotot (sisäiset)				
1011080108	Khranvirasto, yleish	Toimintakulut (sisäiset)	18 189	17 826,00	363,00	98,0
1011080108	Khranvirasto, yleish	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	74 439	76 161,03	-1 722,03	102,3
1011080108	Khranvirasto, yleish					
1011080108	Khranvirasto, yleish	Poistot ja arvonalentumiset				
1011080108	Khranvirasto, yleish	Laskennalliset erät				
1011080108	Khranvirasto, yleish	Sisäiset korkokulut				
1011080108	Khranvirasto, yleish	Sisäiset vyörytyserät	-74 439	-76 161,03	1 722,03	102,3
1011080108	Khranvirasto, yleish	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	0,00	0,00	0,0

SEURAKUNTATYÖ

1012410202 Diakonia

Diakoniatyön tehtävänä ja toiminta-ajatuksena on auttaa ihmisiä välittömässä hädässä, hengellisessä, aineellisessa ja sosiaalisessa. Ihmisten omaa selviytymistä tuetaan ja kohdataan heidät henkilökohtaisesti. Diakoniatyöntekijöinä toimivat Mari Lintala ja Arja Heikfolk, joka oli 31.7. asti 80 % työajalla. Diakoniasta vastaava teologi on kappalainen Anne Visser-Keltto.

Diakoniatoimistot siirtyivät uusiin tiloihin seurakuntatalolle maaliskuulla.

Diakoniatyöntekijät ovat kohdanneet asiakkaita vastaanotolla, kotikäynneillä, puhelimitse, laitoksissa ja muualla. Tilaston mukaan diakonian kohtaamisia yhteensä 1599, kohdatut henkilöt 1668.

Arviointia: Työntekijät olivat tavoitettavissa diakoniatoimistossa päivystysaikaan, sopimuksen mukaan, puhelimitse ja sähköpostin kautta. Kohtaamiset ja muut yhteydenotot koettiin tärkeiksi yhteyden ja kuulluksi tulemisen mahdollisuudeksi. Koti- ja laitoskäynnit kohdistuivat pääsääntöisesti ikäihmisten, liikuntaesteisten ja mielenterveysongelmaisten luo. Kotikäyntien tavoitemäärä oli 240. Kotikäyntejä työntekijät tekivät vuoden aikana 248.

Säännöllisesti kokoontuvia ryhmiä olivat diakoniapiiri, diakonia- ja lähetyspiirit, ystävätoiminnan vapaaehtoiset, kevakerho ja torstaipiiri, yksinäisten kahvihetki ja Mikintuvan seurakuntakerho.

Arviointia: Säännöllisesti kokoontuvien ryhmien toiminta jatkui entisellään ja ne koettiin tärkeiksi. Kokoontuessaan ryhmään kuuluvat voivat kokea yhteyttä ja vertaistukea. Diakoniapiiri ja yhdistetyt diakonia- ja lähetyspiirit toimivat myös lähimmäisten hyväksi lähellä ja kaukana.

Sururyhmä kokoontui syksyllä, osallistujia oli yhteensä 4. Ryhmä koettiin tärkeäksi paikaksi, jossa pystyi jakamaan lähimmäisen menetystä. Rovastikunnallisiin ja seurakuntien yhteistyössä järjestet-täviin tilaisuuksiin osallistuttiin seuraavasti: keva-kirkkopyhä Mustasaaressa 5 henkeä, omaishoita-jien päivä Österhankmossa 10 henkeä, mielenterveyskuntoutujien retki Ilmajoelle 8 henkeä, mielen-terveyskuntoutujien leiripäivä Seura-Rannassa 21 henkeä (Vähäkyrö, Laihia ja Kyrönmaan Palvelukoti Tervajoelta), seurakuntaretki Kurikkaan 46 henkeä, päihteistä kuntoutuvien naisten leirillä 2 henkeä, omaishoitajien kirkkopyhä Mustasaaressa 5 henkeä, mielenterveyskuntoutujien joulujuhla Vaasassa 10 henkeä, näkövammaisten joulujuhla Österhankmossa 3 henkeä ja kehitys-vammaisten joulujuhla Laihialla 117 (Laihia, Isokyrö, Vähäkyrö). Ystävätoiminnan uusille vapaa-ehtoisille järjestettiin koulutusta yhteistyössä SPR:n kanssa, osallistujia 10. Ystävätoiminnan vapaaehtoisia oli 21 henkeä.

Ruoka-apu ja muu taloudellinen apu olivat edelleen välttämättömiä. Kirkkohallituksen tilaston mukaan avustuksia annettiin 40 616 €. Diakoniatyön kirjanpidon mukaan taloudellista apua annettiin 42 151 € (kauppalaput ja muut avustukset, yhteisvastuu pesuainepussit, Tukikummit avustus, lahjakortit, pesuainepussit joulukuulla). Diakonia-avustuksiin talousarviossa varatut 30 000 € käytettiin, jonka lisäksi käytettiin diakoniarahaston varoja. Jaoimme myös mm. lahjoituselin-tarvikkeita ja villasukkia. Vaatevaraston toiminta päättyi syksyllä kirpputoritapahtumaan, jonka jälkeen olemme voineet ohjata asiakkaita Helluntaiseurakunnan Lähetyskirpputorille. Sieltä on mahdollisuus saada vaateavustusta. Yhteisvastuukeräys tuotti 9001,13 €. Kerääjiä oli 97. Yhteisvastuukeräyksen omalle seurakunnalle jäävää osuutta käytettiin pesuainepussien hankintaan, jotka jaettiin kesällä.

Arviointia: Apua annettiin akuuttiin tarpeeseen. Avun kautta seurakunta tavoitti monia ihmisiä, perheitä, jotka olisivat muuten jääneet tavoittamatta. Asiointiin liittyi tarve saada keskustella luottamuksellisesti ja tulla inhimillisesti kohdatuksi. Apu oli kokemus kristillisen rakkauden toteutumisesta.

Diakoniatyön johtokuntalaiset ovat merkittäviä diakoniatyön toteuttajia niin johtokuntana kuin yksityisinä seurakuntalaisina. Johtokunta kokoontui kolme kertaa. Kylätoimikunnat jakoivat Joulusanoma -lehden seurakunnan joulutervehdyksenä 80 v. täyttäneille. Laitoksiin vietiin hengel-listä musiikkia ja joululehtiä. Myös kehitysvammaisia muistettiin jouluna. Itse-

näisyyspäiväviikolla tehtiin lauluterveyhdyskäynnit veteraanien luo. Kaksi kertaa vuoden aikana tarjottiin mahdollisuus saada kirkkokuljetus 4 € hintaan. Sitä käyttäneitä oli vähän. Diakoniatyö järjesti vuoden aikana tapahtumia, tilaisuuksia, talkoita ja myyjäisiä. Joitakin diakonian aikaisempina vuosina pidettyjä tapahtumia ei pidetty, koska seurakuntatalo ei ollut alkuvuodesta vielä käytössä. Diakoniatyön tapahtumista ilmoitettiin Kirkon kukossa, Kyrönmaa – lehdessä, seurakunnan netti- ja facebook -sivuilla. Diakoniarahaston varat koostuvat lähinnä Yhteisvastuun srk:lle jäävästä osuudesta, kolehdeista, lahjoituksista, adressien myynnistä puolet ja muista tapahtumien kautta kerätyistä varoista.

Diakoniatyön nettokustannukset seurakuntalaista kohti olivat 20,00 €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1012410202	Diakonia	Toimintatuotot (ulkoiset)	-1 500	-3 718,60	2 218,60	247,9
1012410202	Diakonia	Toimintakulut (ulkoiset)	137 920	138 203,06	-283,06	100,2
1012410202	Diakonia	Toimintakate 1 (ulkoinen)	136 420	134 484,46	1 935,54	98,6
1012410202	Diakonia					
1012410202	Diakonia	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012410202	Diakonia	Toimintakulut (sisäiset)	14 145	9 752,00	4 393,00	68,9
1012410202	Diakonia	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	150 565	144 236,46	6 328,54	95,8
1012410202	Diakonia					
1012410202	Diakonia	Poistot ja arvonalentumiset				
1012410202	Diakonia	Laskennalliset erät				
1012410202	Diakonia	Sisäiset korkokulut				
1012410202	Diakonia	Sisäiset vyörytyserät	59 706	44 527,61	15 178,39	74,6
1012410202	Diakonia	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	210 271	188 764,07	21 506,93	89,8

Diakoniatyön tuloista ja menoista erillään pidetään Yhteisvastuukeräyksen tuotot ja menot, jotka kirjataan YV-keräys kustannuspaikan alle.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1012410702	YV-keräys	Toimintatuotot (ulkoiset)		-1 403,75	1 403,75	0,0
1012410702	YV-keräys	Toimintakulut (ulkoiset)		1 412,90	-1 412,90	0,0
1012410702	YV-keräys	Toimintakate 1 (ulkoinen)		9,15	-9,15	0,0
1012410702	YV-keräys					
1012410702	YV-keräys	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012410702	YV-keräys	Toimintakulut (sisäiset)				
1012410702	YV-keräys	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)		9,15	-9,15	0,0
1012410702	YV-keräys					
1012410702	YV-keräys	Poistot ja arvonalentumiset				
1012410702	YV-keräys	Laskennalliset erät				
1012410702	YV-keräys	Sisäiset korkokulut				

1012410702	YV-keräys	Sisäiset vyörytyserät				
1012410702	YV-keräys	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)		9,15	-9,15	0,0

1012600203 Lähetys

Lähetystyön tehtävä ja toiminta-ajatus toteutui evankeliumin ilosanoman kertomiseksi eri tavoin, ensisijaisesti tukemalla ja avustamalla nimikkolähettejä ja nimikkokohteita lähetysjärjestöjen kautta taloudellisesti ja työtä esillä pitäen.

Lähetystyöstä vastasivat Kukka Trofast, vs lähetyssihteeri kesään saakka, ja elokuusta lähtien lähetyssihteeri Paula Atila, sekä kappalainen Anne Visser-Keltto. Lähetystyön johtokunnan jäsenet olivat merkittäviä lähetystyön toteuttajia. Johtokunta kokousti 2 kertaa. Tämä oli kuitenkin liian vähäinen määrä suhteessa lähetystyön toimintaan. Tapahtumia oli yhteensä 14 (2017 oli 14), joista lähetyspyhiä 2 (4). Nimikkosopimukset (7) ja taloudellinen tuki pysyivät ennallaan, paitsi yhteen nimikkosopimukseen tehtiin sisällöllinen muutos koskien Suvi ja Ari Salmisen nimikkosopimusta. Suvi Salminen jäi pois lähetystyöstä ja Ari Salminen jatkoi. Vapaaehtoisten keräämä tuki oli yhteensä 14.215,45€. (v 2017: 17.649,80 €). Eriteltynä lopussa.

Lähetyssopen rovastikunnallinen toiminta Vaasassa säilyi ennallaan. Asiakkaita toivottiin enemmänkin. Omat myyntivuorot hoidettiin vapaaehtoisvoimin. Käsitöitä ja muita tuotteita tuli Laihialta myyntiin runsaasti. Budjettivaroista hankittiin materiaalia tuotteiden valmistamiseksi. Kutojia oli useita ja he pyrkivät löytämään uusia kutojia. Myyjiä olisi saanut olla enemmän. Lähetyssopen tuotto oli 3427,11€ (v 2017: 3546 €, v 2016: 5888,50 €).

Lähetyskasvatusta työntekijät pitivät esillä lapsi-, nuoriso- ja rippikoulutyössä, sekä koulujen aamunavauksissa. Lähetystilaisuudet olivat osa lähetyskasvatusta. Nimikkolähettejä ei saatu vierailemaan, mutta kahdesta lähetysjärjestöstä saatiin lähetystyön edustaja. Lähettien kuulumiset olivat esillä rukouspiireissä, diakonia- ja lähetyspiireissä, sekä muissa yhteyksissä.

Erityistapahtuma oli medialähetykseen keskittyvä Toivon Aalloilla –tapahtuma, joka toteutettiin rovastikunnallisena yhteistyötä 27.10. Sitä oli suunnitellut työryhmä, joka koostui Vaasan Sanansaattajista eli SANSA-piiriläisistä, seurakuntien lähetystyöstä vastaavista työntekijöistä, medialähetysjärjestö Sanansaattajien, sekä Radio Dei'n yhteyshenkilöistä. Tapahtuman tavoitteena oli jakaa tietoa medialähetystyöstä ja innostaa seurakuntalaisia tukemaan sitä. Muusikkovieraana oli Jippu, puheenvuoroja käyttivät medialähetysjärjestö Sansan työntekijät Mervi Viuhko ja Juha Auvinen, juontajana toimi Päivi Saloranta Radio Deistä, vapaaehtoiset toimivat muissa tehtävissä.

Tavoite toteutui. Tapahtumassa oli ilahduttavasti väkeä (165) ja kolehti tuotti 967,70 €. Kolehti tilitettiin medialähetystyölle puoliksi jaettuna Radio Dei'lle, ja puoliksi Sansansaattajille. Kulut, jotka aiheutuivat muusikoiden palkkiosta, jaettiin viiden seurakunnan kesken a 300 €. Laihian seurakunta kantoi päävastuun järjestelyistä.

Toiminta, tapahtumat ja lähetysyhteyksien ylläpito toteutuivat hyvin, mutta syksyn taimimyyjäiset ei toteutunut. Ompeluseura, askarrellaan lähetystyön hyväksi kokoontui muutaman kerran yhteiseen toimintaan. SLEY:n lähetyspiiri kokoontui vapaaehtoisten voimin muutaman kerran vuodessa (2017: 8). Laihialaisia osallistui Vaasan Sansa-piiriin. Varainkeruutapahtumia, lähetystilaisuuksia ja lähetyspyhiä toteutettiin sekä työntekijä- että

vapaaehtoisvoimin. Ilman vapaaehtoisia toiminta ei olisi nykyisen kaltaista. Vapaaehtoiset avustivat lähetyspyhien jumalanpalvelusryhmissä monin tavoin.

Arviointina todettakoon, että toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Varainkeruutapahtumat, ja muut tilaisuudet toteutuivat hyvin. Vapaaehtoistyö oli aktiivista. Uusi seurakuntatalo toimi hyvin lähetyslounaiden ja muiden lähetystilaisuuksien osalta.

Lisätietona tapahtumien osallistujamäärät tuottoineen:

Kevätkaudella 2018:

6.1. Lähetyspyhä. ELYn pastori messussa 43 osallistujaa, ja lähetystilaisuudessa 27 osall.

4.4. Leipä- ja pullamarkkinat avointen ovien päivässä uudella seurakuntatalolla. 400 osall, tuotto 1500 €.

15.4. Lähetyspyhä. SLS:n pastori Riitta Heino jumalanpalveluksessa 64 osall, lounas ja lähetystilaisuus, 40 osall, tuotto 82€

13.5. Äitienpäivälounas seurakuntatalolla. 382 osall, arpatuotto 328 €, lounastuotto 4554,39 € (Alv:n kanssa 5192€). Yhteensä 4882,39 €

9.6 Taimimyyjäiset Hoppiksella 768 € ja S-Marketin edessä 180,20 €, yhteensä 948,20 €.
16.6. Arpapöytä Laihian markkinoilla, tuotto 273,70 €

Syyskaudella 2018:

21.9 Tasauskeräys tuotto 339,30€

6.10 Elomarkkinat Vaasassa. Tuotto Laihian osalta 1200 € (kokonaistuotto yht.5204,50 €)

27.10. Rovastikunnallinen Medialähetystapahtuma seurakuntatalolla, 165 osall, tuotto 967,70€ joka jaettiin sovitusti Sanansaattajien ja Radio Dei´n kanssa.

11.11. Isänpäivälounas seurakuntatalolla. 215 osall, arpatuotto 227 €, lounastuotto 2403,51€, yhteensä 2630,51 € (Alv:n kanssa 2740€)

9.12 Kauneimmat joululaulut Ylipään Nuorisoseuralla. 33 osall. tuotto 106,55 €

16.12 Kauneimmat joululaulut Laihian kirkossa klo 15 (244 osall.) ja klo 19 (466 osall). Tuotto yhteensä 993,55 €

21.12 Joulumyyjäiset Rewell Centerissä, tuotto 291,55€

Yhteensä 14.215,45€.

Lisäksi kukkopinssejä ja – muotteja myytiin 57 €:lla (129), korttimyynti tuotti 27,15€ (28) pääosin kesällä kirkossa. Lähetyskynttelikkö kirkossa tuotti 173,70 € (322), ja arvolahjatuote tuotti 70€. **Yhteensä 328,21 €.**

Lähetystyön nettokustannukset seurakuntalaista kohti olivat 5,97 (6,03) €.

Tulosyksikkö			Talousarvio kuluva 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
1012600203	Lähetys	Toimintatuotot (ulkoiset)		-258,49	258,49	0,0
1012600203	Lähetys	Toimintakulut (ulkoiset)	45 800	40 440,35	5 359,65	88,3
1012600203	Lähetys	Toimintakate 1 (ulkoinen)	45 800	40 181,86	5 618,14	87,7
1012600203	Lähetys	.				
1012600203	Lähetys	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012600203	Lähetys	Toimintakulut (sisäiset)	5 101	6 242,00	-1 141,00	122,4
1012600203	Lähetys	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	50 901	46 423,86	4 477,14	91,2
1012600203	Lähetys	.				
1012600203	Lähetys	Poistot ja arvonalentumiset				
1012600203	Lähetys	Laskennalliset erät				
1012600203	Lähetys	Sisäiset korkokulut				
1012600203	Lähetys	Sisäiset vyörytyserät	20 045	12 827,32	7 217,68	64,0
1012600203	Lähetys	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	70 946	59 251,18	11 694,82	83,5

1012010210 Jumalanpalveluselämä

Pyhäpäivän jumalanpalvelus on koko seurakunnan elämän keskus. Jumalanpalvelustyön tehtävänä on luoda mahdollisuudet monipuoliselle jumalanpalvelus- ja hartauselämälle ja seurakuntayhteyden toteutumiselle pyhänä ja arkena.

Jumalanpalvelusryhmiä oli 7 ja ne jatkoivat toimintaansa. Jokaiseen ryhmään kuului n. 5-10 jäsentä eri-ikäryhmistä. Lapset, nuoret, aikuiset ja eläkeläiset saivat yhdessä palvella Jumalaa omilla kyvyillään. Toimintakauden aikana rippikouluryhmät jaettiin kahtia ja jokainen rippikoululainen sai oman palvelutehtävän jumalanpalveluksessa.

Pääjumalanpalveluksia vietettiin 52 kertaa (edellisvuotena 52) ja niihin osallistui 4013 henkeä (4372). Pääjumalanpalveluksiin osallistuneiden keskiarvo oli (77,00).

Messua vietettiin 41 kertaa (30), ja osallistujia niissä oli yhteensä 3969 (2963). Sanajumalanpalvelusta vietettiin 36 kertaa (44), ja osallistujia niissä oli yhteensä 5608 (5874).Jumalanpalvelusryhmien aikoina jumalanpalveluksissa oli enemmän väkeä.

Viikkomessua tai muita viikolla pidettäviä jumalanpalveluksia vietettiin 10 kertaa (6), ja niihin osallistui 294 (135).

Lasten, nuorten, perheiden ja koululaisten sekä erityisjumalanpalvelukset, esimerkiksi 50-vuotta sitten ripille päässeiden kutsujumalanpalvelus ja motoristikirkko, sisältyvät edellä mainittuun jumalanpalvelusten kokonaismäärään. Niitä ei tilastoida erikseen. Koululaisjumalanpalveluksissa on runsaasti lapsia ja se nostaa messujen, viikkomessujen ja sanajumalanpalvelusten osallistujamäärää. Lisäksi papisto vieraili kouluilla ja päivähoidossa

Konfirmaatiomessuja oli 4 ja niihin osallistui 1304 (1331) henkilöä. Piispanmessu ja uuden seurakuntatalon käyttöönottojuhla pidettiin 25.3.2018. Piispanmessussa oli 221 henkilöä, seu-

rakuntatalon juhlassa 270. Avointen ovien päivässä 4.4. seurakuntataloon kävi tutustumassa noin 400 henkilöä.

Muita ehtoollishetkiä oli laitoshartauksien ja kotikäyntien yhteydessä. Ehtoollishartauksia vietettiin laitoksissa 20 (19) niissä on ollut väkeä vaihtelevasti 5-35 väliltä. Yksityisehtoolliset sisältyivät papiston vierailuihin kodeissa, laitoksissa ja muualla. Näihin käynteihin sisältyivät myös toimituskeskustelut, sielunhoitokeskustelut, diakoniset käynnit ja syntymäpäiväkäynnit. Kohtaamisia oli yhteensä 165 kertaa ja niissä tavoitettiin 425 henkilöä. Kohtaamisista kotikäyntejä oli 85.

Jumalanpalvelusten toteuttamissa oli mukana seurakuntalaisia esimerkiksi tekstejä lukemassa ja kolehtia kantamassa. Harri Yli-Huita on vastannut lukuvuorojen organisoinnista.

Lupa jakaa ehtoollista myönnettiin seuraaville seurakunnan jäsenille: Pauli Leppiniemi, Keijo Niemelä, Taneli Kuusisto ja Jorma Kivioja.

Seurakunta järjesti yhteistyössä eri herätysliikkeiden kanssa ja järjestöjen kanssa kirkkopyhiä. Myös seurakunnan eri työalat olivat mukana jumalanpalvelusten järjestämisessä. Yhteistyö oli toimivaa.

Kirkkohallituksen tilastojen mukaan Jumalanpalveluksia ja kirkollisia toimituksia oli 237 ja niihin osallistui 15 166 henkilöä. Kasteita oli 58 (1366) ja avioliittoon vihkimisiä 17(856). Avioliiton kirkollinen siunaus 3(115) kertaa. Hautaan siunaamisia oli 72(2958). Muita tilaisuuksia oli 17(944). Juhlia oli 18(1312).

Hartaushetkiä vietettiin 97 (99) ja niihin osallistui 5520 (5503) henkilöä. Laitoshartauksia vietettiin Laihian sairaalan vuodeosastolla, Isoo Tuvalla, Toiska-kodissa, Kissankellossa ja Kanervassa, jotka olivat edellisiltä nimiltään Mikintuvan palvelukeskus ja ryhmäkoti. Hartaushetkiä pidettiin myös Koivusillan toimintakeskuksessa. Näitä hartauksia ei kuitenkaan ole laskettu edellä oleviin lukuihin sillä, ne on tilastoitu muualla. Osa hartaushetkiin tilastoiduista tapahtumista sijoittuu hiljaiselle viikolle ja adventinaikaan.

Arviointia: Jumalanpalvelusten kävijämäärä pysyi kokonaisuudessaan jokseenkin samanlaisena edelliseen vuoteen verrattuna. Työntekijät tavoittivat seurakuntalaiset hyvin toimitusten yhteydessä ja tilaisuuksien yhteydessä. Jumalanpalvelusryhmien tarkoitus yhteisöllisyyttä lisäävänä tekijänä kirkkokansan keskuudessa toteutui hyvin. Seurakuntalaiset ovat ahkerasti ja positiivisesti osallistuneet jumalanpalvelusryhmiin. Ryhmät ovat vilkastuttaneet musiikkielämää ja niiden toimiminen on tuonut lisää väkeä kirkkoon.

Jumalanpalveluselämän nettokustannukset seurakuntalaista kohti olivat 7,00 (6,82) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1012010210	Jumalanpalveluselämä	Toimintatuotot (ulkoiset)		-0,49	0,49	0,0
1012010210	Jumalanpalveluselämä	Toimintakulut (ulkoiset)	50 250	47 069,26	3 180,74	93,7
1012010210	Jumalanpalveluselämä	Toimintakate 1 (ulkoinen)	50 250	47 068,77	3 181,23	93,7
1012010210	Jumalanpalveluselämä	.				
1012010210	Jumalanpalveluselämä	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012010210	Jumalanpalveluselämä	Toimintakulut (sisäiset)	79 978	85 970,00	-5 992,00	107,5
1012010210	Jumalanpalveluselämä	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	130 228	133 038,77	-2 810,77	102,2

1012010210	Jumalanpalveluselämä	.				
1012010210	Jumalanpalveluselämä	Poistot ja arvonalentumiset				
1012010210	Jumalanpalveluselämä	Laskennalliset erät				
1012010210	Jumalanpalveluselämä	Sisäiset korkokulut				
1012010210	Jumalanpalveluselämä	Sisäiset vyörytyserät	21 992	37 061,54	-15 069,54	168,5
1012010210	Jumalanpalveluselämä	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	152 220	170 100,31	-17 880,31	111,7

1012030211 Muut kirkolliset toimitukset

Kirkolliset toimitukset ovat osa seurakunnan jumalanpalveluselämää. Toimitusten kautta kohdattiin suuri osa Laihian seurakunnan jäsenistä.

Kasteen sakramentin kautta tullaan kirkon ja seurakunnan jäseneksi. Kastetta ennen käytiin kastekeskustelut joko kotona tai seurakunnan tiloissa. Keskustelussa käytiin läpi toimitukseen liittyviä käytännön asioita sekä kasteen merkitystä ja muita perheen tukemiseen liittyvistä asioista.

Kasteita toimitettiin seurakunnan tiloissa ja kodeissa papiston hoitamana 58 (72), joihin osallistui 1366 (1235) henkilöä. Joidenkin kasteiden yhteydessä oli vihkiminen tai kodin siunaus.

Avioliittoon vihkimisiä toimitettiin 17 (12), joihin osallistui 856 (800) henkeä. Toimituksen edellä käytiin vihkikeskustelu, jossa puhuttiin tilaisuuden kulusta ja parisuhteesta. Avioliiton kirkollisia siunaamisia oli 3 (0) joihin osallistui 115 henkilöä. Kodin siunaamisia ei toimitettu erillisinä tilaisuuksina.

Arviointia: Positiiviseksi koettiin avioliiton siunaamisten määrä kertomusvuonna. Kastepuu kirkossa on otettu hyvin vastaan viime pääsiäisestä lähtien. Nuukat Häät -tapahtuma toteutettiin nyt toista kertaa. Se sai positiivista julkisuutta lehdistössä ja on lisännyt vihkimisten määrää. Vuoden 2018 tapahtumapäivänä 18.8 vihittiin 5 paria.

Muiden kirkollisten toimitusten nettokustannukset toimitusta kohden olivat 399,47 (359,36) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1012030211	Muut kirkol. toimit	Toimintatuotot (ulkoiset)		-0,49	0,49	0,0
1012030211	Muut kirkol. toimit	Toimintakulut (ulkoiset)	32 050	31 159,43	890,57	97,2
1012030211	Muut kirkol. toimit	Toimintakate 1 (ulkoinen)	32 050	31 158,94	891,06	97,2
1012030211	Muut kirkol. toimit	.				
1012030211	Muut kirkol. toimit	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012030211	Muut kirkol. toimit	Toimintakulut (sisäiset)	10 515	11 231,00	-716,00	106,8
1012030211	Muut kirkol. toimit	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	42 565	42 389,94	175,06	99,6
1012030211	Muut kirkol. toimit	.				
1012030211	Muut kirkol. toimit	Poistot ja arvonalentumiset				
1012030211	Muut kirkol. toimit	Laskennalliset erät				
1012030211	Muut kirkol. toimit	Sisäiset korkokulut				

1012030211	Muut kirkol. toimit	Sisäiset vyörytyserät	14 027	13 293,16	733,84	94,8
1012030211	Muut kirkol. toimit	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	56 592	55 683,10	908,90	98,4

1012900212 Muu seurakuntatyö

Muu yleinen seurakuntatyö kokosi yhteen eri-ikäisiä aikuisia vahvistaen seurakuntayhteyttä ja kristityn kasvua uskossa. Se tuki kotien hengellistä elämää, sekä arkielämää. Seurakuntalaiset kokoontuvat pienryhmiin, piireihin, seuroihin, kinkereihin, teemailtoihin. Vapaaehtoisille oli tarjolla mahdollisuus osallistua monin erilaisiin palvelutehtäviin. Rovastikunnalliseen yhteistyöhön osallistuttiin.

Raamattu- ja rukouspiirit

Raamattu- ja rukouspiirejä kokoontui 6 (7). Niissä yht 41 (54) osallistujaa. Ilosanomapiiri kokoontui vuoden mittaan 17 kertaa, osallistujia keskimäärin 14 (13). Kuusistojen kotiraamattu-piiri kokoontui 13 (20) kertaa, osallistujia keskimäärin 10. Visserien rukouspiiri kokoontui 4 (8) kertaa, osallistujia keskimäärin 6 (8). Aamurukouspiiri kokoontui vuoden mittaan maanantaisin ja perjantaisin Meijerillä partion tiloissa, osallistujia 5. Yhteiskristillinen rukouspiiri kokoontui 3 (10) kertaa, osallistujia keskimäärin 6. Edellisvuotena alkanut missiorukouspiiri kokoontui 9 kertaa, osallistujia 13 (8).

Muita seurakuntatilaisuuksia

Kinkereitä pidettiin 4 (6) ja niihin osallistui 45 (92). Raamattuopetustilaisuuksia on ollut 2 (3) kertaa. Opetusta antoi vieraileva pastori Lasse Pesu, osallistujia yhteensä 74 (99). Sanan ja rukouksen iltoja ei ollut (6). Israel –tilaisuuksia oli 6 (4), osallistujia yhteensä 242 (158). Pihaseuroja oli kesällä 1 (1).
Laihialle muuttaneiden tilaisuutta ei ollut. Kirkkoon liittyjille on soitettu tai otettu sähköpostitse yhteyttä. Työntekijät ja vapaaehtoiset kävivät ryhmittäin vanhusten kodeissa ja yrityksissä joululaulutervehdys-käynneillä.

Papit kävivät useissa tilaisuuksissa ja konserteissa pitämässä hartaushetkiä, tervehdyspuheenvuoroja, ja seurapuheita, joita herätysliikkeet ja yhdistykset järjestivät. Niitä ei ole tilastoitu, kuin satunnaisesti. Sydänyhdistyksen tilaisuudessa oli esimerkiksi 115 osallistujaa.

Erityiskampanja

Laihian seurakunta oli mukana 75 muun Pohjanmaan seurakunnan kanssa **Mahdollisuus Muutokseen –** Pohjanmaan mediakampanjassa maalis-huhtikuussa 2018. Evankeliumi oli esillä ja näkyvillä median kautta ja siinä keskityttiin kristinuskon ydinsanomaan: Jumalan armoon ja sovitukseen. Kampanjasta käytettiin yleisesti nimitystä missio. Vastaavanlaisia kampanjoita on ollut kuudella eri alueella Suomessa yhteistyössä seurakuntien kanssa.

Kampanja toteutui hyvin. Posti jakoi ihmisten koteihin missiokirjan, banderolleja oli esillä näkyvillä paikoilla, lehdistö huomioi kampanjan, sosiaalisessa mediassa oli mainontaa. Laihian seurakunta oli yhteistyössä Laihian helluntaiseurakunnan kanssa suunnitellut tapahtumia, joita pidettiin sekä Laihian Nuorisoseuralla, että omissa tiloissa. Pohjanmaalla oli ainutlaatuista se, että järjestäjinä olivat molemmat paikalliset kristilliset seurakunnat.

Missiokirjojen perillemenoa ja kiinnostavuutta seurattiin. Se herätti keskustelua hengellisistä asioista. Hengellistä materiaalia pidettiin esillä muissakin tilaisuuksissa, ja niissä oli esillä

muutoskertomuksia. Näitä oli saatu julkaistavaksi paikallislehteen, jossa oli maaliskuun alussa koko aukeaman juttua.

Molemmista seurakunnista saatiin kiitettävästi innostuneita vapaaehtoisia. Noin 60 vapaaehtoista toimi eri tehtävissä ja työryhmissä, kuten kahvilan pitäjät, tiedottajat, tavaroiden kantajat, missiorukouspiiriläiset, puhujat ja muutoskertomuksen esittäjät, sekä katugallupin tekijät. Näkyvintä oli Mannilan talossa pidetty kahvila ajalla 8.3 - 21.4 keskiviikosta lauantaihin. Kahvilassa kävi tuona aikana yhteensä 508 henkeä

Yhteisesti sovittuja tilaisuuksia pidettiin yhteensä 10 maalis-huhtikuussa, joista eniten väkeä keräsivät: 10.3. Iltatilaisuus, jonka aiheena oli aiheena ”Jumalan siunaus kansakunnan yllä”, musiikissa Vaimojen ääni (läsnä 150), 11.3 Avajaiset ”Pohjalaisen kansan rukous” – musikaalin yhteydessä (170). Sekä vielä 7.4 Muutoksen musiikkia seurakuntatalolla. Laihialaiset nuoret esiintyivät (138). Yhteensä 1016 henkilöä tavoitettiin. Kolehteja kerättiin menojen kattamiseen.

Vapaaehtoisille järjestettiin toukokuussa kiitosjuhla. Yhteistyön oli monella taholla koettu toteutuneen hyvin. Esitettiin toive yhteistyön jatkamiseksi. Vapaaehtoiset sopivat keskenään työryhmän. Yhteisiä jatkotilaisuuksia oli syksyllä kaksi: Marraskuulla Nuorisoseuralla iltapäivällä ja illalla. Osallistujia oli 85 ja 75. Toinen tilaisuus oli joulukuussa joululaulutilaisuuden merkeissä. Missiorukouspiiri jatkoi kokoontumisiaan.

Oman seurakunnan jatkoksi pidettiin Alfa-kurssi kristinuskon perusteista kiinnostuneille. Kahdentoista kokoontumiskerran mittaista kurssia on pidetty aiemmin kaksi kertaa vuosina 2009 ja 2014. Syksyllä 2018 kurssille osallistui 9, vapaaehtoisia ohjaajia oli 2.

Arviointia: Toimintaa on ollut tavanomaista runsaammin erityistapahtuman johdosta ja vapaaehtoisten osuus toteutuksessa on ollut merkittävää. Tilaisuudet toteutettiin suunnitellusti. Mahdollisuus Muutokseen mediakampanja vahvisti yhteistyötä yli seurakuntarajojen, sekä aktivoi seurakuntalaisia. Lisäksi kokeiltiin uusia toimintamuotoja, esimerkiksi missiokahvila, joka koettiin hyväksi keskustelun avaajaksi. Vapaaehtoiset kokivat hyvänä, kun evankeliumin ja uskon esillä pitämiseen saatiin näkyvyyttä. Uusia ihmisiä tavoitettiin. Kampanjasta tuli vapaaehtoisilta positiivista palautetta.

Muun yleisen seurakuntatyön nettokustannukset seurakunnan jäsentä kohti olivat 25,05 (20,99) €.

Tulosyksikkö			Talousarvio kuluva 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
1012900212	Muu seurakuntatyö	Toimintatuotot (ulkoiset)	-1 000	-3 485,72	2 485,72	348,6
1012900212	Muu seurakuntatyö	Toimintakulut (ulkoiset)	160 300	171 848,12	-11 548,12	107,2
1012900212	Muu seurakuntatyö	Toimintakate 1 (ulkoinen)	159 300	168 362,40	-9 062,40	105,7
1012900212	Muu seurakuntatyö					
1012900212	Muu seurakuntatyö	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012900212	Muu seurakuntatyö	Toimintakulut (sisäiset)	38 055	39 241,00	-1 186,00	103,1
1012900212	Muu seurakuntatyö	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	197 355	207 603,40	-10 248,40	105,2
1012900212	Muu seurakuntatyö					
1012900212	Muu seurakuntatyö	Poistot ja arvonalentumiset				
1012900212	Muu seurakuntatyö	Laskennalliset erät				
1012900212	Muu seurakuntatyö	Sisäiset korkokulut				
1012900212	Muu seurakuntatyö	Sisäiset vyörytyserät	69 719	59 860,16	9 858,84	85,9
1012900212	Muu seurakuntatyö	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	267 074	267 463,56	-389,56	100,1

1012020213 Hautaansiunaaminen

Hautaan siunaaminen on kirkollisista toimituksista erotettu omaksi kustannuspaikakseen kirkkohallituksen ohjeistuksen mukaan. Siunaustilaisuudet vietettiin kertomuskauden aikana Laihian kirkossa ja uudella seurakuntatalolla. Muistotilaisuuksia vietettiin alkuvuodesta Meijerillä, ja 25.3.2018 jälkeen uudella seurakuntatalolla, joka otettiin käyttöön palmusunnuntaina. Seurakuntataloon valmistui myös uudet vainajakylmiöt.

Hautaukset

Omaisten kanssa käytiin toimituskeskustelu, jossa keskusteltiin heidän menetyksestään, käytiin läpi toimituskaavaa ja muistotilaisuutta. Keskustelun aikana annettiin omaisille aikaa muistella vainajaa ja tuettiin heitä surun keskellä. Omaisille annettiin surukirja.

Hautaan siunaamisia toimitettiin 72 (77), joista 1 oli muualla siunattujen hautaan laskuja. Näihin tilaisuuksiin osallistui 2968 (3668) henkeä. Tuhkattavaksi meni 16 (26) vainajaa. Uurnanalaskuihin osallistui 116 (167) henkeä.

Hautaustoimitusta kohti laskettuna nettokustannukset olivat 798,39 (716,17) €.

Tulosyksikkö			Talousarvio kuluva 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
1012020213	Hautaansiunaaminen	Toimintatuotot (ulkoiset)		-0,49	0,49	0,0
1012020213	Hautaansiunaaminen	Toimintakulut (ulkoiset)	55 400	57 484,58	-2 084,58	103,8
1012020213	Hautaansiunaaminen	Toimintakate 1 (ulkoinen)	55 400	57 484,09	-2 084,09	103,8
1012020213	Hautaansiunaaminen					

1012020213	Hautaansiunaaminen	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012020213	Hautaansiunaaminen	Toimintakulut (sisäiset)	18 238	19 582,00	-1 344,00	107,4
1012020213	Hautaansiunaaminen	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	73 638	77 066,09	-3 428,09	104,7
1012020213	Hautaansiunaaminen					
1012020213	Hautaansiunaaminen	Poistot ja arvonalentumiset				
1012020213	Hautaansiunaaminen	Laskennalliset erät				
1012020213	Hautaansiunaaminen	Sisäiset korkokulut				
1012020213	Hautaansiunaaminen	Sisäiset vyörytyserät	24 246	24 365,25	-119,25	100,5
1012020213	Hautaansiunaaminen	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	97 884	101 431,34	-3 547,34	103,6

1012020214 Aikuistyö

Miestyö

Miesten tilaisuuksia järjesti vapaaehtoisten työryhmä: Aamupalatilaisuuksia Routessa pidettiin kaksi, joissa vieraileva luennoitsija. Osallistujia oli yhteensä 42 (88). Retkiä saunaillan muodossa järjestettiin kaksi: toinen keväällä ja toinen syksyllä. Niissä oli vierailija. Mukana yhteensä 48 henkeä. Yhteensä miestyö järjesti 4 (8) tilaisuutta, joissa yhteensä 90 (187) osallistujaa.

Talkootoimintaan osallistuttiin edelleen. Uuden srk-talon ja kerhotilojen muuttoon osallistuttiin kahdesti. Siunaustilaisuuksissa avustettiin kantajina 6 (7) kertaa. Kantajia oli yhteensä 30 (40).

Miesten liikuntaryhmiä oli kaksi: Miesten jumppaa pidettiin Hoppiksella sekä kevät, että syyskaudella yhteensä 34 kertaa. Osallistujia on ollut 10-20 välillä (18). Vetäjänä toimi edelleen Matti Kukkola. Miesten sählykerhoa monitoimitalolla pidettiin 41 kertaa. Pelaajia on ollut keskimäärin 15 (13). Eri henkilöitä oli 30. Vetäjä oli edelleen Petri Siljander. Miesten sählyn edellinen nimi oli Isien ja muiden isojen sähly-kerho. Nimenmuutos tehty syksyllä 2018. Liikuntaryhmissä on ollut innokkaita osallistujia.

Naistyö

Naisten tilaisuuksia järjesti vapaaehtoisten työryhmä kappalaisen johdolla. Iltatilaisuuksia pidettiin kaksi. Päivätilaisuutena pidettiin rovastikunnallinen naistenpäivä marraskuussa. Niistä kahdessa oli vieraileva luennoitsija. Yhteensä osallistujia oli 94 (71). Retkiä Huitun laavulle oli yksi, osallistujia 3. (8) Yhteensä naistyö järjesti 4 (6) tilaisuutta, joissa yhteensä 97 (93) osallistujaa.

Naisten ryhmiä oli yksi. Katja Takkala piti kotonaan naisten hengellistä kahvihetkeä. Ryhmänvetäjinä toimi Eliisa Siljander, sekä 3 muuta. Ryhmä kokoontui 10 kertaa ja osallistujia oli 5-8. (Vuonna 2017 noin 8 osallistujaa, yhteensä 22).

Avioparityössä parisuhdetilaisuutta ei järjestetty.

Arviointia: Aikuistyön tilaisuuksien vähäisempi määrä johtui kevään osalta Mahdollisuus Muutokseen –mediakampanjasta, jonka tiimoilta yleisessä seurakuntatyössä oli runsaasti mui-

ta tapahtumia. Tämä oli ollut tiedossa. Monet aikuistyön vapaaehtoisia toimi kampanjassa, eikä nähty mielekkääksi järjestää samoihin aikoihin aikuistyön omia tilaisuuksia. Miestyössä arkun kantajien määrä on ikääntymisen myötä vähentynyt. Miesten ja naisten tilaisuuksissa käy osallistujia, joita ei muussa toiminnassa tavoiteta.

Tulosyksikkö			Talousarvio kuluva 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
1012040214	Aikuistyö	Toimintatuotot (ulkoiset)		-409,24	409,24	0,0
1012040214	Aikuistyö	Toimintakulut (ulkoiset)	5 950	1 646,30	4 303,70	27,7
1012040214	Aikuistyö	Toimintakate 1 (ulkoinen)	5 950	1 237,06	4 712,94	20,8
1012040214	Aikuistyö					
1012040214	Aikuistyö	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012040214	Aikuistyö	Toimintakulut (sisäiset)	1 626	1 965,00	-339,00	120,8
1012040214	Aikuistyö	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	7 576	3 202,06	4 373,94	42,3
1012040214	Aikuistyö					
1012040214	Aikuistyö	Poistot ja arvonalentumiset				
1012040214	Aikuistyö	Laskennalliset erät				
1012040214	Aikuistyö	Sisäiset korkokulut				
1012040214	Aikuistyö	Sisäiset vyörytyserät	2 604	28,81	2 575,19	1,1
1012040214	Aikuistyö	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	10 180	3 230,87	6 949,13	31,7

1012200221 Musiikki

Kirkkomusiikki on ”soivaa sanaa” ja läsnä siten oleellisena osana jumalanpalveluksissa, muissa kirkollisissa toimituksissa ja seurakunnan tilaisuuksissa.

Laihian seurakunnassa on yksi vakinainen kanttorin virka ja kanttorin vastuualueena seurakunnan musiikkityö. Kanttorin kuukausivapaan ja lomien sijaisuuksia kuluneena vuonna ovat hoitaneet pääosin Jimi Järvinen, Soili Jaakkola, Kees Visser, Jaana Taittonen, Hanna-Leena Putkinen, Katariina Lehtola, Terttu Iso-Oja, Lasse Vallius ja Tapio Hautala. Myös aktiiveja seurakuntalaisia on ollut käytettävissä säestystehtävissä mm. seuroissa ja kinkereillä.

Kuorot

Seurakunnassa toimii kaksi kuoroa, kirkkokuoro ja lapsikuoro, sekä lauluryhmä Vox Humana. Kirkkokuoron vakituinen jäsenmäärä on 15 laulajaa, yhden pitkäaikaisen kuorolaisen jäätyä pois kuorosta kuluneen vuoden 2018 aikana. Kirkkokuoron harjoitustilana on ollut Meijeri, sekä uusi srk-talo Palmusunnuntain käyttöönottojuhlan jälkeen 25.3. ja tarpeen vaatiessa kirkko. Kuoron harjoitukset ovat olleet torstaisin kevätkaudella klo 18.00-19.30 ja syyskaudella klo 16.30-18.00. Kevätkaudella 2018 harjoituksia pidettiin 16 ja syyskaudella 16 eli koko vuonna yhteensä 32 kertaa. Kirkkokuoro on laulanut jumalanpalveluksissa vuoden 2018 aikana yht. 9 kertaa. Muista kuoron esiintymisistä mainittakoon osallistuminen yhteisvastuun hyväksi pidettyyn konserttiin Laihialaismuusikoiden kanssa 26.4. (62 kuulijaa) ja ”Kuorojen adventtikonsertti” (168 kuulijaa). Lisäksi kuoro on laulanut Hautausmaajuhlassa, sekä ”Kauneimmat joululaulut”- tilaisuudessa. Kaikkiaan esiintymisiä kuorolla oli 13 kertaa.

Lapsikuoron jäsenmäärä vuoden 2018 kuluessa muuttui jonkin verran. Lapsikuorossa oli alaaste ikäisiä. Kevätkaudella 2018 laulajia oli kuusi (6) ja syyskaudella viisi (5). Vaikka lapsikuorolaisia on määrällisesti pieni joukko, laulajat ovat olleet sitoutuneita ja innokkaita. Harjoituksia pidettiin joka torstai alkuvuodesta 2018 klo 17-17.30 Meijerillä ja uuden srk-talon käyttöönottojuhlan jälkeen srk-talolla, sekä poikkeustapauksissa myös kirkossa. Syyskaudella harjoituksia aikaistettiin klo 16 alkaviksi. Harjoituksia oli kevätkaudella 12 ja syyskaudella 11 kertaa eli yhteensä koko vuonna 23 kertaa. Esiintymisiä on ollut lähinnä perheille erityisesti suunnatuissa jumalanpalveluksissa yht. 5 kertaa. Lapsikuoro lauloi myös perheiden ”Kauneimmat joululaulut”-tilaisuudessa, sekä ”Kuorojen adventti”-konsertissa. Kaiken kaikkiaan lapsikuorolla on ollut esiintymisiä kuluneen vuoden aikana 7 kertaa.

Lauluryhmä Vox Humana aloitti uutena musiikkiryhmänä tammikuussa 2018. Laulajia oli alkuunsa neljä (4), mutta ryhmän jäsenten määrä on vuoden mittaan kasvanut kuuteen (6). Lauluryhmä koostuu tällä hetkellä naisista. Lauluryhmä harjoitteli alkuunsa Meijerin salissa, mutta uuden srk-talon käyttöönottojuhlan jälkeen harjoitukset siirtyivät srk-talon saliin, jossa harjoitukset ovat olleet joka torstai klo 14.00-15.30, ellei harjoituksia ole poikkeuksellisesti jouduttu siirtämään kirkkoon. Harjoituskertoja oli kevätkaudella 2018 kolmetoista (13) ja syyskaudella kymmenen (10) eli yhteensä 23. Esiintymisiäkin ehti vuoden 2018 aikana olla yhteensä viisi (5) kertaa jumalanpalveluksissa ja muissa seurakunnan tilaisuuksissa.

Konsertteja tai musiikkitilaisuuksia Laihian kirkossa oli vuoden 2018 aikana yhteensä 8, joista seurakunnan järjestämiä oli 4 ja toiset 4 muiden toimijoiden ja yksityisten. Seurakunnan kirkossa järjestämissä konserteissa ja musiikkitilaisuuksissa kuulijoita oli yhteensä 392 ja muiden järjestämissä 1030 eli kaikkiaan tilaisuuksissa vuoden aikana kävi 1422 henkilöä. ”Kauneimmat joululaulut”-tilaisuuksissa 16.12. klo 15 kävijöitä oli 244 ja klo 19 heitä oli 466 eli yhteensä 710. Meijerillä seurakunnan musiikkitilaisuuksia ehti olla vuoden 2018 puolella yksi eli ”Maailman Turuilla” sello-piano-duo-konsertti. Toiminnan siirryttyä uuden seurakuntatalon puolelle srk-talon salissa on ollut kuusi (6) musiikkitilaisuutta, joissa osallistujia oli yhteensä 475 esim. Laihialaisten nuorten konsertti (138 kuulijaa). Kesäkuussa seurakuntatalon salissa laulettiin myös ”Suvilinnun lauluja” (40 osallistujaa). Kuula-opiston oppilasmatineoita on ollut 2 kertaa. Lisäksi oli Harri Riskun konsertti.

Seurakuntatalon salissa ovat **vuoden 2018 aikana** harjoitelleet omien kuorojen (kirkko- ja lapsikuoro, sekä Vox Humana) lisäksi Laihian mieslaulajat ja lauluryhmät Paapat, sekä Vaasan opiston naiskuoro.

Arviointia: Toimintasuunnitelma vuodelle 2018 toteutui pääpiirteissään. Kirkko- ja lapsikuoron lisäksi jumalanpalvelusten musiikkia on rikastuttanut myös jumalanpalvelusryhmien aktiivisuus järjestää musiikkia ryhmän sisältä. Kauneimpien joululaulutilaisuuksien väkimäärä on ollut hienoisessa laskusuunnassa.

Musiikkityön nettokustannukset seurakunnan jäsentä kohti olivat 6,61 (4,64) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1012200221	Musiikki	Toimintatuotot (ulkoiset)	0	-419,62	419,62	0,0
1012200221	Musiikki	Toimintakulut (ulkoiset)	37 610	44 830,62	-7 220,62	119,2
1012200221	Musiikki	Toimintakate 1 (ulkoinen)	37 610	44 411,00	-6 801,00	118,1
1012200221	Musiikki					
1012200221	Musiikki	Toimintatuotot (sisäiset)				

1012200221	Musiikki	Toimintakulut (sisäiset)	20 228	18 206,00	2 022,00	90,0
1012200221	Musiikki	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	57 838	62 617,00	-4 779,00	108,3
1012200221	Musiikki					
1012200221	Musiikki	Poistot ja arvonalentumiset				
1012200221	Musiikki	Laskennalliset erät				
1012200221	Musiikki	Sisäiset korkokulut				
1012200221	Musiikki	Sisäiset vyörytyserät	16 460	18 739,13	-2 279,13	113,8
1012200221	Musiikki	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	74 298	81 356,13	-7 058,13	109,5

1012320231 Pyhäkoulu

Työalan tehtävä ja toiminta-ajatus

Pyhäkoulu on seurakunnan toimintaa 3-12 – vuotiaille lapsille. Pyhäkoulu on kirkon kasteopetusta, ja on luonteeltaan kerhon ja jumalanpalveluksen yhdistelmä. Keskeistä toiminnassa on pyhäpäivän vietto, hiljentyminen sekä raamattuopetus. Pyhäkoulun ohjaajina toimivat vapaaehtoiset aikuiset.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2018 seurakunnan strategia huomioon ottaen

1. Tavoitteena vuonna 2018 on aloittaa kaksi pyhäkoulua. Kutsumme lapsia aktiivisesti mukaan pyhäkouluun hyödyntäen mahdollisimman monia viestintäkanavia.

   Kevätkaudella Laihian seurakunnassa on toiminut 2 sunnuntaipyhäkoulua, Jakkulan nuorisoliitolla ja kirkonkylällä Pikkukirkossa. Jakkulan pyhäkoulussa ohjaajina ovat toimineet vapaaehtoiset ohjaajat Anne Syrjälä ja Päivi Puska. Pikkukirkossa ohjaajina ovat toimineet Eliisa Siljander, Miia Alasaari, Sirpa Kannelmaa ja Henriikka Leppämäki. Syyskaudella seurakunnassamme aloitti vain yksi pyhäkoulu. Pyhäkoulu pidetään uuden seurakuntatalon kerhohuoneessa. Syksyllä pyhäkoulunohjaajina aloittivat Miia Alasaari, Sirpa Kannelmaa, Anne Syrjälä, Henriikka Leppämäki. Lapsia pyhäkouluissa on käynyt keskimäärin Jakkulassa 4-5 lasta, Kirkonkylällä 3-6 lasta, ja pyhäkouluja on pidetty 9-10 kertaa kaudessa. Pyhäkoulua ei ole pidetty perhejumalanpalvelusten aikana. Pyhäkoulukutsuja on mennyt kouluille varhaisnuorisotyön mainoksien mukana, pyhäkoulu on kirkollisissa ja nettisivujen tapahtumissa. Joitain pyhäkoulukuvia on jaettu myös seurakunnan facebook-ryhmässä.

2. Muistamme 3- ja 4 vuotta täyttäviä, seurakuntaan kuuluvia lapsia onnittelukortilla sekä henkilökohtaisella kutsulla mukaan pyhäkouluun.
   Jokaiselle 3- ja 4-vuotta täyttävälle lapselle on lähetty onnittelukortti, jossa on esimerkiksi iltarukous, laulun sanoja, sekä viesti vanhemmille lapsen kehitysvaiheesta ja hengellisestä kasvusta. Mukaan on laitettu seurakunnan oma pyhäkoulumainos. Kesällä mainosta ei ole jaettu.
3. Vietämme pyhäkoulusunnuntaita perhejumalanpalveluksen yhteydessä.
   Pyhäkoulusunnuntaita vietettiin 1. adventtisunnuntaina. Mukana jumalanpalveluksen suunnittelussa ja toteutuksessa olivat myös diakoniatyöntekijät Arja Heikfolk ja Mari Lintala. Kirkossa huomioitiin kaikki lapset, esimerkiksi kaikki saivat osallistu palmukulkueeseen.

Arviota

Pyhäkoulu on pienimuotoista toimintaa Laihian seurakunnassa. Tällä hetkellä pyhäkoulu on vapaaehtoisille ohjaajille tärkeää toimintaa, ja seurakunta muistaa heitä pienellä lahjalla aina kauden päätteeksi. Pyhäkoulun ohjaaminen joka sunnuntai vaatii kuitenkin hyvin paljon sitoutumista, ja koska pyhäkoulun ohjaajia oli syksyllä vähemmän, Jakkulan pyhäkoulusta luovuttiin. Mukaan pyhäkouluun kutsutaan jo 3-vuotiaasta aina 12-vuotiaisiin lapsiin asti, joten ikäjakauma on hyvin haastava tässä toimintamuodossa. Muutamien vuosien aikana pyhäkoulusihteerin velvollisuudet ovat vaihdelleet usealle työntekijälle, pappi, päiväkerhotyöstävastaava nuorisotyönohjaaja, lastenohjaaja, nuoristyönohjaaja. Jälleen olemme käyneet keskustelua siitä, kenelle tämä työala kuuluu. Työntekijän poissaolot ovat vaikuttaneet lähinnä korttien postitukseen, muuten pyhäkoulu toimii melko itsenäisesti.

Pyhäkoulutyön nettokustannukset seurakunnan jäsentä kohti olivat 1,01 (1,03) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1012320231	Pyhäkoulu	Toimintatuotot (ulkoiset)				
1012320231	Pyhäkoulu	Toimintakulut (ulkoiset)	9 200	6 781,30	2 418,70	73,7
1012320231	Pyhäkoulu	Toimintakate 1 (ulkoinen)	9 200	6 781,30	2 418,70	73,7
1012320231	Pyhäkoulu	.				
1012320231	Pyhäkoulu	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012320231	Pyhäkoulu	Toimintakulut (sisäiset)	1 180	1 270,00	-90,00	107,6
1012320231	Pyhäkoulu	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	10 380	8 051,30	2 328,70	77,6
1012320231	Pyhäkoulu	.				
1012320231	Pyhäkoulu	Poistot ja arvonalentumiset				
1012320231	Pyhäkoulu	Laskennalliset erät				
1012320231	Pyhäkoulu	Sisäiset korkokulut				
1012320231	Pyhäkoulu	Sisäiset vyörytyserät	4 026	2 544,40	1 481,60	63,2
1012320231	Pyhäkoulu	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	14 406	10 595,70	3 810,30	73,6

1012310232 Päiväkerho

Päiväkerhotyön tehtävä ja toiminta-ajatus on järjestää säännöllistä kristillistä toimintaa 3-5-vuotiaille lapsille. Päiväkerhotyö on lapsen kokonaisvaltaista kasvatusta yhteistyössä kodin kanssa. Teemme yhteistyötä myös kunnan varhaiskasvatuksen kanssa. Viikoittain tavoitamme noin 200 kerholaista, aikuisia ja lapsia. Yhtenä tavoitteena on kutsua lapsia perheineen kotikirkkoon ja näin vahvistaa perheiden uskonelämää. Vuonna 2018 lastenohjaajina ovat toimineet Ella Karjamäki, Jaana Vuorenmaa ja Katariina Niemelä-Piirainen. Päiväkerhotyöstä vastaavana työntekijänä on toiminut vs. nuorisotyönohjaaja Kukka Trofast 31.7.2018 saakka, Paula Atila palasi töihin 1.8.2018 ja kasvatusalan teologina seurakuntapastori Päivi Kuismanen.

Keväällä ja syksyllä kokoontui 12 päiväkerhoryhmää. Näiden lisäksi ovat toimineet kaksi iltaaikaan kokoontuvaa kirkkomuskariryhmää, perhepiiri, avoin päiväkerho ja perhepäivähoitajien sekä heidän hoitolastensa kerho. Päiväkerhoryhmissä on keskimäärin 5-12 lasta, muskareissa käy yhteensä noin 20 lasta, perhepiirissä viikoittain osallistujia on noin 11-30, avoimessa noin 17-33 ja pph:n kerhossa noin 28-50 osallistujaa. Kerhot kokoontuivat keväällä 16 kertaa ja syksyllä 14 kertaa. Toista kesää järjestettiin kesäkerho pienille koululaisille, jossa osal-

listujia oli keskimäärin 17. Se kokoontui kesäkuussa arkipäivinä kolme viikkoa ja osoittautui tarpeelliseksi.

Perheitä on tavoitettu askarteluilloilla pääsiäisen, äitienpäivän ja joulunaikaan sekä kevätretkellä, joka suuntautui leirikeskukseemme, Seura-Rantaan. Diakoniatyön kanssa järjestettiin perinteinen laskiaistapahtuma. Vauvakirkkoon (54) kutsuttiin edellisenä vuonna kastettuja ja elokuussa siunattiin koulunsa aloittavat Reppukirkossa (377). Päiväkerhojen yhteinen kevätjuhlakirkko keräsi 396 henkeä, muskarien kevätjuhla 52 ja Mikkelinpäivän perhemessu 72. Isänpäivän aattona järjestimme perheille liikunnallisen puuhapäivän Hoppiksella, osallistujia oli 56. Lastenohjaaja-opiskelija oli harjoittelussa päiväkerhotyöllä viisi viikkoa marras-joulukuussa. 5v-synttäreitä taikuri Alfrendon kanssa vietettiin marraskuussa 197 hengen voimin.

Kunnan varhaiskasvatusryhmiä kutsuttiin lasten pääsiäiskirkkoon (433 hlö) sekä lasten joulukirkkoon (105 ja 316). Oma pääsiäishartaustilaisuus järjestettiin Oravametsän (34) päiväkodille. Esikouluryhmissä vierailtiin säännöllisesti kerran kuukaudessa, päiväkoti- ja ryhmäperhepäivähoitokodeissa hieman harvemmin.

Arviointia: Vaikka jotkut osallistujamäärät ovat vähän laskeneet, kohtaamisten laatu ja niiden merkitys ovat säilyneet ennallaan. Jakkula ja Hulmi ovat säilyttäneet kerhopisteensä, uuden seurakuntatalon päiväkerhotilat on todettu toimiviksi ja monipuolisiksi. Kerhoryhmät ovat tehneet retken hautausmaalle ja kolme päiväkerhoryhmää vieraili kolmen veteraanin luona viemässä laulutervehdyksen itsenäisyyspäivän aikaan. Lisäsimme kierrätysmateriaalien käyttöä askarteluissa.

Päiväkerhotyön nettokustannukset seurakunnan jäsentä kohti olivat 22,37 (25,58) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1012310232	Päiväkerho	Toimintatuotot (ulkoiset)	-3 900	-3 386,88	-513,12	86,8
1012310232	Päiväkerho	Toimintakulut (ulkoiset)	164 850	153 735,99	11 114,01	93,3
1012310232	Päiväkerho	Toimintakate 1 (ulkoinen)	160 950	150 349,11	10 600,89	93,4
1012310232	Päiväkerho					
1012310232	Päiväkerho	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012310232	Päiväkerho	Toimintakulut (sisäiset)	33 849	34 785,00	-936,00	102,8
1012310232	Päiväkerho	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	194 799	185 134,11	9 664,89	95,0
1012310232	Päiväkerho					
1012310232	Päiväkerho	Poistot ja arvonalentumiset				
1012310232	Päiväkerho	Laskennalliset erät				
1012310232	Päiväkerho	Sisäiset korkokulut				
1012310232	Päiväkerho	Sisäiset vyörytyserät	70 443	59 693,55	10 749,45	84,7
1012310232	Päiväkerho	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	265 242	244 827,66	20 414,34	92,3

1012330240 Varhaisnuorisotyö

Työalan tehtävä ja toiminta-ajatus on tukea alakouluikäisten lasten kristillistä kasvua ja seurakuntatuntemusta. Toimimme koulujen yhteistyökumppanina. Haluamme tukea pitkää lapsuutta ja kasvurauhaa.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2018 seurakunnan strategia huomioon ottaen

1. Järjestämme säännöllistä viikkotoimintaa kerhojen muodossa. Kerhonohjaajina toimivat rippikoulun käyneet nuoret. Osallistumme rovastikunnallisen kerhonohjaajapäivän suunnitteluun ja toteutukseen, sekä osallistumme hiippakunnalliseen kerhonohjaajapäivään uusien kerhonohjaajien kanssa.

Kerhonohjaajaksi ilmoittautui vuonna 2018 yhteensä 8 (23/2017) nuorta ja aikuista. Kevätkaudella harrastetila Hoppiksella toimi 5 kerhoa: autoratakerhot (PSA, pienoissähköautorata) aikuisille ja lapsille, sekä harrastelijoille, sählykerhot 1.-3. -luokkalaisille ja 4.-6. -luokkalaisille, sekä leikki- ja liikuntakerho. Meijerillä / Seurakuntatalolla toimi teatterikerho (kerhoja yhteensä 13/2017). Syyskaudella kerhoja oli vain autoratakerhot. Hiippakunnallinen kerhonohjaajapäivä järjestettiin Piispalassa, Kannonkoskella 20.1.2018. Päivään osallistui Laihialta 3 (12/2017) uutta kerhonohjaajaa, ja työntekijänä päivässä oli mukana Henriikka Leppämäki. Rovastikunnallista kerhonohjaajapäivää vietettiin 8.9.2018 Mustasaaressa. Laihialta päivään ei osallistunut yhtään uutta kerhonohjaajaa (6/2017), työntekijä päivässä oli Henriikka Leppämäki. Kerhoissa kävi kertomusvuonna noin 306 lasta ja aikuista (260/2017). Vierailimme kerhoissa tarvittaessa, ja yhteyttä kerhonohjaajiin pidimme yhteisen WhatsApp-ryhmän kautta.

2. Järjestämme laadukasta leiritoimintaa alakouluikäisille tytöille ja pojille. Talvella tyttöjen ja poikien yhteisen Lumi-leirin, kesällä kaksi tyttöleiriä, yhden poikaleirin, sekä toteutamme rovastikunnan kanssa yhteistyössä telttaleirin.

Leiritoiminta toteutui vuonna 2018 suunnitelman mukaisesti. Lumi-leiri järjestettiin Kurikan Saukkorannassa 2.-4.2.2018. Leirille osallistui 26 lasta, 10 isosta ja 3 työntekijää, nuorisotyönohjaajat Susanna Vehmas ja Henriikka Leppämäki sekä seurakuntapastori Päivi Kuismanen (25/12/3 2017). Kesän poika- ja tyttöleirit järjestettiin Laihian seurakunnan leirikeskuksessa Seura-Rannassa, ja rovastikunnallinen telttaleiri Orisbergissä. 11-14 -vuotiaiden tyttöjen leirit järjestettiin 25.-27.6.2019. Osallistujia leirillä oli 24 tyttöä, 4 isosta ja työntekijöinä olivat nuorisotyönohjaaja Henriikka Leppämäki ja lastenohjaaja Katariina Niemelä-Piirainen (13/5/2 2017). 7-14 -vuotiaiden poikien leiri järjestettiin 19.-21.6.2019. Osallistujia leirillä oli 13 poikaa, 5 isosta ja työntekijöinä toimivat nuorisotyönohjaaja Susanna Vehmas ja lastenohjaaja Ella Karjamäki (9/3/2 2017). Kunnan nuoriso- ja liikuntatoimesta leireillä vierailivat nuoriso-ohjaaja Pia Klemetti, liikuntakoordinaattori Joona Koskinen ja 2 nuorisotoimen kesätyöntekijää. Pienempien tyttöleiriä, eli 7-10 -vuotiaiden leiriä vietettiin 9.-10.7.2018. Leirille osallistui 16 tyttöä, 5 isosta ja työntekijöinä olivat nuorisotyönohjaaja Henriikka Leppämäki ja lastenohjaaja Jaana Vuorenmaa (25/6/2). Telttaleiri järjestettiin 5.-7.7.2018, ja leirille osallistui Laihialta 2 poikaa ja nuorisotyönohjaaja Susanna Vehmas.

3. Jatkamme kouluyhteistyötä aamunavausten, koululaiskirkkojen sekä 6-luokkaisten ryhmäyttämispäivän (Rajavuori-päivän) muodossa. Kehitämme koulukinkeri-toimintaa yhteistyössä alakoulujen kanssa.

Aamunavauksia pidimme alakouluilla yhteensä 85 kertaa, eli noin joka toinen viikko. Perälän koulussa pidimme aamunavauksen kerran kuukaudessa salissa heidän toiveensa mukaisesti. Tammikuussa aloittaneen Rauhalan koulun aamunavauksia pidimme kevätkaudella kerran kuussa, syksyllä joka toinen viikko. Aamunavauksien pitämiseen osallistuivat papit, nuorisotyönohjaajat ja kanttori, sekä diakoniatyöntekijä kerran vuodessa. Pääsiäishartaudet toteutettiin kiirastorstaina uudella seurakuntatalolla ja kirkossa. Alakoulujen kevätkirkko pidettiin viimeisenä koulupäivä ja työntekijöistä toteutuksiin osallistuivat seurakuntapastori Päivi Kuismanen, kanttori Johanna Ristolainen ja nuorisotyönohjaajat Susanna Vehmas ja Henriikka Leppämäki. Joulukirkko toteutui koko yhtenäiskoulun ja lukion kanssa, työntekijöinä tilaisuudessa olivat seurakuntapastorin sijainen Mira Heikkilä, kanttorin sijainen Jimi Järvinen ja nuorisotyönohjaajat Susanna Vehmas ja Henriikka Leppämäki. 6.-luokkalaisten Rajavuoripäivä oli 8.5.2018. Rajavuoripäivä järjestettiin yhteistyössä kunnan liikunta- ja nuorisotoimen, sekä keskuskoulun tukioppilaiden kanssa. 7-luokkalaisten ryhmäytyspäivät järjestettiin elokuussa Hoppiksella. Päivät toteutettiin yhteistyössä kunnan liikunta- ja nuorisotoimen, sekä keskuskoulun tukioppilaiden kanssa, seurakunnan puolesta toteutuksessa oli mukan nuorisotyönohjaaja Susanna Vehmas. Vuonna 2018 ei pidetty koulukinkereitä, vaan syyskuussa järjestimme 3. - ja 4. – luokkaisille erikseen luontopäivät Huitun laavulla. Luontopäivän kesto oli noin 3 tuntia, ja ohjelmaan kuului luomiskertomukseen liittyvä rastirata ja eväiden syöntiä. Seurakunnan työntekijöistä rasteja olivat toteuttamassa seurakuntapastori Päivi Kuismanen ja nuorisotyönohjaajat Paula Atila, Susanna Vehmas ja Henriikka Leppämäki, osan rasteista piti koulujen opettajat.

4. Toteutamme perhetyötä isä-lapsi - ja äiti-lapsi – retkien muodossa, yhteensä kaksi retkeä vuodessa, sekä isien ja lasten kuusenhaku-retken jonka tuotto ohjataan oman seurakunnan diakoniatyölle. Osallistumme myös hiippakunnan yhteiseen tyttöjen ja poikien Power Park – päivään.

Äiti-lapsi -retki järjestettiin Tampereelle 24.3. Ohjelmaan kuului Tampereen työväen teatterin näytelmä Adalmiinan helmi ja ruokailu. Osallistujia retkellä oli 14 äitiä ja 20 lasta, työntekijänä nuorisotyönohjaaja Henriikka Leppämäki (6/8 2017). Isien ja lasten kuusenhakuretki oli 22.12., ja mukana retkellä oli 15 aikuista, 33 lasta, 4 vapaaehtoista Koskisen perheestä. Työntekijöinä retkellä olivat diakoniatyöntekijä Mari Lintala ja nuorisotyönohjaaja Susanna Vehmas. Tuotto ohjattiin suunnitelman mukaisesti oman seurakunnan diakoniatyölle.

Toimintasuunnitelman mukaista isä-lapsi -retkeä ja Power Park -retkeä ei järjestetty.

5. Järjestämme ajankohtaista projektiluonteista toimintaa, esimerkiksi kaksi Big Night – iltaa, 10-synttärit, askarteluillan, perhepäivän, sekä toteutamme mahdollisia kouluvierailuja tai tarjoamme kouluille vierailijoita.

Projektitoimintana järjestimme alakoulujen 3.- ja 4.- luokkalaisille luontopäivän Huitun laavulla (kts. kohta 3). Helmikuussa aloitimme alakoululaisille suunnatut avoimet illat, eli torstain tuokioillat. Iltojen tarkoitus on tutustuttaa lapset seurakunnan tiloihin ja työntekijöihin. Tuokioillat olivat keväällä helmi-huhtikuussa ja syksyllä syys-marraskuussa. Iltoihin osallistui keskimäärin 10 lasta / kerta. Syksyllä osan illoista piti seurakunnan vapaaehtoinen Pauli Leppiniemi ja nuorisotyön sijainen Lotta Fredman. Helluntaiseurakunnan ja Laihian seurakunnan yhteinen Missio-Big Night järjestettiin Meijerillä 6.4. Tapahtumaan osallistui yhteensä 84 lasta ja vapaaehtoista aikuista. Vastuuhenkilönä Laihian seurakunnan puolesta illassa oli nuorisotyönohjaaja Kukka Trofast. Oma Big Night -ilta oli seurakuntatalolla 28.9. Tilaisuuteen osallistui yhteensä 145 lasta ja vapaaehtoista aikuista, työntekijöinä illassa olivat kappa-

lainen Anne Visser-Keltto ja kirkkoherra Marja-Liisa Mäki (kävijöitä 2 Big Night-illassa yhteensä 215 2017). 10- synttärit järjestettiin marraskuussa, ja tilaisuuteen kutsuttiin kaikki 2008 – vuonna syntyneet lapset. Tilaisuus järjestettiin koulupäivän aikana niin, että lapset tulivat opettajan tai luokka-avustajan kanssa Seurakuntatalolle. Ohjelmaan kuului taikuri Alfrendon esitys, jäätelö-tarjoilu sekä lahjat 10-vuotiaille. Tilaisuus kesti noin 1,5 tuntia. Synttäreille osallistui yhteensä 120 lasta ja aikuista (99/2017). Työntekijöinä olivat nuoristyönohjaajat Lotta Fredman vs. ja Henriikka Leppämäki.

Arviointia
Vuosi 2018 on ollut tyttö- ja poikatyön osalta vaihteleva. Haasteita vuoteen on tuonut työntekijöiden poissaolot ja sijaiset. Pääsääntöisesti toimintaa on toteutettu suunnitelman mukaisesti, mutta esimerkiksi Power Park -retkestä luovuttiin laskeneiden osallistujamäärien vuoksi, ja isä-lapsi -retkeä ei järjestetty syksyllä viranhaltijan poissaolon takia. Uusi seurakuntatalo on ollut tilana hyvä ja toimiva poika- ja tyttötyön näkökulmasta. Tietysti haasteita tuo aikataulujen sovittaminen osan toiminnan kanssa, kun esimerkiksi kerhotilat ovat yhteiset päiväkerhon kanssa.

Varhaisnuorisotyön nettokustannukset seurakunnan jäsentä kohti olivat 7,01 (6,67) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1012330240	Varhaisnuorisotyö	Toimintatuotot (ulkoiset)	-6 800	-3 998,87	-2 801,13	58,8
1012330240	Varhaisnuorisotyö	Toimintakulut (ulkoiset)	66 750	51 115,87	15 634,13	76,6
1012330240	Varhaisnuorisotyö	Toimintakate 1 (ulkoinen)	59 950	47 117,00	12 833,00	78,6
1012330240	Varhaisnuorisotyö	.				
1012330240	Varhaisnuorisotyö	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012330240	Varhaisnuorisotyö	Toimintakulut (sisäiset)	40 524	23 440,00	17 084,00	57,8
1012330240	Varhaisnuorisotyö	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	100 474	70 557,00	29 917,00	70,2
1012330240	Varhaisnuorisotyö	.				
1012330240	Varhaisnuorisotyö	Poistot ja arvonalentumiset				
1012330240	Varhaisnuorisotyö	Laskennalliset erät				
1012330240	Varhaisnuorisotyö	Sisäiset korkokulut				
1012330240	Varhaisnuorisotyö	Sisäiset vyörytyserät	26 238	22 334,64	3 903,36	85,1
1012330240	Varhaisnuorisotyö	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	126 712	92 891,64	33 820,36	73,3

1012360242 Nuorisotyö

Työalan tehtävä ja toiminta-ajatus:

Tuemme nuorten kristillistä kasvua sekä kiinnittymistä kotiseurakuntaan. Työ on kristillisiin arvoihin perustuvaa läsnäoloa ja kuuntelemista.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2018 seurakunnan strategia huomioon ottaen

1. Järjestämme 2-vuotista isoskoulutusta jonka aikana nuori osallistuu ja toimii aktiivisena seurakunnan jäsenenä. Koulukseen kuuluu tärkeänä osana myös isosleirit, syksyllä ryhmäyttävä leiri ja keväällä koulutusleiri.

Keväällä pidimme koulutusleirin Kurikan Saukkorannassa ja syksyllä ryhmäyttävän leirin Seura-Rannassa. Kevään leirille osallistui työntekijöistä seurakuntapastori Päivi Kuismanen ja nuorisotyönohjaajat Susanna Vehmas ja Henriikka Leppämäki. Syksyllä Seura-Rannassa olivat työntekijöinä seurakuntapastori Päivi Kuismanen, nuorisotyönohjaaja Susanna Vehmas, vapaaehtoinen Pekka Koskinen ja sunnuntaina Päivin tilalle tuli nuorisotyönohjaaja/lähetyssihteeri Paula Atila. Syksyllä 2018 isoskoulutusta myös uudistettiin. Isoskoulutuksessa on nyt käytössä isospointsijärjestelmä. Tämän uudistuksen tavoitteena on, että nuori voisi entistä enemmän valita miten osallistuu seurakunnan toimintaan omien tavoitteidensa ja mielenkiinnonkohteidensa pohjalta, ja yli työalarajojen. Näin isoskoulutuksessa oleva nuori voi leirien lisäksi toimia myös muissa tilanteissa aktiivisena seurakunnan jäsenenä, ja kokea seurakunnan itselleen entistä mielekkäämmäksi. Yhden isoskoulutusvuoden pituus on 40 isospointsia! Koulutusvuosi koostuu kolmesta korista:

1. **KORI (20 isospointsia)** • Isoskokoontumiset • Isosleirit (syksy ja kevät)	2. **KORI (10 isospointsia)** • **Nuorteniltojen** suunnittelu ja toteuttaminen TAI • **Viikkomessujen** suunnittelu ja toteuttaminen	3. **KORI (10 isospointsia)** • Valitse tarjolla olevista tapahtumista ja kursseista yhteensä 10 isospointsia

Taulukko isoskoulutettavien määristä:

Koulutuksen aloitus	isosten lukumäärä	Toisen vuoden koulutuksen aloitus	isosten lukumäärä	Isoskoulutuksesta valmistuminen	Isosten lukumäärä
Syksy 2015	21	Syksy 2016	17	Kevät 2017	16
Syksy 2016	28	Syksy 2017	22	Kevät 2018	18
Syksy 2017	14	Syksy 2018	7		
Syksy 2018	20				

2. Tarjoamme nuorille yhteistä aikaa ja toimintaa nuorteniltojen ja – messujen muodossa. Järjestämme nuorille syys/jouluretken sekä retken Maata Näkyvissä – gospelfestareille.

Nuorteniltoja järjestettiin kertomusvuonna 23(28/2017). Nuortenilloissa nuoria kävi yhteensä 227 (312/2017) eli keskimäärin 10/ilta. Nuortenilloista vastasivat nuorisotyönohjaajat Henriikka Leppämäki ja Susanna Vehmas. Syksyllä osan nuortenilloista piti vapaaehtoinen Kukka Trofast, kirkkoherra Marja-Liisa Mäki ja nuorisotyönohjaajan sijainen Lotta Fredman. Keväällä nuorten messuja ja syksyllä arki-illanehtoollishartauksia järjestettiin 7 (9/2017). Messuista ja ehtoollishartauksista vastasi seurakuntapastori Päivi Kuismanen.

Syys/jouluretkeä ei järjestetty. Maata Näkyvissä- gospelfestareille osallistui 8 nuorta ja nuorisotyönohjaaja Henriikka Leppämäki.

3. Osallistumme yhteistyökumppanina lukion kansainvälisyys kasvatus – kurssiin. Jalkaudumme kurssin aikana nuorten maailmaan sekä arkielämään osallistumalla ryhmän yhteiseen matkaan, suunnittelemalla ja toteuttamalla ennakkotunteja esimerkiksi kirkon ulkomaan avun tekemästä työstä, sekä osallistumalla matkan iltaohjelmien suunnitteluun.

Nuorisotyönohjaaja Henriikka Leppämäki on osallistunut lukion kansainvälisyyskasvatuskurssille. Hän on pitänyt oppitunteja mm. kirkon ulkomaan avusta sekä seurakunnan omasta lähetystyöstä. Hän on myös avustanut lastentapahtumassa Monitoimihallilla, jonka kurssin opiskelijat järjestivät. Kurssin matka suuntautui Berliiniin 12.-17.4.2018, ja nuorisotyönohjaaja osallistui matkalle yhtenä ohjaajista. Syksyllä 2018 nuorisotyönohjaaja Henriikka Leppämäki aloitti kevään 2019 lukion kansainvälisyyskasvatus kurssin suunnittelun yhdessä lukion kanssa.

4. Jatkamme yhteistyötä keskuskoulun ja lukion kanssa aamunavausten ja esimerkiksi Uskalla-projektin, tai muun samankaltaisen toiminnan muodossa.

Keväällä 2018 kävimme pitämässä lukiolaisille aamunavauksia monitoimihallilla, joka toinen viikko keskuskoulun ollessa remontissa. Syksyllä kävimme pitämässä yhden aamunavauksen keskuskoululla, jonka jälkeen aamunavauksiin tuli katkos. Tauko aamunavauksissa johtui koulun teettämästä kyselystä saavatko oppilaat osallistua seurakunnan järjestämiin aamunavauksiin. Kyselyn jälkeen seurakunnan aamunavauksia on pidetty koulun liikuntasalissa, joka toinen viikko. Kyselyn seurauksena seurakunnan aamunavauksiin osallistujien määrä on laskenut huimasti. Syksyllä nuorisotyönohjaaja Henriikka Leppämäki osallistui keskuskoulun tukioppilaiden järjestämään mini-olympialaisiin yhtenä rastin ohjaajana. Mukana olivat myös kunnan nuorisotoimi ja liikuntatoimi. Koulukirkkoja järjestimme keskuskoululle ja lukiolle yhteisen kiirastortaina, ja koko yhtenäiskoulun ja lukion yhteisen joulukirkon syyslukukauden viimeisenä koulupäivänä.

Uskalla -projektia ei vuonna 2018 järjestetty.

5. Osallistumme ja toteutamme ajankohtaista projektiluoteista toimintaa yhteistyössä kunnan, liikuntatoimen sekä koulun kanssa.

Keväällä 2018 järjestimme keskuskoulun sekä liikuntatoimen kanssa eräkerhoa, joka oli suunnattu 7-8-luokkalaisille. Eräkerho kokoontui 7 kertaa, jonka jälkeen olimme kolmen päivän vaelluksella Salamajärven kansallispuistossa. Kerhon aloitti 10 osallistujaa, mutta henkilömäärä vähentyi 4 henkilöön vaellukselle lähdettäessä. Keskuskoulu rahoitti ruoan, kuljetukset ja vuokrasaunan, seurakunta maksoi nuorisotyönohjaaja Susanna Vehmaksen palkan ja kunnan liikuntatoimen budjetista meni liikuntakoordinaattori Joona Koskisen palkka. Vaelluksella olleilta nuorilta tuli hyvää palautetta kerhosta ja tällainen projekti koettiin mielekkääksi.

6. Pyritään huomioimaan ja hyödyntämään uuden seurakuntatalon tilat ja kutsutaan nuoria aktiivisesti mukaan**.**

Uusien tilojen käyttö vaatii vielä tottumista. Kun seurakunnassa on olemassa enää vain yksi ”juhlatila” ja yksi kahvio, menee moni muu seurakunnan toiminta nuorisotyön edelle. Myös

nuorisotyön ovi, joka on rivissä viimeinen, eikä aukea itsestään, on vielä nuorilta jonkin verran hakusessa. Seurakuntatalon uudet tilat ovat kyllä miellyttäneet myös nuoria.

Arviointia

Vuosi 2018 on ollut nuorisotyössä haastava. Työyhteisön tilanne on uuvuttava ja haasteita nuorisotyön vuoteen on tuonut esimerkiksi työntekijöiden poissaolot ja sijaiset. Koska uusi rippikoulusuunnitelma otettiin käyttöön, uudistettiin samalla myös isostoimintaa ja uusi isoskoulutuksen pointsijärjestelmä on otettu nuorten keskuudessa hyvin vastaan. Tällä hetkellä isoskoulutuksessa on muutama todella innokas isonen. Aamunavauskuviot keskuskoululla ja lukiolla olivat myös harmillisia, mutta johtuvat pitkälle uudesta opetussuunnitelmasta, joka tällä kertaa toteutettiin seurakunnan näkökulmasta huonolla tavalla. Eräkerhon järjestäminen koettiin hyvänä yhteistyönä, vaikka vähän nuoria loppujen lopuksi lähtikin itse reissuun. Myös keskuskoululta on tullut hyvää palautetta kerhon järjestämisestä. Pääsääntöisesti toimintaa on toteutettu suunnitelman mukaisesti. Nuorten jouluretkeä ei toteutettu epävakaan työntekijätilanteen takia.

Nuorisotyön nettokustannukset seurakunnan jäsentä kohti olivat 6,87 (5,59) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1012360242	Nuorisotyö	Toimintatuotot (ulkoiset)	-2 900	-1 332,94	-1 567,06	46,0
1012360242	Nuorisotyö	Toimintakulut (ulkoiset)	60 400	47 619,81	12 780,19	78,8
1012360242	Nuorisotyö	Toimintakate 1 (ulkoinen)	57 500	46 286,87	11 213,13	80,5
1012360242	Nuorisotyö					
1012360242	Nuorisotyö	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012360242	Nuorisotyö	Toimintakulut (sisäiset)	23 072	12 091,00	10 981,00	52,4
1012360242	Nuorisotyö	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	80 572	58 377,87	22 194,13	72,5
1012360242	Nuorisotyö					
1012360242	Nuorisotyö	Poistot ja arvonalentumiset				
1012360242	Nuorisotyö	Laskennalliset erät				
1012360242	Nuorisotyö	Sisäiset korkokulut				
1012360242	Nuorisotyö	Sisäiset vyörytyserät	25 165	18 547,41	6 617,59	73,7
1012360242	Nuorisotyö	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	105 737	76 925,28	28 811,72	72,8

1012350244 Rippikoulu

Tavoitteet

Rippikoulun tehtävänä on *auttaa nuorta elämään ja ymmärtämään sitä uskon todellisuutta, josta hän on pyhässä kasteessa tullut osalliseksi* (Rippikoulusuunnitelma 2001). Tämä tarkoittaa kasteopetukseen osallistumista, nuoren uskon vahvistumista ja hengellisen elämän hoitamista. Painopisteet työalalla ovat seurakuntayhteyden vahvistaminen, yhteistyö perheiden kanssa sekä nuoren oman rukouselämän tukeminen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. **Rippikoulun järjestäminen prosessimuotoisena laihialaisille nuorille.** Toimintasuunnitelman mukaisesti nuoret jaettiin neljään rippikouluryhmään, kolmeen kesäleiri-

ryhmään ja talvirippikouluun, joka pidettiin päiväkouluna Meijerillä. Rippikouluihin kuului etukäteisopetusta, seurakuntaan tutustumisjakso, intensiivijakso ja konfirmaatio. Laihian seurakunnan järjestämään rippikouluun osallistui 86 nuorta ja yksi aikuinen, jolle annettiin opetusta yksityisesti. Kaikki konfirmoitiin.

Tuntimäärät jakautuivat seuraavasti: seurakuntayhteys 15 t, aloitusjakso 15 t, intensiivijakso 49 t, päätösjakso 1 t, yhteensä 80 tuntia.

Muualla kuin Laihian seurakunnan järjestämässä rippikoulussa kävi 11 nuorta, kuusi poikaa ja viisi tyttöä. Vuonna 2018 konfirmoitiin kaikkiaan 98 laihialaista.
Syksyllä 2018 otimme käyttöön uuden Suuri Ihme -rippikoulusuunnitelma 2017. Tämä on vaikuttanut rippikouluun siten, että Tutustumme seurakuntaan -passi on jäänyt pois, ja ryhmät kiertävät ennalta sovituissa tilaisuuksissa, esimerkiksi nuortenillat, jumalanpalvelukset, rippikoulukonsertti, oman ryhmän kanssa.

2. **Perheiden kohtaaminen.** Rippikoulunsa aloittavien nuorten vanhemmille järjestetyssä infotilaisuudessa kerrottiin rippikoulusta, sen merkityksestä ja sisällöstä. Tilaisuuteen kutsuttiin vuonna 2003 syntyneet seurakuntaan kuuluvat nuoret ja heidän huoltajansa. Rippikoulusunnuntaita vietettiin lokakuun viimeisenä sunnuntaina ja se oli tarkoitettu nuorille ja heidän huoltajilleen. Perheyhteys huomioitiin järjestämällä joka ryhmälle myös oma vanhempainilta sekä kesän ryhmille vierailupäivä leirillä. Vanhemmille annettiin tehtäväksi kirjoittaa kirje omalle nuorelleen. Konfirmaatiopäivänä perheillä oli mahdollisuus kutsua kotiinsa ohjaajia ja isosia laulamaan ja kertomaan leiristä. Konfirmaatiomessussa nuoren kummi(t) tai muu läheinen aikuinen kutsuttiin alttarille siunaamaan oman kummilapsensa.

3. **Jumalanpalvelus- ja rukouselämän vahvistaminen.** Ennen intensiivijaksoja nuoret jaettiin jumalanpalvelusryhmiin. Kullakin ryhmällä oli oma palveluvuoro jumalanpalveluksessa. Palvelutehtäviä olivat virsikirjojen jakaminen ovilla, tekstien lukeminen ja kolehdin kantaminen.
Rippikouluryhmien jokaiseen tapaamiseen kuului hartaushetki. Leireillä vietettiin säännöllisiä jumalanpalveluksia ja hartaushetkiä, joiden toteutukseen rippikoululaiset ja isoset osallistuivat. Kesän leireillä toteutettiin vanhempien vierailupäivänä leirijumalanpalvelus.

Aikataulu
Rippikoulu-info 28.9.2017
Ilmoittautumisen takaraja 20.10.2017
Rippikoulusunnuntai 29.10.2017

Talvirippikoulu	26.2.–4.3.2018	Meijeri, Laihia	konf. 29.4.2018	osallistujia 12	isosia 4
Seura-Ranta I	7.–14.6.2018	Seura-Ranta	konf. 17.6.2017	osallistujia 24	isosia 7
Seura-Ranta II	28.6.–5.7.2018	Seura-Ranta	konf. 8.7.2018	osallistujia 23	isosia 8
Seura-Ranta III	12.–19.7.2018	Seura-Ranta	konf. 22.7.2018	osallistujia 16	isosia 5

Koko ikäluokan suuruutta Laihialla ei ole saatu selville.
Kaikki konfirmaatiot on pidetty Laihian kirkossa.

Rippikoululaiset, materiaali sekä oheistoiminta

Päiväripikoulun kävi seitsemän poikaa ja viisi tyttöä. Leirimuotoisen koulun kävi 27 poikaa ja 36 tyttöä. Yksi aikuinen sai opetusta yksityisesti. Opiskelumateriaaleina käytettiin Ihan Sama -oppikirjaa, Raamattua ja Katekismusta. Opetusta antoivat pappi, nuorisotyönohjaaja ja kesäteologi (ei talvileirillä), diakoniatyöntekijä ja kanttori. Suntio piti kirkonopastuksen leiriä edeltävänä Meijeripäivänä. Talvileirillä tehtiin retki Vaasan keilahalliin. Kaikki leiriläiset vierailivat 11.3. Seinäjoen Rytmikorjaamolla Krannikospeli-gospelmusiikkitapahtumassa.

Arviointia
Talviripikoulun pitäminen Meijerillä ei kaikilta osin onnistunut aivan toivotusti. Ryhmäytymistä häiritsi yöpyminen kotona. Lisäksi Meijerillä ja sen pihalla ei ollut mahdollisuutta purkaa energiaa erilaisissa peleissä ja liikuntaleikeissä samalla tavoin kuin leirillä. Suuri osa nuorista kuului samaan kaveriporukkaan, ja se yllytti heitä käyttämään liiallisen energiansa oppitunneilla johonkin muuhun kuin opiskelemiseen.

Kesäleiripaikkana Seura-Ranta on välttävä, mutta liikuntarajoitteisille sen maasto on hankala.

Rippikoulutyön nettokustannukset seurakunnan jäsentä kohti olivat 7,30 (9,36) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1012350244	Rippikoulu	Toimintatuotot (ulkoiset)	-5 300	-4 942,41	-357,59	93,3
1012350244	Rippikoulu	Toimintakulut (ulkoiset)	54 000	54 067,72	-67,72	100,1
1012350244	Rippikoulu	Toimintakate 1 (ulkoinen)	48 700	49 125,31	-425,31	100,9
1012350244	Rippikoulu					
1012350244	Rippikoulu	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012350244	Rippikoulu	Toimintakulut (sisäiset)	27 862	18 895,00	8 967,00	67,8
1012350244	Rippikoulu	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	76 562	68 020,31	8 541,69	88,8
1012350244	Rippikoulu					
1012350244	Rippikoulu	Poistot ja arvonalentumiset				
1012350244	Rippikoulu	Laskennalliset erät				
1012350244	Rippikoulu	Sisäiset korkokulut				
1012350244	Rippikoulu	Sisäiset vyörytyserät	21 314	22 029,44	-715,44	103,4
1012350244	Rippikoulu	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	97 876	90 049,75	7 826,25	92,0

1012340245 Partio

Toiminta

Partiotyö on toimintaa, jossa nuorilla on mahdollisuus kunkin yksilöllisten ominaisuuksiensa rajoissa kasvaa persoonallisuudeltaan tasapainoisiksi, terveiksi, vastuuntuntoisiksi ja itsenäisesti ajatteleviksi yhteiskunnan jäseniksi. Partiossa tehdään eri ikäkausille suunniteltuja aktiviteetteja, joita on tarjolla melkein mistä aiheesta vain. Partiota monipuolisempaa harrastusta saa hakea.

Yksi aihealue on uskonnollinen kasvatus, ja se nojaa evankelisluterilaiseen uskontoon. Kotiseurakuntaan on mahdollista tutustua jokaisen ikäkauden aktiviteeteissa. Partiolupauksen an-

taminen itsenäisyyspäivän jumalanpalveluksessa on merkki siitä, että partiolainen pyrkii omasta tahdostaan sitoutumaan partion arvoihin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Laihian seurakunnan partiotyössä toimi syksyllä 2018 kaikkiaan **viisi** eri-ikäisten partiolaisten ryhmää: kaksi sekasudenpentulaumaa (1-3-luokkalaisia), kaksi seka-seikkailijaryhmää (4-6-luokkalaisia), ja yksi tyttöjen tarpojavartio (n. 6-7-luokkalaisia). Jäsenmäärämme on nyt noin 80. Syksyllä 2018 saimme uuden sudenpentulauman käyntiin, koska löytyi porukka vanhempia, jotka ryhtyivät laumanjohtajiksi ja näin 20 uutta sudenpentua sai mahdollisuuden päästä mukaan partiotoimintaan. Yläaste- ja lukioikäisiä partiolaisia on toiminnassa mukana ryhmänvetäjinä. Heille ei ole omaa partioryhmää, mutta heitä kannustetaan osallistumaan oman ikäistensä partiolaisten tapahtumiin piirin tai valtakunnan tasolla.

Ryhmien kokoontumiset ovat olleet säännöllisiä viikoittaisia kokouksia sekä muutamia päivä- ja yöretkiä viikonloppuisin. Eri ikäkaudet tekevät partiossa vähän erilaisia asioita. Partioryhmissä mm. opitaan erilaisia taitoja, toimitaan ryhmässä, leikitään, tutustutaan luontoon, otetaan vastuuta ja kannustetaan omatoimisuuteen, ikäkauden mukaisin ohjelmin.

Partion yhtenä toiminnan edellytyksenä ovat vapaaehtoiset ohjaajat. Partioryhmiä on meillä Laihialla juuri niin paljon, kuin mitä on innostuneita ryhmänvetäjiä. Uusille ryhmänvetäjille on tarjottu hyvä materiaali oman ikäkauden partioryhmän vetämiseen sekä myös mahdollisuus lähteä piirin järjestämille kursseille. Mutta kurssejakin tärkeämpää on vetäjien oma into ja halu tarjota partioharrastusta.

Kesällä 2018 9 laihialaista partiolaista osallistui viikon mittaiselle Pohjanmaan partiolaisten **Tempus-suurleirille** Vattajalla. Leiri oli mahtava, hauska, aurinkoinen ja mieleenpainuva.

Muita isompia, koko lippukunnan tapahtumia: Talvella 2018 Laihian partiolaisia osallistui Tervajoella, Toukorannassa järjestettyyn **Sisukkaasti Kyrönmaalla** -tapahtumaan, jossa Kyrönmaan alueen partiolaiset pitivät Toukorannan asukkaille partiopäivän. Huhtikuussa pidettiin Laihian kirkossa partiomessu, jossa oli paljon Laihian eräpoikia ja –tyttöjä mukana. Keväällä 2018 oli Ylihärmässä Pohjanmaan partiolaisten **sudenpentukisat**, ja kisassa oli Laihialta mukana 2 sudenpentujoukkuetta. **Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelukseen**, ja sen jälkeiseen partiolaisten **puurojuhlaan** uudella seurakuntatalolla, osallistui viime vuonna noin 50 partiolaista ja heidän perheitään. Näiden tapahtumien lisäksi Laihian eräpoikia ja -tyttöjä on vuoden aikana ollut mukana muutamilla kursseilla ja erilaisissa pienemmissä partiotapahtumissa.

Partiolaisten kokoontumistilat ovat edelleen Meijerin toisessa kerroksessa. Paikka on ihanan partiomainen ja partiolaisten tavarat ovat siellä kaikkien partioryhmien käytössä näppärästi. Tilasta kuulee joskus palautetta sisäilmaongelmista tai hajusta, ja isommille ryhmille tila on välillä ahdas, esimerkiksi leikkejä ei 20 lapsen kanssa mahdu partiokololla leikkiä. Mutta ulkona on tilaa leikille!

Arviointia Vuosi 2018 oli peruspartioinnin vuosi. Olemassa olevat ryhmät toimivat hienosti omien toimintasuunnitelmien mukaisesti ja oman ikäkautensa ohjelmaa toteuttaen. Kaikki nykyiset partion ryhmänvetäjät tekevät tärkeää vapaaehtoistyötä, jotta lapsilla ja nuorilla olisi mahdollisuus harrastaa partiota Laihialla. **Seurakunta** on meille todella tärkeä tuki ja apu partiotoiminnan pyörittämisessä. Muun muassa kokoontumistilat, kirjanpidon hoitaminen,

rahallinen avustaminen sekä työntekijöiden apu ja Susanna-nuorisotyöntekijän osallistuminen partion johtajiston, Hirvikärpästen, kokouksiin on toimintamme kannalta erittäin tärkeää.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1012340245	Partio	Toimintatuotot (ulkoiset)	-2 600	-1 385,00	-1 215,00	53,3
1012340245	Partio	Toimintakulut (ulkoiset)	6 000	3 645,54	2 354,46	60,8
1012340245	Partio	Toimintakate 1 (ulkoinen)	3 400	2 260,54	1 139,46	66,5
1012340245	Partio					
1012340245	Partio	Toimintatuotot (sisäiset)				
1012340245	Partio	Toimintakulut (sisäiset)	10 243	7 981,00	2 262,00	77,9
1012340245	Partio	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	13 643	10 241,54	3 401,46	75,1
1012340245	Partio					
1012340245	Partio	Poistot ja arvonalentumiset				
1012340245	Partio	Laskennalliset erät				
1012340245	Partio	Sisäiset korkokulut				
1012340245	Partio	Sisäiset vyörytyserät	1 488	2 885,64	-1 397,64	193,9
1012340245	Partio	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	15 131	13 127,18	2 003,82	86,8

1014040401 Hautausmaa

Hautaoikeus luovutetaan joko 25 tai 50 vuodeksi. Luovuttaminen tapahtuu silloin kun perheessä sattuu kuolema. Hautasijoja luovutetaan kaksi päällekkäistä paikkaa. Näistä peritään oman kunnan alueella asuvilta 40 euroa kummastakin sijasta. Mikäli osoitetaan, että perheessä on muitakin hautapaikan tarvitsijoita, voidaan luovuttaa 250 euron maksua vastaan kaksi muuta hautasijaa. Laihian ulkopuolella asuvilta peritään ensimmäisistä sijoista 350 € ja toisista 450 €. Nykyiset hinnat tulivat voimaan 1.10.2017. Haudan ja sillä olevien istutusten hoito on hautapaikan haltijan vastuulla, samoin muistomerkin ja mahdollisten reunakivien siirtäminen hautauksen yhteydessä. Tuhkauurnat sijoitetaan sukuhautoihin tai kirkkopihalla sijaitsevaan muistolehtoon. Hautauksia suoritettiin vuonna 2018 78 (86) kappaletta. Lukumäärään sisältyy uurnahautauksia 22 (32). Uurnahautausten osuus kaikista hautauksista oli 28 (37) %.

Haudan hoitosopimus voidaan tehdä 1 - 15 vuodeksi. Pitkäaikaisia hoidettavia hautoja vuonna 2018 oli 494 (508). Näistä 79 on ns. ainaishoitosopimuksia, jotka on vuonna 2005 päätetty päättyväksi vuonna 2020. Vuosihoitoja oli vuonna 2018 yhteensä 96 (73) kappaletta.

Hautausmaan yleishoidosta vastaa hautausmaanhoitaja. Kesäaikana hautausmaalla työskentelee lisäksi 3 - 4 päätoimista työntekijää ja 3-5 koululaista kerrallaan. Opiskelijoiden työsuhteet ovat yleensä kahden viikon mittaisia.

Vuodelle 2017 asetetut toiminnalliset tavoitteet täyttyivät hyvin. Hautasijapaikkoja luovutettiin osastolta X ohjesäännön mukaisin määräyksin. Vanhojen sukuhautojen käyttöä korostettiin ja kerrottiin omaisille myös muistolehtoon hautaamisen mahdollisuudesta sekä panostettiin hautausmaan hyvään hoitoon ja asiakaskohtaamisiin. Huomiota kiinnitettiin myös työturvallisuuteen ja oikeisiin työvälineisiin sekä – vaatteisiin. Hautausmaan ilmettä siistittiin edelleen kaatamalla vanhimpia puita.

Hautaustoimen nettomenot olivat seurakunnan jäsentä kohden laskettuna 18,41 (17,58) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1014040401	Hautausmaa	Toimintatuotot (ulkoiset)	-30 700	-24 835,76	-5 864,24	80,9
1014040401	Hautausmaa	Toimintakulut (ulkoiset)	136 000	148 591,85	-12 591,85	109,3
1014040401	Hautausmaa	Toimintakate 1 (ulkoinen)	105 300	123 756,09	-18 456,09	117,5
1014040401	Hautausmaa					
1014040401	Hautausmaa	Toimintatuotot (sisäiset)				
1014040401	Hautausmaa	Toimintakulut (sisäiset)	4 185	3 915,00	270,00	93,5
1014040401	Hautausmaa	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	109 485	127 671,09	-18 186,09	116,6
1014040401	Hautausmaa					
1014040401	Hautausmaa	Poistot ja arvonalentumiset	4 100	3 924,62	175,38	95,7
1014040401	Hautausmaa	Laskennalliset erät				
1014040401	Hautausmaa	Sisäiset korkokulut				
1014040401	Hautausmaa	Sisäiset vyörytyserät	46 086	48 373,59	-2 287,59	105,0
1014040401	Hautausmaa	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	159 671	179 969,30	-20 298,30	112,7

KIINTEISTÖTOIMI

1015020501 Kirkot

Kirkon tehtävänä on toimia jumalanpalvelusten ja monien kirkollisten toimitusten sekä musiikkitapahtumien pitopaikkana, joten sen merkitys seurakunnan elämän keskuspaikkana on suuri. Kirkko toimii myös seurakunnan ulkoisena tunnusmerkkinä, sillä monet seurakunnat tunnetaan nimenomaan kirkoistaan.

Vuonna 1805 rakennettua kirkkoa on peruskorjattu vuonna 1913, jolloin tapuliosaa korotettiin, sakasti purettiin ja tehtiin se kirkkosalin sisään sekä erotettiin sivuristeiltä osat väliseinällä. Samalla kerralla uusittiin penkit ja laitettiin lämmityskamiinat siihen asti kylmänä olleeseen kirkkoon ja asennettiin sisäikkunat. Seuraava peruskorjaus tehtiin vuonna 1955, jolloin maalaustöiden ja alttaritaulun vaihdon lisäksi asennettiin sähkölämmitys. Kuparipeltikate asennettiin vuonna 1978. Vuonna 2003 suoritettiin sisämaalaukset ja joitakin rakenteellisia muutoksia ja vuonna 2004 maalattiin kirkko ulkoa ja asennettiin uudet urut. Vuonna 2015 kirkon yläpohja sai selluvillakerroksen parantamaan kirkon eristystä.

Kirkossa on toimitettu jumalanpalvelusten lisäksi vihkimisiä, kasteita ja pidetty konsertteja. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Vuosina 2017 – 2018 kirkon reuna-alueilla tehtiin toimenpiteitä, joilla sadevesi saadaan kulkeutumaan kirkosta poispäin. Maa tasoitettiin korkeammalle ja siihen laitettiin patolevy sekä sorakerros. Kirkon näkyvyyttä parannettiin 3-tielle päin, kun kirkon takana olevaa puustoa karsittiin reilusti. Selvitystyö kirkon lämmitysjärjestelmän muuttamiseksi ja sähköpääkeskuksen uusimiseksi aloitettiin, ja tehtävään valittiin Sweco Oy.

Jäsentä kohden laskettuna olivat kirkon ylläpitokustannukset 13,01 (13,04) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1015020501	Kirkot	Toimintatuotot (ulkoiset)		-486,62	486,62	0,0
1015020501	Kirkot	Toimintakulut (ulkoiset)	82 450	87 943,07	-5 493,07	106,7
1015020501	Kirkot	Toimintakate 1 (ulkoinen)	82 450	87 456,45	-5 006,45	106,1
1015020501	Kirkot					
1015020501	Kirkot	Toimintatuotot (sisäiset)	-105 150	-112 310,50	7 160,50	106,8
1015020501	Kirkot	Toimintakulut (sisäiset)				
1015020501	Kirkot	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-22 700	-24 854,05	2 154,05	109,5
1015020501	Kirkot					
1015020501	Kirkot	Poistot ja arvonalentumiset	22 700	22 562,12	137,88	99,4
1015020501	Kirkot	Laskennalliset erät				
1015020501	Kirkot	Sisäiset korkokulut				
1015020501	Kirkot	Sisäiset vyörytyserät		2 291,93	-2 291,93	0,0
1015020501	Kirkot	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	0,00	0,00	0,0

1015060502 Seurakuntatalot

Talvella 2014 seurakunta oli haasteellisen valinnan edessä, lähteäkö korjaamaan vanhaa seurakuntataloa, remontoimaan Meijeriä vaiko rakentamaan uutta seurakuntataloa. Kirkkoval-

tuusto hyväksyi uuden seurakuntatalon rakentamisen elokuussa 2016 laajan tilatarve- ja kustannuskartoitusvaiheen jälkeen. Suunnittelun lähtökohdiksi asetettiin monikäyttöisyys, maltillisuus ja pitkäikäisyys. Marraskuussa 2016 urakoitsijaksi valikoitui Lemminkäinen Talo Oy (myöh. YIT Talo Oy). Vanhan seurakuntatalon purku-urakoitsijana toimi Pohjanmaan asbestisaneeraus Oy, ja uuden seurakuntatalon keskeisimpiä urakoitsijoita olivat Kiinteistötekniikka Tammi Oy, Tähtipiste Oy, Oy L. Simons Transport Ab, Värimarket ja Maalausliike Mattila & Lehtimäki Oy.

Rakennuksen harjannostajaisia vietettiin 14.12.2017 ja piispa Simo Peura toimitti rakennuksen käyttöönottojuhlan kertomusvuoden maaliskuussa, 25.3.2018. Rakennuksessa on neliöitä 1055 ja tiloihin lukeutuvat sali, kahvio, kokoushuone, valmistuskeittiö, tarjoilutila, sakasti, vainajien säilytystila, 3 kerhotilaa, 7 työhuonetta, työntekijöiden sosiaalitilat, wc- ja aulatilat. Rakennus muodostaa arkkitehtonisesti onnistuneen kokonaisuuden Laihian kirkon ja vuonna 2010 valmistuneen kirkkoherranviraston kanssa. Tilat palvelevat onnistuneesti seurakuntalaisia ja mahdollistavat työnteon modernissa ympäristössä. Audiovisuaaliset laitteet sekä moninaiset tämän päivän vaatimuksia vastaavat rakennustekniset yksityiskohdat luovat tiloista onnistuneen kokonaisuuden erilaisiin tarpeisiin.

Salin tilataideteokset, kranssi ja puu, on toteutettu kuparilangasta ja ovat vaasalaisen Kaarina Heikinheimon käsialaa. Seurakunnan rakennustoimikunta halusi löytää tilataideteosten tekijäksi paikallisen taiteilijan. Kranssi on ympyrä, muistutus iankaikkisuudesta ja siitä, että taivaan ilo on iankaikkinen ja kaikkea maailmasta saatavaa kallisarvoisempi. Toisaalta se muistuttaa Jeesuksen orjantappurakruunusta.

Puu viitaa luomiskertomuksen elämänpuuhun, sekä kristityn kasvuun. Puu kuvastaa elämänlahjaa. Risti on vanhasta seurakuntatalosta kunnostettuna ja on lehtikullalla päällystetty. Risti on uskomme tärkein tunnus. Sillä ilmaisemme kuuluvamme ristiinnaulitun Kristuksen opetuslapsiin. Se muistuttaa Kristuksen lunastustyöstä, syntien sovituksesta, Kristuksen seuraamisesta ja ristin kantamisesta. Arkkitehdin sanoin salin harmaassa "railossa" salin seinällä voimme nähdä joko Golgatan haljenneen kallion, tai ikuisen elämän virran.

Käyttöönottojuhlassa 25.3.2018 kuultiin puheenvuoroja rakennustoimikunnan puheenjohtajalta Taneli Kuusistolta, arkkitehtitoimiston edustajalta Kyösti Marjaselta sekä seurakunnan talouspäällikkö Eija-Maria Tuomelalta. Lisäksi tilaisuudessa oli hartaus, nuorten esittämää musiikkia, mahdollisuus vapaaseen sanaan ja projektissa mukana olleiden kukitus.

Kevään myötä kaikki toiminnot aloittivat toiminnan seurakuntatalossa ja viimeiset muutettavat tavarat siirrettiin taloon Meijeriltä kesän aikana. Seurakuntatalo on todettu toimivaksi, valoisaksi ja monikäyttöiseksi tilaksi. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Seurakuntalaisilla ja työntekijöillä on hyvät tilat monipuoliseen toimintaan. Uuteen seurakuntataloon tuli alussa tehdä jonkun verran hankintoja, joista kaikkiin ei oltu osattu varautua talousarviossa. Toimintakulut muodostuivat jonkin verran arvioitua suuremmiksi myös muun muassa siksi, että rakennus luovutettiin etuajassa. Ulkopuoliset vuokraavat seurakuntataloa perhejuhliin ja erilaisiin kokouksiin ja muihin tapaamisiin. Vuokraustoiminnasta on odotettavissa toimintatuottoja kasvavissa määrin tulevaisuudessa. Poistolaskenta uudesta seurakuntatalosta ja sinne tehdyistä hankinnoista on aloitettu kunkin investoinnin valmistumiskuukauden alusta.

Seurakuntalaista kohti laskettuna seurakuntatalon kustannus oli 12,25 €.

Tulosyksikkö			Talousarvio kuluva 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
1015060502	Seurakuntatalot	Toimintatuotot (ulkoiset)	-9 000	-6 610,14	-2 389,86	73,4
1015060502	Seurakuntatalot	Toimintakulut (ulkoiset)	57 300	88 949,41	-31 649,41	155,2
1015060502	Seurakuntatalot	Toimintakate 1 (ulkoinen)	48 300	82 339,27	-34 039,27	170,5
1015060502	Seurakuntatalot					
1015060502	Seurakuntatalot	Toimintatuotot (sisäiset)	-82 600	-88 879,37	6 279,37	107,6
1015060502	Seurakuntatalot	Toimintakulut (sisäiset)				
1015060502	Seurakuntatalot	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-34 300	-6 540,10	-27 759,90	19,1
1015060502	Seurakuntatalot					
1015060502	Seurakuntatalot	Poistot ja arvonalentumiset	69 700	42 653,99	27 046,01	61,2
1015060502	Seurakuntatalot	Laskennalliset erät				
1015060502	Seurakuntatalot	Sisäiset korkokulut				
1015060502	Seurakuntatalot	Sisäiset vyörytyserät		1 977,27	-1 977,27	0,0
1015060502	Seurakuntatalot	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	35 400	38 091,16	-2 691,16	107,6

1015090504 Muut rakennukset, vanha virastotalo

Vanhan virastotalon rakennuksiin Ruutintiellä kuuluivat kirkkoherranvirasto, taloustoimisto ja kaksi asuntoa sekä erillisinä rakennuksina entinen kirkkoherran pappila ja kappalaisen pappila. Huoneistoja on aikanaan ollut viisi. Rakennukset purettiin kesällä 2016. Korttelin 80 kaavamuutos saatiin useiden vuosien käsittelyn jälkeen päätökseen vuonna 2017 ja se mahdollistaa kiinteistölle 399-408-7-111 (Vaanianmäki) IV ¾ rakentamisen asuinkerrostalojen korttelialueelle sekä rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueen (yhteensä n. 2 hehtaaria). Alue on tällä hetkellä samaa kokonaisuutta Napuen puiston kanssa. Alueesta on mahdollista myös lohkoa pienempiä myytäviä kokonaisuuksia. Marraskuun alussa kirkkovaltuusto hyväksyi rivitalotonteista tehdyn tarjouksen, jonka laatijana on TekiPelti Oy. Kauppa lähti Lapuan tuomiokapitulin ja Kirkkohallituksen vahvistettavaksi valitusajan umpeuduttua ja sen odotetaan toteutuvan kevään 2019 aikana.

Vanhan virastotalon alueen kustannus oli seurakuntalaista kohden 0,12 €.

Tulosyksikkö			Talousarvio kuluva 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
1015090504	Muut rak. v. virasto	Toimintatuotot (ulkoiset)		-130,00	130,00	0,0
1015090504	Muut rak. v. virasto	Toimintakulut (ulkoiset)	7 000	944,59	6 055,41	13,5
1015090504	Muut rak. v. virasto	Toimintakate 1 (ulkoinen)	7 000	814,59	6 185,41	11,6
1015090504	Muut rak. v. virasto					
1015090504	Muut rak. v. virasto	Toimintatuotot (sisäiset)				
1015090504	Muut rak. v. virasto	Toimintakulut (sisäiset)				
1015090504	Muut rak. v. virasto	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	7 000	814,59	6 185,41	11,6
1015090504	Muut rak. v. virasto					
1015090504	Muut rak. v. virasto	Poistot ja arvonalentumiset				
1015090504	Muut rak. v. virasto	Laskennalliset erät				

1015090504	Muut rak. v. virasto	Sisäiset korkokulut				
1015090504	Muut rak. v. virasto	Sisäiset vyörytyserät		10,24	-10,24	0,0
1015090504	Muut rak. v. virasto	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	7 000	824,83	6 175,17	11,8

1015080505 Leiri- ja kurssikeskukset

Oravaisten kunnassa sijaitseva seurakunnan leirikeskus on palvellut leiritoiminnassa vuodesta 1969 lähtien. Päärakennus rakennettiin vuonna 1972 ja sauna sekä henkilökunnan majoitusrakennus vuonna 1980. Leirejä pidetään pääosin kesä-heinäkuussa. Talvileirien pitoon leirikeskus ei sovellu. Leirien ajaksi on perinteisesti palkattu leiri-isäntä ja yhdestä kahteen leiriemäntää. Kesällä 2018 emäntien tehtävät saatiin järjesteltyä siten, että tarvittiin ainoastaan yksi ulkopuolinen emäntä leirikesän ajaksi. Toimi järjesteltiin kahden eri henkilön kesken. Leirien ajaksi palkatun henkilökunnan henkilöstökulut ja kiinteistön kulut näkyvät tällä kustannuspaikalla. Elintarvike- ja muut kulut jaetaan leirejä järjestäneen työmuodon kustannuksiksi osallistujamäärien mukaisesti laskettuna.

Vuonna 2018 järjestettiin Seura-Rannassa kolme rippileiriä ja lisäksi tyttö- ja poikaleirejä. Partiolaiset käyttivät ahkerasti Seura-Rantaa omiin toimintoihinsa. Myös muita tapahtumia on järjestetty ja kasvavassa määrin leirikeskusta on vuokrattu myös ulkopuolisten käyttöön. Vuonna 2018 saunarakennuksen lattia laatoitettiin. Järvestä tulevasta saunavedestä luovuttiin ja saunarakennukseen tulee nyt kunnallinen vesi. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin.

Seurakuntalaista kohti laskettuna kiinteistön kustannukset olivat 4,39 (3,84) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1015080505	Leiri-ja kurss.kesk.	Toimintatuotot (ulkoiset)	-1 200	-932,49	-267,51	77,7
1015080505	Leiri-ja kurss.kesk.	Toimintakulut (ulkoiset)	38 350	30 467,77	7 882,23	79,4
1015080505	Leiri-ja kurss.kesk.	Toimintakate 1 (ulkoinen)	37 150	29 535,28	7 614,72	79,5
1015080505	Leiri-ja kurss.kesk.					
1015080505	Leiri-ja kurss.kesk.	Toimintatuotot (sisäiset)	-38 900	-32 373,36	-6 526,64	83,2
1015080505	Leiri-ja kurss.kesk.	Toimintakulut (sisäiset)				
1015080505	Leiri-ja kurss.kesk.	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-1 750	-2 838,08	1 088,08	162,2
1015080505	Leiri-ja kurss.kesk.					
1015080505	Leiri-ja kurss.kesk.	Poistot ja arvonalentumiset	1 750	1 728,84	21,16	98,8
1015080505	Leiri-ja kurss.kesk.	Laskennalliset erät				
1015080505	Leiri-ja kurss.kesk.	Sisäiset korkokulut				
1015080505	Leiri-ja kurss.kesk.	Sisäiset vyörytyserät		1 109,24	-1 109,24	0,0
1015080505	Leiri-ja kurss.kesk.	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	0,00	0,00	0,0

1015090506 Muut rakennukset, Meijeri

Meijerikiinteistö hankittiin ja peruskorjattiin 90-luvun alussa. Päärakennuksen sali on palvellut erilaisia kokoontumisia ja soveltuu erittäin hyvin musiikin harrastamiseen ja esittämiseen.

Meijerillä ovat sijainneet diakonia- ja nuorisotyön toimistot. Kolmesta meijerin asunnosta yhtä on pidetty varattuna omille tilapäistyöntekijöille, kaksi on vuokrattuna ulkopuolisille. Kattoremontti rakennukseen toteutui kesällä 2017 ja sen teki Wasa Bygg & Rakennusyhtiöt Oy. Vuotavat kohdat paikattiin ja katto uudelleen maalattiin.

Meijerillä järjestettiin runsaasti seurakunnan toimintaa kertomusvuoden kevääseen saakka. Kertomusvuoden keväällä uusi seurakuntatalo valmistui, ja sen myötä työntekijät muuttivat uusiin tiloihin. Uudessa seurakuntatalossa alettiin järjestää myös valtaosa seurakunnan muusta toiminnasta. Uudessa seurakuntatalossa on työhuoneiden lisäksi päiväkerhotilat ja runsaasti kokoontumistiloja. Kertomusvuoden kesän aikana Meijerin tiloja kohtaan alkoi ilmetä kiinnostusta vuokramarkkinoilla. Syksystä eteenpäin alakerran saliin ja eteiseen asettuivat vuokralle mielenterveyskuntoutujien päivätoimintaa Laihialle vetämään tullut Vaasan sosiaalipsykiatrisen päivätoiminnan yksikkö. Kolmanteen kerrokseen, entisiin nuorisotyöntekijöiden työhuoneisiin ja kokoontumistiloihin muuttivat syksyllä Laihian kunnan kotisairaanhoidon ja kotipalvelun työntekijät. Heille vuokrattiin myös tilapäismajoittujia varten ollut yksiö. Kaikkien toimijoiden vuokranmaksajatahona on Laihian kunta. Vuokraustoiminta mahdollistaa tilojen hyvän ylläpidon ja vuokratuottojen kertymisen. Parkkitilaa löytyy Meijerin pihasta. Yhteistyö vuokralaisten kanssa on sujuvaa ja vuokraustoiminnan myötä seurakunta on myös tavoittanut ihmisiä hengellisen sanoman äärellä. Meijerin tilojen ei tarvinnut olla kauaakaan tyhjillään seurakuntatalon valmistumisen ja vuokralaisten saapumisen välissä.

Kertomusvuoden aikana rakennuksen tonttia koskevaa kaavamerkintää lähdettiin muuttamaan YK-merkinnästä AL-merkinnäksi. Tämä mahdollistaa monipuolisemman toiminnan Meijerillä tulevaisuudessa. Kaavamerkinnän ja tontin lohkomisen myötä seurakunnan on mahdollista myydä rakennus tontteineen. AL-tontilla tulee olemaan myös rakennusoikeutta, joka saattaa kiinnostaa ostajaehdokkaita. Uuden kaavan on tarkoitus saada lainvoima vuoden 2019 aikana. Tämä tulee luultavasti vilkastuttamaan kiinteistöön kohdistuvaa kysyntää. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin myyntiä lukuun ottamatta ja rakennus palveli alkuvuonna hyvin seurakunnan useiden toimintojen pitopaikkana.

Nettomenoja tästä kiinteistöstä on muodostunut seurakuntalaista kohti laskettuna 4,33 (9,49) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1015090506	Muut rak., Meijeri	Toimintatuotot (ulkoiset)	-6 900	-23 435,54	16 535,54	339,6
1015090506	Muut rak., Meijeri	Toimintakulut (ulkoiset)	56 200	52 564,96	3 635,04	93,5
1015090506	Muut rak., Meijeri	Toimintakate 1 (ulkoinen)	49 300	29 129,42	20 170,58	59,1
1015090506	Muut rak., Meijeri					
1015090506	Muut rak., Meijeri	Toimintatuotot (sisäiset)	-49 040	-4 396,01	-44 643,99	9,0
1015090506	Muut rak., Meijeri	Toimintakulut (sisäiset)				
1015090506	Muut rak., Meijeri	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	260	24 733,41	-24 473,41	9 512,9
1015090506	Muut rak., Meijeri					
1015090506	Muut rak., Meijeri	Poistot ja arvonalentumiset	12 000	13 178,57	-1 178,57	109,8
1015090506	Muut rak., Meijeri	Laskennalliset erät				
1015090506	Muut rak., Meijeri	Sisäiset korkokulut				
1015090506	Muut rak., Meijeri	Sisäiset vyörytyserät		1 653,36	-1 653,36	0,0

1015090506	Muut rak., Meijeri	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	12 260	39 565,34	-27 305,34	322,7

1015090507 Muut rakennukset, virasto

Virastotalo valmistui syyskuun lopussa 2010 ja muutto virastoon tapahtui lokakuun alussa. Viraston arkkitehtinä toimi Arkkitehtitoimisto Jorma Paloranta Oy Ylivieskasta ja pääurakoitsijana Rakennus Mi&Re Oy Laihialta. Uudessa virastotalossa ovat kirkkoherranviraston ja taloustoimiston lisäksi kaikkien pappien ja kanttorin työhuoneet sekä 13 hengen neuvottelutila/keittiö.

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2018 saavutettiin. Seurakunnan palveluita pystytään tehokkaasti tarjoamaan samasta pihapiiristä ja yhteisiin kokoontumisiin kirkkoherranviraston neuvottelutila sopii hyvin. Esimerkiksi kirkkoneuvosto kokoontuu vakituisesti kirkkoherranviraston neuvottelutilassa.

Nettomenoja tästä kiinteistöstä on muodostunut seurakuntalaista kohti laskettuna 3,76 (3,90) €.

Tulosyksikkö			**Talousarvio kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
1015090507	Muut rak., virasto	Toimintatuotot (ulkoiset)		-56,89	56,89	0,0
1015090507	Muut rak., virasto	Toimintakulut (ulkoiset)	27 900	25 361,48	2 538,52	90,9
1015090507	Muut rak., virasto	Toimintakate 1 (ulkoinen)	27 900	25 304,59	2 595,41	90,7
1015090507	Muut rak., virasto					
1015090507	Muut rak., virasto	Toimintatuotot (sisäiset)	-58 400	-55 944,11	-2 455,89	95,8
1015090507	Muut rak., virasto	Toimintakulut (sisäiset)				
1015090507	Muut rak., virasto	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-30 500	-30 639,52	139,52	100,5
1015090507	Muut rak., virasto					
1015090507	Muut rak., virasto	Poistot ja arvonalentumiset	30 500	30 481,42	18,58	99,9
1015090507	Muut rak., virasto	Laskennalliset erät				
1015090507	Muut rak., virasto	Sisäiset korkokulut				
1015090507	Muut rak., virasto	Sisäiset vyörytyserät		158,10	-158,10	0,0
1015090507	Muut rak., virasto	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	0	0,00	0,00	0,0

1015090508 Muut rakennukset, Hoppis

Seurakunnan uusi harrastetila valmistui syksyllä 2010 Pauhunevantielle, Laihian keskustan tuntumaan. Rakennuksen pääsuunnittelijana toimi Markku Uitto ja pääurakoitsijana Rakennus K. Karhu Oy Vaasasta. Harrastetilainvestointiin saatiin ELY-keskukselta 247 500 euron tuki.

Harrastetilan toiminnallisina tavoitteina oli järjestää sähly- ja liikuntakerhoja liikuntahallin puolella ja PSA-kerhoja pienoissähköautoradan tiloissa. Liikuntapainotteiset päiväkerhot toimivat tilassa nyt kolmatta lukuvuotta ja kesäkerhot toista kesää. Seurakunnan oma toiminta on näin ollen alkuajoista lisääntynyt. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin ja kasvavassa määrin tilaa myös vuokrataan ulkopuolisille ja saadaan näin toimintatuottoja.

Nettomenoja tästä kiinteistöstä muodostui seurakuntalaista kohti laskettuna 2,24 (2,70) €.

Tulosyksikkö			Talousarvio kuluva 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
1015090508	Muut rak., Hoppis	Toimintatuotot (ulkoiset)	-2 500	-4 450,01	1 950,01	178,0
1015090508	Muut rak., Hoppis	Toimintakulut (ulkoiset)	19 500	19 513,13	-13,13	100,1
1015090508	Muut rak., Hoppis	Toimintakate 1 (ulkoinen)	17 000	15 063,12	1 936,88	88,6
1015090508	Muut rak., Hoppis					
1015090508	Muut rak., Hoppis	Toimintatuotot (sisäiset)	-25 110	-23 491,28	-1 618,72	93,6
1015090508	Muut rak., Hoppis	Toimintakulut (sisäiset)				
1015090508	Muut rak., Hoppis	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-8 110	-8 428,16	318,16	103,9
1015090508	Muut rak., Hoppis					
1015090508	Muut rak., Hoppis	Poistot ja arvonalentumiset	10 900	10 851,75	48,25	99,6
1015090508	Muut rak., Hoppis	Laskennalliset erät				
1015090508	Muut rak., Hoppis	Sisäiset korkokulut				
1015090508	Muut rak., Hoppis	Sisäiset vyörytyserät		186,55	-186,55	0,0
1015090508	Muut rak., Hoppis	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	2 790	2 610,14	179,86	93,6

1015110509 Kamreerintien asunnot

Laihian seurakunnan omistukseen hankittiin kaksi uutta asunto-osaketta syyskesällä 2013 Asunto-osakeyhtiö Kamreerintien uusista asunnoista. Asunnot ovat vuokrakäytössä ja kooltaan ne ovat 60 m2 sekä 60,5 m2. Nettotuloja tästä kiinteistöstä muodostui seurakuntalaista kohti laskettuna 1,37 (1,34) €.

Tulosyksikkö			Talousarvio kuluva 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
1015110509	Kamreerintien asunno	Toimintatuotot (ulkoiset)	-12 500	-12 528,00	28,00	100,2
1015110509	Kamreerintien asunno	Toimintakulut (ulkoiset)	4 000	3 325,80	674,20	83,1
1015110509	Kamreerintien asunno	Toimintakate 1 (ulkoinen)	-8 500	-9 202,20	702,20	108,3
1015110509	Kamreerintien asunno					
1015110509	Kamreerintien asunno	Toimintatuotot (sisäiset)				
1015110509	Kamreerintien asunno	Toimintakulut (sisäiset)				
1015110509	Kamreerintien asunno	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-8 500	-9 202,20	702,20	108,3
1015110509	Kamreerintien asunno					
1015110509	Kamreerintien asunno	Poistot ja arvonalentumiset				
1015110509	Kamreerintien asunno	Laskennalliset erät				
1015110509	Kamreerintien asunno	Sisäiset korkokulut				
1015110509	Kamreerintien asunno	Sisäiset vyörytyserät		825,42	-825,42	0,0
1015110509	Kamreerintien asunno	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	-8 500	-8 376,78	-123,22	98,6

1015090520 Muut rakennukset-

Muihin kiinteistöihin kuuluu vanha siunauskappeli, jonka alakerrassa on vainajien säilytyshuone ja yläkerrassa Lasten kirkko.

Nettokustannukset seurakuntalaista kohden olivat 0,14 (0,28) €.

Tulosyksikkö			Talousarvio kuluva 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
1015090520	Muut rakennukset	Toimintatuotot (ulkoiset)				
1015090520	Muut rakennukset	Toimintakulut (ulkoiset)	3 950	942,23	3 007,77	23,9
1015090520	Muut rakennukset	Toimintakate 1 (ulkoinen)	3 950	942,23	3 007,77	23,9
1015090520	Muut rakennukset					
1015090520	Muut rakennukset	Toimintatuotot (sisäiset)				
1015090520	Muut rakennukset	Toimintakulut (sisäiset)				
1015090520	Muut rakennukset	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	3 950	942,23	3 007,77	23,9
1015090520	Muut rakennukset					
1015090520	Muut rakennukset	Poistot ja arvonalentumiset				
1015090520	Muut rakennukset	Laskennalliset erät				
1015090520	Muut rakennukset	Sisäiset korkokulut				
1015090520	Muut rakennukset	Sisäiset vyörytyserät		11,28	-11,28	0,0
1015090520	Muut rakennukset	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	3 950	953,51	2 996,49	24,1

1015100590 Maa- ja metsätalous

Varsinaista viljelysmaata on seurakunnalla jäljellä alle 2 hehtaaria. Varsinaiseksi metsämaaksi luokiteltua metsää oli seurakunnalla vuoden alussa noin 1300 hehtaaria. Tätä osaa ja sen tuottoa seurakunta hallitsee yksin. Lisäksi vuoden 1998 lopulla seurakunta sai tilaksi muodostamisen yhteydessä omistusoikeuden yksin Laihian Kirkkometsään, jonka varsinaisen metsämaan pinta-ala on 525,9 hehtaaria. Tämän tuotonjaossa kunnalla on edelleen osuutensa ohjesäännön mukaisesti. Kirkkometsän hoitokunta käsittelee myynti- ja hoitotyöt ja tilit omalta osaltaan ja seurakunnan tilintarkastajat tarkastavat nämäkin tilit. Kirkkometsän varallisuus irrotettiin 31.12.2016 seurakunnan taseesta.

Metsien hoidosta ja myynneistä on ohjeet metsätaloussuunnitelmassa, minkä kirkkovaltuusto hyväksyy 10 vuodeksi. Metsätaloussuunnitelmassa, jonka kirkkovaltuusto hyväksyi toukokuussa 2015, hakkuuehdotus vuosille 2015 – 2024 on 3,5 m3/ha/v eli 4500 m3/v. Puuston kasvuksi on laskettu 5,7 m3/v eli 7430 m3/v.

Maa- ja metsätalouden toimintatuotot ylittivat talousarvion, koska kertomusvuoden aikana puun hinta oli korkealla ja metsäyhtiöt suorittivat jo aiempina vuosina sovittuna hakkuita.

Kirkkometsän tuotot ja kulut eivät näy tässä kustannuspaikassa vaan siitä on oma kirjanpitonsa. Kirkkometsän tuloslaskelma ja tase ovat liitteenä tasekirjassa.

Tulosyksikkö			Talousarvio kuluva 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
1015100590	Maa- ja metsätalous	Toimintatuotot (ulkoiset)	-200 000	-446 978,67	246 978,67	223,5
1015100590	Maa- ja metsätalous	Toimintakulut (ulkoiset)	39 100	25 240,15	13 859,85	64,6
1015100590	Maa- ja metsätalous	Toimintakate 1 (ulkoinen)	-160 900	-421 738,52	260 838,52	262,1
1015100590	Maa- ja metsätalous					

1015100590	Maa- ja metsätalous	Toimintatuotot (sisäiset)				
1015100590	Maa- ja metsätalous	Toimintakulut (sisäiset)				
1015100590	Maa- ja metsätalous	Toimintakate 2 (ulkoinen ja sisäinen)	-160 900	-421 738,52	260 838,52	262,1
1015100590	Maa- ja metsätalous					
1015100590	Maa- ja metsätalous	Poistot ja arvonalentumiset				
1015100590	Maa- ja metsätalous	Laskennalliset erät				
1015100590	Maa- ja metsätalous	Sisäiset korkokulut				
1015100590	Maa- ja metsätalous	Sisäiset vyörytyserät		6 264,46	-6 264,46	0,0
1015100590	Maa- ja metsätalous	Työalakate (ulkoiset ja sisäiset)	-160 900	-415 474,06	254 574,06	258,2

5.2 Käyttötalouden toteutumisvertailu

Käyttötalouden toteutumisvertailu on selvitetty **otsikon 5.1** jälkeen kunkin kustannuspaikan osalta erikseen. Lisäksi tilinpäätösasiakirjoissa on kopio kirjanpidosta vastaavista luvuista.

5.3 Tuloslaskelman toteutumisvertailu

Tuloslaskelman toteutumisvertailu esitetään kertomuksen lopussa kirjanpidosta otetulla liitteellä pyöristettynä täysiin euroihin.

Verotuloista annetaan lisäksi seuraavaa tietoa:

Verotulojen toteutumisvertailu:

Laihian seurakunta	**TA kuluva 2018**	**Toteuma 2018**	**Yli-ali**	**T-%**
Kirkollisverotulo	-1 610 000,00	-1 471 992,62	-138 007,38	91,43
Valtionrahoitus	-158 000,00	-158 245,68	245,68	100,16
Yhteensä	-1 768 000,00	-1 630 238,30	-137 761,70	92,21

Kirkollisverotulot alittivat budjetoidun määrän 8,6 prosentilla. Valtionrahoitus ylitti budjetoidun 246 eurolla. Yhteensä vuoden 2018 verotulot alittivat talousarvion 7,8 %:a. Tuloveroprosentti pysyi entisellään 1,50 prosentissa.

5.4 Investointiosan toteutumisvertailu

Investoinnit

Tulosyksikkö		Tilaus		Kustannus-arvio	Ed. vuosien käyttö	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2018	Yli/ali	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.2018
1015060502	Seurakuntatalot	2003223	Seurakuntatalon investointi	3 500 000	2 838 255	800 000	809 219,03	-9 219	104
1015060502	Seurakuntatalot	2004165	Seurakuntatalon AV-laitteisto	21 000		21 000	23 503,64	-2 504	112
1015060502	Seurakuntatalot	2004167	Seurakuntatalon tilataideteokset	8 000		8 000	8 382,60	-383	105
1015060502	Seurakuntatalot	2004169	Seurakuntatalon parkkipaikka	30 000	794	100 000	107 436,07	-7 436	361
1015060502	Seurakuntatalot	2004177	Seurakuntatalon astiastot	20 000		20 000	5 276,00	14 724	26
1015060502	Seurakuntatalot	2004180	Seurakuntatalon kalusteet	110 000		110 000	109 892,38	108	100
1015060502	Seurakuntatalot	2004282	Seurakuntatalon sähköurut	2 000		2 000	2 000,00	0	100
1015060502	Seurakuntatalot	Tulos		3 691 000	2 839 049	1 061 000	1 065 709,72	-4 710	106

Uuden seurakuntatalon urakka-aika alkoi 16.1.2018 ja rakennus luovutettiin käyttäjille 23.2.2018. Uuden seurakuntatalon suunnittelusta vastasi Arkkitehtitoimisto Jorma Paloranta Oy, rakennesuunnittelusta Ramboll, sähkösuunnittelusta Avecon Oy, LVIA-suunnittelusta Granlund Oy. Akustiikkasuunnittelijana toimi Juhani Ahvenvaara Akukon Oy:stä. Kokonaisurakoitsijana hankkeeseen valittiin loppuvuodesta 2016 Lemminkäinen Talo Oy, joka fuusioitumisen myötä vaihtui YIT Talo Oy:ksi urakan aikana. Valvojana on toiminut Jarmo Kajaala Karppinen & Kajaala Oy:stä.

Seurakuntatalon viereisen parkkialueen kunnostus toteutettiin kesällä 2018. Sen urakoitsijana toimi maanrakennus A. Pajula Laihialta.

5.5 Rahoitusosan toteutumisvertailu

Rahoituslaskelman toteutuminen osoittaa, miten seurakunnan menot on rahoitettu. Siitä näkyy vuosikate eli tulos ennen poistoja, investoinnit ja muutokset pitkäaikaisissa lainoissa. Kertomusvuoden aikana seurakunta otti lainaa 800 000 euroa Kyrönmaan Osuuspankista kirkkovaltuuston päätöksen mukaisesti. Kokonaisuudessaan lainaa seurakuntatalohanketta varten on nostettu 2,5 miljoonaa euroa.

Rahoitusosa toteumavertailu

	Talousarvio 2018	Toteuma 2018	Yli-ali	T-%
Tulorahoitus	-251 540,00	-377 828,00	126 288,00	150
Vuosikate	-251 540,00	-377 828,00	126 288,00	150
Investoinnit	1 061 000,00	1 065 709,72	-4 709,72	100
Investointimenot	1 061 000,00	1 065 709,72	-4 709,72	100
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	809 460,00	687 881,72	121 578,28	85
Lainakannan muutokset	-800 000,00	-800 000,00	0,00	100
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-800 000,00	-800 000,00	0,00	100
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		108 695,66	-108 695,66	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-108 695,66	108 695,66	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		-3 044,52	3 044,52	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		1 315,36	-1 315,36	0
Vaihto-omaisuuden muutos		-120,00	120,00	0
Lyhytaikaisten saamisten muutos		-42 039,10	42 039,10	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos		37 799,22	-37 799,22	0
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-800 000,00	-803 044,52	3 044,52	100
Rahavarojen muutos	9 460,00	-115 162,80	124 622,80	-1217
Rahavarojen muutos (tase)		-115 162,80	115 162,80	0

6. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN-RAHOITUS

6.1 Tuloslaskelma ja tunnusluvut

Alla esitetään seurakunnan toteutunut tuloslaskelma pääkohdittain. Vieressä on edellisen tilinpäätöksen vastaavat luvut.

	1.1. - 31.12.2018	**1.1. - 31.12.2017**
Toimintatuotot	595 569,91	164 536,47
Toimintakulut	-1 658 565,44	-1 486 697,81
TOIMINTAKATE	-1 062 995,53	-1 322 161,34
Verotulot ja valtionrahoitus	1 630 238,30	1 696 005,93
Verotuskulut	-21 644,59	-24 182,18
Keskusrahastomaksut	-144 618,00	-141 018,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-23 152,18	-12 327,98
VUOSIKATE	377 828,00	196 316,43
Poistot ja arvonalentumiset	-125 541,12	-215 510,12
Erilliskirjanpitona hoidetut rahastot		
Tuotot	38 663,20	36 413,12
Kulut	-32 090,71	-32 930,09
Siirrot rahastosta/rahastoon	-6 572,49	-3 483,03
TILIKAUDEN TULOS	252 286,88	-19 193,69
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	252 286,88	-19 193,69

Tuloslaskelmaosan tarkoituksena on osoittaa, millä tavoin tulot riittävät kattamaan seurakunnan toiminnan kaikki menot ja miten vuoden tulos syntyy. Seurakunnan toimintatuotot muodostuvat seurakunnan palveluista saaduista korvauksista, hautaus- ja kiinteistötoimesta perittävistä maksuista sekä metsätalouden tuloista. Toimintakulut muodostuvat maksetuista palkoista sosiaalikuluineen, palvelujen ja tarvikkeiden ostoista yms. kuluista. Toimintakate osoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja mahdollisella Kirkon keskusrahaston avustuksilla. Vuosikate osoittaa toiminnan tuloksen ennen rahoituseriä ja poistoja. Vuosikatteen olisi katettava poistot.

Tuloslaskelman tunnusluvut

	2014	2015	2016	2017	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut %	16,4	23,2	8,61	11,07	35,91
Vuosikate/Poistot %	167,9	139,2	28	91,09	300,96
Vuosikate/euroa/jäsen	26,14	40,08	-12,78	28,92	56,21

6.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Laskelma on seuraava:

Rahoituslaskelma

	1.1. -31.12.2018
Tulorahoitus	384 400,49
Vuosikate	384 400,49
Investoinni	-1 065 709,72
Investointimenot	-1 065 709,72
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-681 309,23
Lainakannan muutokset	800 000,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	800 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-108 695,66
Lyhytaikaisten lainojen muutos	108 695,66
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 473,48
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 315,36
Vaihto-omaisuuden muutos	120,00
Lyhytaikaisten saamisten muutos	38 618,76
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	-31 447,92
Muut muutokset	-502,00
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	805 473,48
Rahavarojen muutos	124 164,25
Rahavarojen muutos (tase)	124 164,25

	2018

Investointien tulorahoitusprosentti %	36,07
Rahavarojen riittävyys. pv	124,15
Lainanhoitokate	3,00

Investointien tulorahoitus kertoo, kuinka monta prosenttia tilikauden investoinneista pystytään rahoittamaan tilikauden tulorahoituksella. Rahavarojen riittävyys tunnusluku taas kertoo, kuinka monen päivän maksut voitaisiin hoitaa seurakunnan rahavaroilla tilinpäätöspäivänä.

6.3 Tase ja sen tunnusluvut

Seuraavassa esitetään seurakunnan tase ryhmittäin euroina. Vertailuna ovat edellisen tilinpäätöksen luvut. Kirkkometsän varallisuus ei näy seurakunnan taseessa. Kirkkometsällä on oma y-tunnus, ja toimintaa ohjaa Kirkkometsän ohjesääntö. Ohjesäännössä vuodelta 1933 määritellään, että kirkkometsän rahasto on käytettävä ensi sijassa kirkon korjaukseen ja aikanaan sen uudestaan rakentamiseen sekä toisessa sijassa muihin yleisiin rakennuksiin. Kirkkometsän varallisuus todetaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Taselaskelma

	31.12.2018	**31.12.2017**
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	7 090 336,68	6 150 168,08
Aineelliset hyödykkeet	6 813 836,68	5 873 668,08
Maa- ja vesialueet	938 511,85	938 511,85
Hautaustoimen aineelliset hyödykkeet	121 689,07	125 613,69
Rakennukset	5 208 847,88	1 653 961,27
Kiinteät rakenteet ja laitteet	380 980,28	288 174,70
Koneet ja kalusto	155 256,81	28 189,36
Muut aineelliset hyödykkeet	8 550,79	168,19
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	2 839 049,02
Sijoitukset	276 500,00	276 500,00
Osakkeet ja osuudet	276 500,00	276 500,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	269 172,23	281 594,02
Muut toimeksiantojen varat	269 172,23	281 594,02
VAIHTUVAT VASTAAVAT	795 192,50	722 188,80
Vaihto-omaisuus	1 560,45	1 680,45
Valmiit tuotteet/Tavarat	1 560,45	1 680,45
Saamiset	11 564,73	53 603,83
Lyhytaikaiset saamiset	11 564,73	53 603,83
Myyntisaamiset	11 564,73	8 679,32
Siirtosaamiset	0,00	44 924,51
Rahoitusarvopaperit	42 686,01	38 719,01
Osakkeet ja osuudet	2 556,72	2 556,72
Muut arvopaperit	40 129,29	36 162,29
Rahat ja pankkisaamiset	739 381,31	628 185,51
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**8 154 701,41**	**7 153 950,90**
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	-5 056 479,83	-4 804 192,95

Peruspääoma	-3 738 094,77	-3 738 094,77
Edellisten tilikausien ylijää-mä/alijäämä	-1 066 098,18	-1 085 291,87
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-252 286,88	19 193,69
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-305 901,87	-319 639,02
Muut toimeksiantojen pääomat	-305 901,87	-319 639,02
VIERAS PÄÄOMA	-2 792 319,71	-2 030 118,93
Pitkäaikainen vieras pääoma	-2 391 304,34	-1 700 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslai-toksilta	-2 391 304,34	-1 700 000,00
Lyhytaikainen vieras pääoma	-401 015,37	-330 118,93
Lainat rahoitus- ja vakuutuslai-toksilta	-108 695,66	
Ostovelat	-49 476,62	-140 497,43
Muut velat	-66 823,31	-47 198,44
Siirtovelat	-176 019,78	-142 423,06
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**-8 154 701,41**	**-7 153 950,90**

Taseen tunnusluvut

Taseesta saatavat tunnusluvut kuvaavat seurakunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta. Taseen tunnuslukuja ovat:

	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Omavaraisuusaste, %	96,2	95,9	95,8	70,3	64,4
Rahoitusvarallisuus euroa/jäsen	181	220	182	-200	-297
Suhteellinen velkaantuneisuus -%	12,5	10,2	10,5	109,11	125,5
Lainakanta, euroa/jäsen	0	0	0	250	356

6.4 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Seurakunnan vakuutukset on keskitetty LähiTapiola-yhtiöihin tarjouskilpailun perusteella. Seurakuntavakuutuksella on vakuutettu kaikki rakennukset täysarvovakuutuksena. Kirkkorakennusten osalta täysarvovakuuttaminen loppui vuoden 2006 lopussa. Kirkkojen täysarvovakuutukset muutettiin 1.1.2007 alkaen siten, että kirkkorakennukselle merkitään täysarvon si-

jasta vakuutusmääräksi enimmäiskorvausmäärä. Irtaimistovakuutus määräytyy rakennusten neliöiden perusteella, mutta arvokkaampi esineistö on luetteloitu erikseen ja määritelty korvausmäärät. Vakuutus sisältää myös kiinteistöissä tapahtuvan toiminnan vastuuvakuutuksen, lisäkuluvakuutuksen, intressivakuutuksen ja investointivakuutuksen. Vuonna 2003 vakuutusyhtiöt ottivat käyttöön ns. terrorivahingon, joka rajaa korvauksen 3 miljoonaan euroon vakuutustapahtumaa kohti.

Metsissä on täysarvovakuutus 20 kuution omavastuulla. Maksua vähentää aikanaan tehdyt ainaisvakuutukset.

Tapaturmavakuutus kattaa kaikki henkilöt, jotka luetaan työntekijöiksi eli saavat palkkaa. Tähän vakuutukseen liittyy myös työttömyysvakuutus ja työntekijäin ryhmähenkivakuutus.

Yksityistapaturmavakuutuksen nimellä on vakuutettu seurakunnan toimintaan osallistuvat lapset ja aikuiset. Tämä vakuutus kattaa kaikessa toiminnassa mukana olevat seurakuntalaiset, myös kuljetusten yhteydessä sattuvat henkilövahingot korvataan, ellei auton liikennevakuutus niitä korvaa.

Eläkevakuutukset hoidetaan pääosin kirkon keskusrahaston kautta.

Seurakunnan vakuutukset käydään vuosittain läpi vakuutusyhtiön yhteyshenkilön kanssa. Samalla tarkistetaan, että vakuutusarvot ovat kohdallaan.

Riskienhallintaan liittyen rakennuksista on laadittu talon turvallisuussuunnitelmat, joilla ohjeistetaan henkilökuntaa erilaisten vaaratilanteiden varalta. Myös työsuojelun toimintaohjelma tukee osaltaan riskienhallintaa.

Sisäinen valvonta

Kirkkoneuvosto vastaa seurakunnan hallinnosta, taloudenhoidosta ja sisäisen valvonnan järjestämisestä seurakunnassa. Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa kohtuullisella varmuudella, että seurakunnan toiminta ja hallinto on hoidettu asiallisesti, laadukkaasti ja lainmukaisesti. Tavoitteena on seurakunnan joustava, avoin ja tuloksellinen toiminta ja hallinto. Sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa, että toiminta, talous ja hallinto on tarkoituksenmukaisesti järjestetty palvelemaan seurakunnan perustehtävää ja strategiaa sekä seurakuntalaisten tarpeita. Sisäisen valvonnan tavoitteena on auttaa seurakunnan johtoa havaitsemaan seurakunnan toimintaan liittyvät riskit ja varmistaa, että ne pysyvät hyväksyttävällä tasolla.

Tietoturvallisuudesta huolehtii Kirkon keskusrahaston it-osasto, tietosuojavastaavana toimii Mikko Tähkänen Kirkkohallituksesta.

Säännösten, päätösten ja määräysten noudattaminen

Hallinnossa noudatetaan Kirkkolain, Kirkkojärjestyksen, Kirkon työ- ja virkaehtosopimuksen sekä seurakunnan omia säännöksiä, päätöksiä ja määräyksiä, joista keskeisimpinä johtokuntien ja viranhaltijoiden johtosäännöt ja kirkkoneuvoston ohjesääntö vuodelta 2013 sekä taloussääntö vuodelta 2017. Seurakunnan omissa ohje- ja johtosäännöissä rajataan hallintoelinten ja viranhaltijoiden vastuita ja valtuuksia. Johtoryhmätyöskentely johtavien viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden välillä on osa sisäistä valvontaa.

Päätösten laillisuusvalvonta

Kirkkoneuvosto toteaa kirkkovaltuuston päätösten laillisuuden. Hallinnon ja viranhaltijoiden päätökset annetaan tiedoksi oikaisuvaatimuksineen asianomaisille. Vaaralliset työketjut on mahdollisuuksien mukaan eliminoitu. Kirkon palvelukeskuksen järjestelmissä laskujen hyväkymisoikeudet on tallennettu sähköiseen järjestelmään ja hyväksymisoikeudet tarkastetaan ja päivitetään säännöllisesti. Pankkitilien käyttöoikeutetut tarkastetaan säännöllisesti ja päivitetään tarvittaessa.

Tavoitteiden ja tulosten arviointi ja seuranta

Tavoitteita ja tuloksia arvioidaan ja seurataan. Toteutuneen toiminnan vertailu suunnitelmiin sekä talousarvion toteumavertailu kohdistuvat menneisyyteen, mutta niiden avulla pystytään arvioimaan toiminnan ja talouden kehitystä tulevaisuudessa sekä havaitsemaan todennäköiset uhat ja mahdollisuudet. Seurakunnan kirjanpito on järjestetty siten, että se palvelee toiminnan suunnittelun, seurannan ja arvioinnin tarpeita. Tavanomaista ja määräaikaista seurantaa tapahtuu talouden raportoinnin yhteydessä sekä kirjanpitoraporttien avulla seurakunnan eri toiminta-alueille. Talousarviovertailu tuodaan tiedoksi kirkkoneuvostoon neljännesvuosittain. Talousarvio sitoo hallintoelimiä. Verotulojen kertymää seurataan. Rahavarat ja arvopaperit tarkastetaan säännöllisesti ja tarkastuksista laaditaan dokumentointi. Kiinteän ja irtaimen omaisuuden tarkastajat kiertävät kiinteän omaisuuden kohteet vuosittain ja laativat esiin tulleista seikoista tarkistusraportin. Omaisuuden hankintaan sovelletaan johtosäännöissä määrättyjä euromääräisiä rajoja ja hyvää hallintotapaa sekä lakia julkisista hankinnoista.

7. KIRKKONEUVOSTON ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Tilikauden 1.1.2018 – 31.12.2018 ylijäämä on 252 286,88 euroa. Kirkkoneuvosto esittää sen jättämistä ylijäämätilille. Toimintakate alittui 19,6 % talousarvion toimintakatteesta. Vuosikate oli 377 828 € positiivinen. Toimintakulut ylittivät talousarvion 0,3 %. Toimintatuotot ylittivät talousarvion 80 prosentilla, koska metsätuloja kertyi budjetoitua huomattavasti enemmän. Aiempina vuosia solmittuja puukauppoja saatiin päätökseen.

Vuonna 2018 vuosikate oli 377 828 euroa positiivinen, ja riitti hyvin kattamaan poistot. Tavoitteena olisi, että vuosikate riittää kattamaan poistot.

Verotuloja kertyi vuonna 2018 7,8 % vähemmän kuin talousarviossa. Valtionrahoitusta kertyi 0,2 % budjetoitua enemmän.

Edellisten tilikausien ylijäämä taseessa oli 1 066 098,18 euroa. Kun siihen lisätään tilikauden ylijäämä, on ylijäämiä yhteensä 1 318 385,06 euroa. Rahavarat lisääntyivät kertomusvuoden aikana 115 162,80 euroa. Vuoden lopussa rahat ja pankkisaamiset olivat yhteensä 739 381,31 euroa. Kertomusvuoden keväällä seurakunnan iso investointi, seurakuntatalo valmistui. Uutta

seurakuntataloa varten seurakunta on nostanut lainaa kahdessa osassa yhteensä 2,5 miljoonaa euroa. Toisen lainan lyhennykset aloitetaan vuonna 2019 ja toisen vuonna 2023. Investointi on kuluttanut kertyneitä ylijäämiä. Ilman metsätalouden tuottoja vuosi 2018 olisi ollut alijäämäinen. Metsätalouden tuottoja kertyi runsaasti kertomusvuonna, koska metsäyhtiöt toimeenpanivat jo aiempina vuosina sovittuja puukauppoja. Puun hinta oli kertomusvuonna kohtalaisen hyvällä tasolla.

Vanhan virastotalon rivitalotonttien myynnistä tehtiin päätös kirkkovaltuustossa syksyllä 2018 ja myynnin saatua Kirkkohallituksen vahvistuksen kauppa toteutuu. Tästä on odotettavissa tuloja. Meijerin ja kirkkoherranviraston alueen kaavamuutos, jossa Meijeri-rakennus on mahdollista lohkaista omaksi AL-tontikseen, on parhaillaan lausuntokierroksella ja odotettavissa on, että kaava saa lainvoiman vuoden 2019 aikana. Kaavamuutoksella tulee todennäköisesti olemaan positiivista vaikutusta Meijerin ostohalukkuuteen. Meijerin myynnin myötä seurakunnan kustannusrakenne paranisi ja kiinteistöt palvelisivat tiiviisti seurakunnan ydintoimintoja.

Kustannustietoisuutta seurakunnan työntekijöiden keskuudessa on pyritty lisäämään ja ylimääräisiä käyttötalouden kuluja pienentämään. Kertomusvuoden vertaaminen vuoteen 2017 ei kuitenkaan ole täysin relevanttia, koska vuodet olivat hyvin erilaisia, uuden seurakuntatalon käyttöönoton myötä monia hankintoja jouduttiin tekemään uuteen taloon ja esimerkiksi keittiötoimen laaja-alainen hyödyntäminen vaatii keittiötoimeen henkilökuntaresursseja.

Lainan takaisinmaksu tulee vaatimaan tulevilta vuosilta säästäväisyyttä ja järkevää resurssien kohdentamista. On tärkeää tarkastella seurakunnan toimintaa ja toiminnan toteuttamistapoja kokonaisvaltaisesti, jotta voidaan myös talouden näkökulmasta suunnata varoja oikeisiin kohteisiin ja toimintoihin.